

A woman with dark hair, seen from the back and side, wearing a light-colored, possibly white, dress. She is holding a lit cigarette in her right hand. The background is dark with some faint, stylized elements.

FRANSISKO HERARDO HAGENBEK

A graphic of a film strip, with the sprocket holes visible along the top and bottom edges. The film strip is curved and serves as a background for the title text.

**GORKI
GUTLJAJ**

FRANSISKO HERARDO HAGENBEK

Naslov originala

Francisco Gerardo Hagenbeck TRAGO AMARGO
Copyright © Francisco Gerardo Hagenbeck, 2006

*Bilu „el Chiefu" i Silviji, za ljubav, podršku
i zato što su pozajmili deo svog života ovom romanu. Obećavam
da ću ga vratiti kada prestanem
da ga koristim.*

Sadržaj

FRANSISKO HERARDO HAGENBEK

Bilu

Svako

1 SUVI MARTINI

2 ZOMBI

3 MINT DŽULEP

4 MARGARITA

5 KUBA LIBRE

6 TEKILA SA SANGRITOM. (NA HALISKANSKINAČIN)

7 URAGAN

8 VADIČEP

9 BLADIMERI

10 HENKI-PENKI

11 TOM KOLINS

12 LOLITA

13 BELI RUS

14 PRIKOLICA

15 PLAVA LAGUNA

16 NEGRONI

17 MOHITO

18 DAIKIRI

19 MENHETN

20 KAMIKAZA

21 PINJA KOLADA

22 MAJ TAJ

23 SANGRITA (NA TEKSASKINAČIN)

24 SLANI PAS

25 GIBSON

26 MARTINI IGUANA

POSLEDNJA TURA

BELESKA O PISCU

Svako mora da veruje u nešto. Ja verujem
da ću poručiti još jedno piće.

Gručo Marks

Čovek može da pije previše, ali nikad ne može
da pije dovoljno.

Edvard Berk

Alkohol je anestetik pomoću kojeg podnosimo
operaciju zvanu život.

Džordž Bernard Šo

1

SUVI MARTINI

6 mera džina
1 mera suvog belog vermuta
maslinke
kockice leda

Promešajte alkohol i led u šejkeru i mućkajte dok se sve ne ohladi. Služite u čašama za koktele. Ukrasite maslinkom na čačkalici. Uživajte u martiniju uz *Witchcraft* Frenk Sinatre.

O poreklu martinija mnogo se raspravlja. Izmišljen je 1870. godine u Kaliforniji. Neki tvrde da je nastao u San Francisku i da ga je stvorio barmen po imenu Martinez, a drugi veruju da je prvi put poslužen u gradiću Martinezu, takode u Kaliforniji, te otuda i karakterističan naziv. Martini je nekada bio slađi, sastojci su se mešali u jednakim delovima. Postao je omiljen za vreme prohibicije, jer se džin destiliše prilično lako.

Što se manje vermuta doda to je martini suvlji. Vinston Čerčil je smatrao da je dovoljan pogled na bocu vermuta. Maslinka je završni potez. Možda služi isključivo za ukras, ali prema tvrdnjama majstora koktela, tih savremenih alhemičara, ona upija rđavi alkohol iz džina.

Martini je najpoznatiji koktel na svetu, do srži američki, predstavlja simbol večernjih zabava, otmenosti i stila i omiljeno je piće zvezda, pisaca i predsednika, od Rejmonda Čendlera, Doroti Parker, Frenklina Delana Ruzvelta i Džona E Kenedija do Luisa Bunjuela i Hamfrija Bogarta. Neki ga zovu elegantnim nadimkom „srebrni metak“. Čudo martinija leži u njegovoj jednostavnosti: samo dva sastojka potrebna su da nastane nešto tako prefinjeno.

Na snimanjima filmova poslednji kadar radnog dana poznat je i kao „kadar za martini“.

Nije bio visok kao što je delovao na fotografijama, jedva nešto niži od palme. Ni glas mu nije bio tako dubok, svega za dlaku niži od brujanja kosačice za travu. Reditelj filma pućkao je cigaru veličine oklagije i njome parfimisao čitav set. Na licu ispod panama šešira natučenog preko ušiju imao je izraz božanstva koje s visine gleda na obične smrtnike. Gledajući ga, pomislio sam kako moć prosto izbija iz njega, moć kakvom raspoložu vodeći ljudi filmske industrije, a to je jedina zaista važna moć.

Reditelj je izdavao uputstva svojim ljudima: tehničarima, pomoćnicima, glumcima, producentima, meštanima unajmljenim za statiste i desetinama radoznalaca oko kamera. Grupi koja radi kako bi njegov san, njegov film, postao stvarnost.

Bilo mi ih je žao, onako mokrih od znoja na ovoj nemilosrdnoj klimi. Moj martini bio je tako suv da je rasterivao vlagu. Ričard Barton, koji je sedeo do mene, popio je svoj martini i poručio još jedan. Dupli.

Pitao sam se gde li mu staje toliko piće. Nosio je u sebi više goriva od plinskog generatora koji je snabdevao strujom čitav set. Za šankom je provodio toliko vremena da se činilo da su ga tamo posadili pre sto godina, i rado će tu ostati ukorenjen i sledećih sto, sve dok ga zalivaju alkoholom. U filmu je igrao ulogu sveštenika alkoholičara. S obzirom na to koliko je pio, Ričard Barton zaslužio je Oskara za realizam, ne za glumu.

Izveštač s licem kakadua pitao ga je da li Elizabeti Tejlor smeta što je došla u ovu meksičku nedodiju prepunu buba, zmija, tarantula, komaraca i škorpija.

„Čvrsta je ona. Takva vam je Liz. Tako prefinjeno korača, tako liči na francusku puslicu“, odgovorio je s tvrdim škotskim izgovorom žvaćući maslinku, svoj ručak.

Okrenuo sam se da pogledam scenu koju su snimali. Bio je to dijalog između Lolite i Bogobojazne žene. Za mene, kao i za čitav svet, Sju Lajon zauvek će ostati Lolita, njena najnovija uloga. Ipak, bila je daleko poznatija po glavnim ulogama u erotskim maštarijama svih muškaraca. Njeno telo devojčice i lice razvratnog anđela toliko su zaudarali na pedofiliju da ste prosto osećali ukus dvadeset godina robije. Ali to je bila samo maska. Ta mala bila je namazana svim mastima kao božićna pečenica.

Nikada mi se nije dopadala gluma Debore Kar. Sada, u ulozi Bogobojazne žene, Debora Kar dopadala mi se još manje. Podsećala me je na rodbinu s majčine strane. Mi Meksikanci imamo izreku o ljudima iz Pueble, otprilike da ih ne treba dirati ni štapom jer su gamad. Ima u tome zrnice istine.

Samo je Ava Gardner nedostajala da grupni portret zvezda filma *Noć iguane* bude potpun. U ovom filmu Gardnerova je igrala zrelu ženu, bivšu ljubavnicu lika kog tumači Ričard Barton, rešenu da spava sa svim muškarčinama iz gradića. U tom smislu gospođica Gardner uvežbavala je ulogu u svom bungalovu - zaključala se tamo s pevačem šlagera iz mesnog bara. Činilo se da je pronašla istinsku motivaciju - njeni krici bili su tako neprijatni da je Gabrijel Figeroa, slavni meksički snimatelj, morao da pojača ton na svom gramofonu. Posvuda se čula opera *Karmen*, začinjena vrhuncem gospođice Gardner i snimateljevim treperavim tenorskim falširanjem.

Moj šef, producent Rej Stark, posmatrao me je s osmehom, kao da mi govori da je ova scenografija podignuta na plaži Mismaloja pravi raj. Ali ja sam drugačije tumačio njegov pogled - izražavao mi je dobrodošlicu u pakao.

Svi glumci mrzeli su jedni druge, a seksualne napetosti bilo je više nego u mešovitoj gimnaziji. Reditelj je bio toliko uveren da će se na kraju međusobno pobiti da je naručio pet zlatnih pištolja s po pet srebrnih metaka, a na mecima su bila ugravirana imena glavnih glumaca i producenta. Bio je to oprezan čovek, pa nije bilo metka s njegovim imenom. Pa ipak, moj šef gospodin Stark bio je zadovoljan svakim i svačim. Nisam znao zašto je zadovoljan mnome. Svi smo bili toliko međusobno različiti, kao da smo potomci različitih vrsta majmuna. Stark je postigao sve u životu, bio je slavan i bogat. Preostalo mu je samo još da napiše knjigu.

Što se mene tiče, ja još nisam znao šta sam. Za to je potreban čitav život. Ja sam samo bitničko njuškalo po imenu Sani Paskal, u svemu polutan: polumeksikanac, polugringo, polualkoholičar, polusurfer, poluživ, polumrtav. Neko ko govori pola *espanol* i *mitad* engleski.

I obreo sam se u paklu.

Pre dva dana jedan srebrni metak nađen je u telu toliko mrtvom da ni muve nisu htele da sleću na njega. Ubica je bio neko od glumaca.

Moj posao je bio da ih sve spasem zatvora. Ne diraj lava dok mrtvim snom spava.

Buka je privukla pažnju svih u baru. Na set filma *Noć iguane* stigao je motorni čamac, a iz čamca se iskrcala blistava Elizabet Tejlor u ružičastom bikiniju. Bila je slika i prilika žene koju je papa isključio iz crkve zbog raspusnog života. Ako je ona otelotvorenje greha, onda je to najsočniji komad mesa još od Marije Magdalene.

Ne ispuštajući čašu, Ričard Barton ju je gutao pogledom.

„Vidiš? Sad se čak i obukla kao francuska puslica!“, rekao je novinaru.

Fotoreporter tračerskih novina besomučno su snimali najčuveniji par sveta. Iskapio sam martini gledajući četiri prstena koja su načinili.

Prizor scene podignute na plaži Mismaloja zaista je bio divan iz svakog ugla - planine, more, pusta plaža, zora i sumrak ukrašeni još netaknutim zelenilom džungle. Šteta što su se posvuda videli zamršeni kablovi i reflektori. Moderno doba okupiralo je plažu i silovalo je kao grubi mornar nevinu devojku.

Reditelj je stao pored mene.

„Drži ih sve na oku, Sani. U Puerto Valjarti ima više novinara nego iguana.“ Bacio je cigaru u sitne bezvoljne morske talase koji su pljuskali o kamenje.

Nisam rekao ništa. Retko ko može nešto da kaže Džonu Hjustonu.

2

ZOMBI

1 mera tamnog ruma
1 mera belog ruma
½ mere brendija
1 mera soka od pomorandže i papaje
1 mera soka od ananasa
malo limete
sitne kocke leda

Pomešajte alkohol i led u šejkeru ili blenderu. Poslužite u tiki¹ čaši. Ukrasite ananasom, višnjama i svežom nanom. Pijte slušajući Hit iz 1963. godine *Let there be drums* grupe Venčers.

Verovatno najčuvenije tiki piće, zombi je rođen u baru Don Bičkomber. Vlasnik tog bara Don Bič, slavni kalifornijski ugostitelj, za svoje koktele koristio je rum jer je bio jeftin. Do tridesetih godina XX veka rum je bio piće alkoholičara i mornara, ali Don Bič ga je mešao s voćnim sokovima da mu ublaži oštrinu.

Zombi je nastao jedne večeri za redovnog gosta bara kog je mučio mamurluk. Popio je koktel, a malo kasnije vratio se u bar osećajući se kao živi mrtvac. Donove koktele visoko su cenili Klark Gejbl, Čarli Čaplin, Baster Kiton, Gručo Marks i Marlon Brando. Don Bič postao je najslavniji koktel-majstor u Kaliforniji i osnivač tiki kulture koktela.

Nekoliko meseci ranije, slike s Kenedijeve sahrane još su svima bile sveže u glavi. Ali svet se vratio u uobičajene tokove kao da se ništa nije dogodilo.

„Poručio sam ti zombi, Sani“, rekao mi je Skot Čeris.

Tek sam bio kročio u havajski bar *Luau* na Beverli Hilsu, u istočnom Los Anđelesu, a piće mi je već bilo posluženo. Višnja je pocrvenela od tople dobrodošlice. U uglu bara jedna nova grupa kakve se kao zečevi razmnožavaju po Kaliforniji pokušavala je da nas ubedi da nešto vredi; svirali su pevljivu melodiju pod naslovom *Surfin Bird*.

Skot Čeris otpio je gutljaj iz keramičke čaše s likom sfinge, havajskog božanstva ili pajkana iz Tihuane. Flertovao je s konobaricom, tamnoputom devojkom u kostimu pacifičkih ostrva, mada je zapravo bila poreklom iz meksičke provincije. Skot i ja smo vršnjaci, ali on izgleda starije od mene. Odaje ga kilometraža; on je od onih republikanaca s frizurom kao u Ajka² i naočarima s nemilosrdnim okvirom. Njegova ćela podseća me na kuglu za kuglanje, a pruge njegove košulje na trkališta.

Otpio sam malo. Prvi gutljaj osvežio me je kao umivanje hladnom vodom. Samo što nisam zatražio peškir da se obrišem. Još nije bilo ni pet sati, ali već je bilo dovoljno kasno za zombi, surfersku muziku i Skota Čerisa. Naročito za Skota.

Skot je nezavisni filmski producent, kakvih je Holivud danas prepun. Posle propasti carstva velikih studija svako ko ima kameru može da snima filmove. Ponekad čovek radije ode da pogleda niskobudžetni film Rodžera Kormana nego neku veliku produkciju koja uspavljuje bolje od šake valijuma. U auto-bioskopu možete makar da se povatate s devojkom.

Skot je vrlo ozbiljno shvatao filmski posao. Susretao se sa svakim i poznao je svakog živog, od Sakramenta do Tihuane. Kad nekoga upozna, voleo je s njim i da sklapa poslove. Imao je smisla za odnose s javnošću, srdačne pozdrave i koktele. Ja sam ostajao samo pri koktelima.

Njegov pristup poslu bio je zanimljiv. Kupovao je filmska prava na knjige - stripove, petparačke romane, čak i na životopis Djuka Kahanamokua, prvog i najvećeg surfera. Ako neki reditelj poželi da snimi film o Supermišu, mora prvo da ode kod Skota. U Filmogradu je to pobednička karta, i to fleš rojal.

Vorner je upravo otkupio od njega prava na jednu staru priču doktora Sjusa. Skot je od te love unajmio kancelariju na Bulevaru sumraka i kupio jaguar kabriolet. Dao bih oba bubrega i svoj karavan s drvenim zadnjim delom za taj auto. San snova. U cenu je verovatno uključena i plavuša.

„Jesi li doneo slike? Nadam se da si držao jezik za zubima. Stvar je veoma osetljiva.“

Nisam se raspravljao s njim. Niko ne bi voleo da mu se u novinama pojavi fotografija iz muškog toaleta restorana u Ensenadi. Još manje

ako to baš i nije restoran. Ponajmanje ako toalet nije pravi toalet, a ni muškarci nisu pravi muškarci. Ako ste Rok Hadson, to bi bila prava propast. Gledaoci opraštaju Doris Dej što nije devica, ali ne bi to oprostili njenom filmskom dečku.

„Morao sam da platim više nego što smo se dogovorili. Slike su bile kod nekih visokomoralnih pajkana.“

Holivud ne voli da posluje s pajkanima. Naročito ne s meksičkim pajkanima. Zato zovu mene. Ako moraju da raščiste neki nered, na primer ako je potrebno da se neko podmiti u Tihuani, ili da neko ode u Rosarito jer se Sal Mineo³ tamo nabacivao konobaru, moćnici zovu Sanija Paskala. „On je čikano, on je ološ, njemu se ne gadi da uprija ruke.“ Mrzim ih. Kao da američki producenti, filmske zvezde i političari ne smrde gore od klozeta na benzinskoj pumpi.

„Hvala, Sani. Dugujem ti uslugu“, reče Skot. Otvorio je koverat, dobro pazeći da ga niko ne vidi. Od havajsko--meksičke konobarice zatražio je pepeljaru. I spalio je sve fotografije.

Skot mi uvek daje ovakve poslove. On zna tipa koji zna nekoga čiji poznanik može da se postara za osetljive probleme. Taj poznanik sam ja. Bio sam mu veoma zahvalan. To je značilo da mogu da plaćam stan na Venis Biču i šaljem nešto para kući u Pueblu. Mama mi uvek kaže da joj novac ne treba, ali ga nikad ne vraća.

„Sedeo sam pre neko veče s jednim čovekom, s Rejom Starkom“, rekao je Skot menjajući temu. Znao je da ga neću ništa pitati o fotografijama. „On je producent brodvejskih predstava. Oženjen je kćerkom Fani Brajs“,⁴ rekao je kao da je to ime poznato koliko i ime predsednika Lindona Džonsona.

„Ne volim pozorište. Dosta mi je i moje porodične drame.“

„On zarađuje brda para kao književni agent. Tone love. Radio je s Rejmondom Čendlerom. Svašta mi je pričao.“

Pogledao me je onako kako samo prijatelji mogu, prijatelji koji imaju pravo da te pljesnu po potiljku i nazovu te magarcem.

„Samo neko lud koliko ti može da radi kao detektiv u Holivudu zato što je čitao Čendlerove priče.“

„Ne sviđa mi se reč detektiv. Više volim izraz 'lično obezbeđenje'. To mi piše i na posetnici.“

Skot se uvek smejavao mojim posetnicama. Odštampati reč „detektiv“ na karti je otrcano, ali raditi u Holivudu kao detektiv čist je

pleonazam.

Nedugo pošto sam došao iz Meksika da živim s ocem u San Dijegu, shvatio sam da to baš i nije bila tako dobra zamisao, pa sam krenuo po svome. Voleo sam filmove, surfovanje i jednu crvenokosu iz Kalver Sitija. Nisam video razloga da se vratim u Meksiko. Ono o ličnom obezbeđenju bila je Skotova zamisao.

„Završili smo razgovarajući o tebi.”

„Zašto? Hoćeš da mu prodaš prava na moju životnu priču?”

„Ne. On počinje da pravi nezavisno finansirane filmove, daleko od dugih ruku studija”, nastavio je uopšte me ne slušajući. „I kreće na veliko. Unajmio je Džona Hjustona da mu režira prvi film. Kupio je prava na jednu dramu Tenesija Vilijamsa.”

„A ja sam kao stvoren za glavnu ulogu? To je baš lepo od tebe, ali moj levi profil ne izgleda dobro na platnu.”

„Snimaće u Meksiku. U primorskom gradiću. U Portal Valjarti”, tako mi je kazao.

„Puerto Valjarta”, ispravio sam ga.

Amere baš briga što kasape španski. Kad bi ih Servantes čuo kako govore, postao bi veći komunista od Nikite Hruščova, i zajedno s njim bi do sada bombardovao Vašington, Menhetn i Diznilend.

„Žele nekoga da im rešava probleme ako se dese. Znaš, da završava poslove s mesnim vlastima.”

„Zašto bi bilo problema? To je samo film.”

Skot je poručio još jednu turu. Nije mi odgovorio; smešio se onim osmehom koji samo crtači iz *Vorner bradersa* umeju da ovekoveče, crtajući mačka Silvestera kad proguta kanarinca.

„Šta kažeš? Laka lova. Snimaju na predivnom mestu, a ti ćeš da piješ margarite, surfuješ i krešeš seoske devojke.”

Nije mi odgovorio na pitanje. Silvesterov osmeh razvukao mu se od uha do uha.

„Dobra lova?”

„Više nego što dobijaš od mene za pranje govana iza trećerazrednih zvezdica južno od granice.”

Rum je obavio svoj posao. Mačak Silvester i nije tako loš.

3

MINT DŽULEP

7 cl kentakijskog burbona
4-10 listića nane
1 kašičica šećera
1 mera mineralne vode

Pomešajte burbon s listićima nane grubo iseckanim da puste aromu. Dodajte šećer i mineralnu vodu. Služite u niskim širokim čašama.

Kentakijski derbi nije potpun bez uvaženog mint džulepa. Istoričari veruju daje ovaj koktel stvoren u osamnaestom veku. Zapisi iz tog doba opisuju ga kao duhovno piće imućnih kolonija u Severnoj Americi, „osvežavajuću mešavinu za dame i gospodu iz boljeg društva koji u njoj uživaju ujutru, kada traže krepkost“. Bilo je to izrazito južnjačko piće.

Mint džulep verovatno je nastao od arapskog napitka zvanog džulab, u koji su se stavljale latice ruža. U Severnoj Americi spremali su ga s nečim manje pretencioznim – s listićima nane. U početku se u koktel sipao viski ili bilo koje drugo žestoko piće koje se nađe pri ruci. Upotreba južnjačkog burbona dopala se svima. Mint džulep postao je čuven kao plantaže pamuka, Skarlet O'Hara, general Li i himna Look away, Dixieland u izvođenju Elvisa Prislija.

Razgovor za posao nije obavljen u producenčkim kancelarijama, nego za stolom restorana hotela *Beverli Hills*. Nije bilo sekretarica da me dočekaju, ali konobar mi se smešio kao maneken paste za zube. Umesto *uobičajene guayabere*⁵ obukao sam crno odelo i uštirkanu belu košulju, a svezao sam usku kravatu kakve je voleo Stiv Mekvin. Ipak, došao sam neobrijan; nisam hteo da pomisle da sam se doterivao zbog njih.

Rej Stark i Džon Hjuston sedeli su zadubljeni u partiju bekgemona. Pili su mint džulep kao južnjački plantažeri. Stao sam ispred njih s

rukama u džepovima i naočarima za sunce na licu. Losanđelesko sunce nagrizalo oči jače od kiseline. Već je načinilo pravu pustoš u ukusu modnih kreatora.

„Sani Paskal“, rekao je Rej Stark.

„Pogodili ste iz prve, čestitam.“

„Tip za obezbeđenje?“

„Vidim da vam danas ide. Dva pogotka zaredom. Možda vam je moja posetnica bila od neke pomoći.“

„Sedite, samo da dotučem ovog posranog Irca.“

Džon Hjuston nije progovorio ni reč; samo je pušio cigaretu. Stark je pomerio žeton. Hjuston je bacio opušak u pepeljaru i zastenjao.

„Pijete li?“, upitao je Stark pozivajući konobara.

„Samo u dane koji imaju broj u datumu. Mislim da je danas takav dan... martini, suv.“

Konobar je poleteo kao ispaljen iz topa. Mogao sam samo da zamislim kolike napojnice Hjuston i Stark ostavljaju tim ubogim đavolima.

„Džon sutra leti za Meksiko. Izrada seta je pri kraju. Imamo nekih problema s koncepcijom bara, ali radnja filma vrteće se oko tog bara. Uprkos drugačijim tvrdnjama gospođice Kar i Sju Lajon.“

„Ona je balavica, nema pojma ni o čemu“, reče Hjuston resko.

„Žele 'neporočan' set, ali kome to treba?“

Seo sam pored njega. Martini se pojavio pored mene. Maslinke su bile ogromne, ličile su na kuvana jaja, ali, hvala bogu alkoholičara, nisu imale i takav ukus. Bio je to zapanjujuće dobar martini, kakav umeju da prave samo na Beverli Hilsu.

„Čeris nam je mnogo pričao o vama.“

„Samo ono dobro, nadam se. Ostalo je sveopštepoznato.“

„Ostaćemo u tom selu oko tri meseca. Ja sam hteo da snimam u Akapulku, ali Džon je uporno tražio da snimamo u Mismaloji. On i jedan njegov prijatelj Meksikanac sagradiće tamo hotel. Kad mi odemo, izdavaće sobe turistima. Sjajan poslić, a?“

„Bolji nego prodavanje kockica leda Eskimima.“ „Ovaj ovde Irac uspeo je da okupi najbolju moguću ekipu, ali ja mislim da nam neće doći upakovani u potvrdu o oslobođenju od nevolja.“

Hjuston je zgnječio još jednu cigaretu u pepeljaru. Pepeljara je nestala, a pojavila se nova, ljubaznošću našeg konobara.

„Imamo Ričarda Bartona, koji je tek završio *Kleopatru*, i dolazi nam s Kleo lično, s Liz Tejlor. Oni već žive zajedno, iako se mastilo na njenom venčanom listu s Edijem Fišerom još nije ni osušilo.“

„Zar ona nije prešla u jevrejsku veru da bi se udala za Fišera?“

„Sinko, ovde u Holivudu postoji samo religija slave. Sve ostalo je tek izgovor da se ne dolazi na zabave nedeljom ili na Hanuku.“

Hjuston me je iznenadio svojim odgovorom. Mislio sam da uopšte ne sluša naš razgovor.

„I Majkl Vajlding će biti tu. On je Bartonov agent. Dobio je taj posao pomoću toplih preporuka svoje bivše žene Liz Tejlor. Ti Britanci su stvarno čudni.“ Stark je bacio kockice i dobio dve četvorke. „Ava Gardner doleće iz Madrida, želi da se vrati na film. Izgleda da su joj dosadili matadori i bivši muž Deборе Kar. Inače, i ona igra u filmu. Ulogu mlade devojke tumači Sju Lajon, koja se sprema da se uda za oženjenog čoveka.“

Popio sam martini. Drugi se stvorio pored mene. Ovaj konobar bolji je od Hudinija. Stark nastavi.

„Džon se raduje kao dete pred Božić. Dopada mu se zamisao da snima film sa svim tim neurotičarima. Čak im je napravio i pištolje!“

„Divno. Je li im uplatio i životno osiguranje?“ pokušao sam da budem duhovit.

„O tome i govorim. Ako ne pobiju jedni druge, možda ću ih ja pobiti.“

„A gde sam tu ja?“

„Vi treba da sprečite da se to dogodi.“

Slika je bila jasna kao dan. Kristalno jasna, moglo bi se reći.

„Pretpostavljam da vam je Čeris spomenuo moj honorar. Nedeljna suma plus troškovi.“

„Unajmljeni ste. Kad možete da krenete za Puerto Valjartu?“

„Čim dobijem prvi ček. Treba li da sprečavam radoznale novinare da njuškaju naokolo?“

„Naprotiv. Oni su besplatna reklama. Želimo da saznaju sve što se dešava, ali ne želimo da bilo ko završi u bolnici ili, što je još gore, u meksičkom zatvoru.“

Iskapio sam svoj drugi savršeno spremljeni martini. Palo mi je na pamet da mi je ovo možda poslednje na miru ispijeno piće u nekoliko meseci.

4

MARGARITA

1 mera bele tekile
2 mere koantroa
sok od tri limete
so za rub čaše
kockice leda

Mučkajte sastojke u šejkeru dok se sve ne ohladi. Poslužite u širokoj čaši sa solju po rubu. Ukrasite kriškama limete. Uživajte u piću uz pesmu *Tequilla* grupe Čemps.

Nekoliko osoba se smatra tvorcima margarite. Najprihvaćenije su teorije o restorateru Karlosu Hereri zvanom Dani, iz Tihuane, koji je pripremio ovaj koktel za glumicu Mardžori Kingzvanu Margarita, koja je pila samo tekilu, i o Margaret Sejms, teksaskoj bogatašici koja je navodno služila ovaj koktel gostima u svojoj kući u Akapulku. Uprkos opšteprihvaćenju zabludi, margarita nije nastala u Meksiku; stvorili su je Amerikanci ili je stvorena za Amerikance. Ovaj koktel uvišestručio je svetsku potrošnju tekile i postao je simbol zabave i opuštanja na meksičkim plažama.

Dva dana kasnije krenuo sam na put ka jugu u svoju kuću. U svoju otadžbinu. Kofer mi je bio bedan, toliko neupadljiv da nije ni zaslužio da se zove kofer; u njemu su bile dve boce džina, jedna boca loli prata, otrcani primerak romana *Na putu* Džeka Keruaka, gvajabere, nešto donjeg rublja, kupaće gaćice, kolt i daska za surfovanje.

Odvezao sam se od Venis Biča u San Dijego. Parkirao sam Drvenka ispred marine kako bih video veliki nosač aviona ukotvljen u luci. Bio je ogroman. Prosto sam morao da zazviždim, onako kako se zvizne kad pogledate uz Empajer stejt bilding ili kad tamnoputa devojka raskošnih bedara prođe istočnim Los Anđelesom.

Moj otac nije mogao da se vidi sa mnom, ali znao sam da je tu. Izređao sam mu sve po spisku. Posle ovih reči oproštaja, vratio sam

se u kola. Naš odnos bio je toliko poseban da bi svakog psihijatra oterao u ludilo. Nije tu bilo nikakvog Edipovog kompleksa niti bilo čega sličnog. To je samo bila vrlo zamršena mreža nesporeda.

Stigao sam do granice i prešao je u Tihuani. Američki carinici nisu mi ni zatražili dokumenta. Mislili su da će me se najzad otarasiti. Meksički graničar upitao me je nosim li oružje. Umesto odgovora samo sam mu tutnuo novčanicu u šaku. Nikad ne pokazujem svoj kolt na granici; plašim se da ne nazebe.

Čitavo popodne vozio sam se prašnjavim autoputevima od granice do Tekatea. Popio sam dva piva u kamiondžijskoj krčmi. Prljavi gojazni muškarci radoznalo su me odmerili. Moja pojava nije zasluživala pažljiviji pogled.

Vozio sam čitavu noć i deo sutrašnjeg dana, sve dok nisam stigao u Ermosiljo. Budnim su me držali kafa i tekila. Odspavao sam dvadesetak sati u hotelu koji je koštao deset pezosa za noć. Za još pet pezosa dobio sam za doručak komadinu mesa koja je još mukala kad sam je zasekao. Ako se ovako nastavi, neću imati šta da naplatim od filmadžija na ime troškova.

Kad sam stigao u Masatlan, Drvenko se pregrevao. Bio je to stari prerađeni pakard s drvenim stranicama; ostavio sam u njemu samo prednja sedišta kako bih pozadi mogao da tovarim rančeve i daske za surfovanje.

Morao sam da se odvezem u radionicu. Mehaničar je pogledao Drvenka kao degustator bocu vina i rekao mi da će moći da ga popravi. Ostavio sam mu Drvenka, ne zato što sam mu verovao, nego zato što je imao odličan plakat s Natali Vud u bikiniju.

Prijalo bi mi da malo surfujem dok čekam, ali bio je septembar i vreme je bilo rđavo. Zapravo, vreme je u Masatlanu rđavo skoro uvek, kao da ste u Čikagu na Pacifiku. Da ubijem vreme, ušao sam u stari bar blizu lukobrana. Jedinu gost bio je američki turista. Poručio sam margaritu. Ona će mi lepo isprati putnu prašinu i paučinu iz glave.

Barmen je spremio koktel graciozno kao cirkuski žongler. Kad sam okusio margaritu, shvatio sam zašto američki penzioneri vole Meksiko. Ne zbog klime; tajna je u ovom koktelu za udovice penzionerke. Najbolji kokteli nalaze se na najčudnijim mestima.

Seo sam na barsku stolicu, dok je barmen slušao staru gramofonsku ploču sa zarzuelama i pesmama u izvođenju slavnog meksičkog pevača Agustina Lare. Napolju je rđavo vreme već uništavalo odmor turistima. Palme su se savijale kao kišobrani u oluji.

„Loš dan za letenje, vojniče“, rekao mi je usamljeni turista na groznom španskom.

Bio je to stariji čovek guste brade bele kao pamuk, ali požutele na krajevima od preteranog pušenja. Izgledao je čvrsto kao gola stabla koja se opiru uraganu. Na sebi je imao otrcane vojničke kratke pantalone i majicu bez rukava s toliko mrlja da se videlo šta je ručao prošle godine.

„Nije potrebno biti pilot da bi se to shvatilo.“

„Ni ja ne letim, vojniče.“

„Bio sam premlad za veliki rat. A Meksikanci su poslali samo jednu eskadrilu. Danas ih nazivaju herojima.“

„Nisi vojnik? Sranje. Gubim osećaj.“

Starac se premestio do mene. Pogledao sam ga pažljivije. Španski je govorio loše, mešajući ga s tvrdim engleskim, kao pogranična kurva. Pušio je dugačke engleske cigarete. Oči su mu bile plave kao ginekološki mantil, a koža uštavljena poput starog sedla; samo Ameri mogu da dobiju takav ten posle godina boravka na suncu.

„Izvinite što sam vas razočarao. Samo sam odslužio vojsku. Ne volim ratove. Kažu da su loši po zdravlje.“

„Ne morati ići u rat da bi se borio, vojnik.“

„Moj otac je mornar u San Dijegu. Ne znam da li se to računa.“

„Sjajno! To ti je u krvi.“ Poručio je novo piće.

Barmen mu je pružio visoku čašu s ledom. Nasuo mu je piće iz boce koju je izvadio iz plakara i dopunio je sokom od cveta hibiskusa. Jetra mi se zgrčila.

„Ruska votka. Najbolja. Prodaje Patrisio. S Kube, razumeš?“

Patrisio se nasmešio i pokazao mi bocu vešto kao žongler. Masatlanska potvrda čuda kubansko-meksičkih odnosa. Samo to je dovoljan razlog za postojanje Ministarstva spoljnih poslova Meksika.

„Upravo ju je upropastio tim hibiskusom. Ali, svako se truže kako najbolje ume.“

Starac se nasmejao. S tom belom bradom podsećao me je na Božić Batu koji se ruga nekom detetu sa skupim željama. Prokleti Božić Bata.

„Ti zabavan, čudni vojnik, ali ne naročito.“

„To se odmah vidi, gospodine.“

Primetio sam da mu iz otvora majice vire dve pločice, kao one koje Vojska Sjedinjenih Država koristi umesto poštanskih maraka za leševe koje šalje kući.

„Znači, stvarno ste vojnik. Da niste od Masatlana pomislili da je Sajgon? Lako se razlikuju. Kurve su ovde bolje.“

„Ja u penziji. Nema više sranja“, rekao je tiho.

„Dobra ideja. U Meksiku za dolar od penzije možete kupiti više piva.“

„Aha. Ali ti ne turista. Je l' tako, vojnik?“

„Ja sam dadilja filmskih zvezda. Pazim da se ne upiške u gaće, pa da ih posle svi oljavaju.“

„Masatlan daleko od Holivud.“

„Idem na snimanje filma. Biće zabavnije nego na karnevalu. Čak sam sebi kupio i šećernu vunu.“

„Srećan put do Puerto Valjarte, vojnik. Loš dan za letenje“, rekao je starac i uzeo karton votke koji mu je spremio žongler Patrisio.

Izašao je.

Ispio sam margaritu. Ovaj razgovor ispunio me je nelagodom. Osećao sam se kao da sam krenuo na put a ne mogu da se setim jesam li zatvorio plin. Ovaj stari gringo je smrdeo na plin.

5

KUBA LIBRE

5 cl belog ruma kola
kapi soka od limete
kockice leda

Sipajte rum u visoku čašu s mnogo leda. Dopunite čašu kolom. Ucedite nekoliko kapi limete. Promešajte. Ako želite ukras, stavite krišku limete, a neće škoditi ni neka pesma Kompaja Segunda.

Ovo piće je pojam koktela, a nastalo je tokom kubanskog rata za nezavisnost 1876, kada su američki vojnici koji su se borili protiv španske vojske nazdravljali svojim pobedama vičući: „¡VIVA CUBA LIBRE ! Živela slobodna Kuba!“ Otuda španski naziv koktela - Cuba libre.

Ovaj koktel je savršeni spoj dva međusobno suprotstavljena simbola - kubanskog ruma i američke kole. Kada su Kubu progutali komunistička revolucija i američki embargo, nabavka osveženja postala je problem. Jedan od najvažnijih ciljeva vlasti bio je stvaranje nečeg sličnog, nečega što će osloboditi piće moćne kapitalističke ikone - koka-kole. Danas u ovom piću uživaju i Kubanci i Amerikanci, dokazujući da alkohol može da premosti sve političke razlike.

Stigao sam u Puerto Valjartu preko istorijskog grada Tepika. Poslednju deonicu putovanja prešao sam uzanim vijugavim putem preko čitavog planinskog lanca. Moj Drvenko išao je tako sporo kroz ribarska sela da su polugola deca mogla da trče uz njega i nude mi voće, sušene škampe i kolačiće od kokosa. Ovo više nije bila devičanska oblast iz turističkog vodiča koji sam kupio. Na istom autoputu bilo je nekoliko automobila s porodicama u potrazi za plažama. Prodaja je bila samo odgovor na novu globalnu ekonomiju; ako ima nečega za prodaju, razlog je to što ima kupaca.

Prolazeći kroz gradić Buserijas, pored granice meksičke savezne države Halisko, na trenutak sam ugledao zaliv Banderas. Zaista je prelep. Jedan od najvećih zaliva na svetu. Često ga posećuju slavne ličnosti kao što su Kantiñas, Marija Feliks i sam predsednik republike.⁶ Dolaze i ne toliko slavna stvorenja, kao što su grbavi kitovi, delfini i poneki turista.

Puerto Valjarta nalazi se na unutrašnjoj obali tog zaliva, uglavljen između planina. Kuće se pružaju uz zelene obronke kao da žele da stignu do vrha, ali ne uspevaju. Svega nekoliko njih stiglo je do pola puta. Grad odiše domaćinskom atmosferom karikature meksičkog grada kakvu turisti vole. Nedostaje jedino Indijanac u ponču i sa sombrerom na glavi kako sedi naslonjen na kaktus.

Naravno, u Puerto Valjarti i nema kaktusa. Upravo je obrnuto. Zelenilo je tako gusto i bogato da se čovek zapita zašto ga bog nije razbacao i po ostatku zemlje. Možda je ovo njegovo omiljeno mesto. Darivao ga je plažama, džunglom i lepim ženama. Čak i bog ume da bude sebičan.

Nekoliko kilometara od grada nalazi se sasvim pristojan aerodrom na koji sleću turisti u potrazi za suncem, morem i jeftinim pićem.

Glavne ulice su kaldrmisane. Ostale su od utabane zemlje. Plan grada je jednostavan kao da ga je nacrtalo dete: tri dugačke ulice kruže naporedo s obalom. Retki crkveni tornjevi sramežljivo izviruju između krovova pokrivenih crvenim crepom i vrhova razmetljivih krošnji. Savremene visoke zgrade štrče neskladno kao marijači u džez orkestru.

Meštani žure da uteknu od sunčevih zraka u hlad streha. Lako ih je razlikovati od turista, muškarce po prelepom tenu boje crvene gline, a žene po oblinama, tako naglašenim da privlače poglede poput magneta.

Ako je isti onaj sebični bog stvorio Adama i Evu, onda njih dvoje bez ikakve sumnje sede u predvorju hotela i piju kubu libre s limetom.

U gradu ima nekoliko pristojnih hotela, ali većina filmadžija smestila se u bungalove na setu. No, uprkos tome, nije bilo slobodnih soba. Po gradu su poput mrava vrveli američki i meksički novinari, okupljali se po barovima noseći fotoaparate u nadi da će načiniti snimak za naslovnu stranu *Lajfa*. Nisam mogao ni da zamislim koliku je

groznicu izazvala veza Elizabet Tejlor i Ričarda Bartona. Ta veza bila je istovremeno smešna i nadahnjujuće strastvena. Svi su bili potpuno opsednuti njima. Od snimanja *Kleopatre* u Rimu, na kom je počela njihova romansa, sve kao da se vrtelo oko njih. Sada je, kako se činilo, glavni materijal za naslove bila preljuba.

Našao sam mesto u hotelu *Rio*. Morao sam izdašno da podmitim upravnika da bi izbacio bučnog izveštača lista *Ekscelzior*. Želeo sam da povećam svoj spisak troškova.

Moja soba imala je balkon prema ulici. Otvorio sam širom sve prozore. Pogledao sam reku Kvale, koja preseca grad na dve polovine slične kriškama hleba spojenim samo s dva viseća i jednim kamenim mostom.

Uključio sam ventilator i poručio dve rum-kole s mnogo leda. Vrućina je bila tako jaka da su i palme dahtale. Sve. Svaki njihov list. Nije vrućina ono najgore, nego vlažnost.

Setio sam se matorog Amera iz masatlanskog bara. Nešto nije valjalo. Osećao sam se nelagodno, kao kad mi se komadić hrane zaglavi među zubima. A onda sam shvatio uzrok svoje nelagode. Nisam mu rekao da idem u Puerto Valjartu. Kako je znao kuda sam krenuo?

Iskapio sam obe čaše. Jednu za drugom, ne dišući.

6

TEKILA SA SANGRITOM **(NA HALISKANSKINAČIN)**

tekila

2 šolje soka od narandže

3 kašike tabasko sosa ili mlevenih čili papričica

¼ šolje soka od limete

2 šolje soka od paradajza

2 kašike gnječenog crnog luka

2 kašike vusterskog sosa

3 kašike soli

Izmešajte sve sastojke osim tekile i začinite po ukusu solju i biberom. Služite u visokim čašama. U drugoj čaši poslužite tekilu s kriškom limete. Koktel će lako kliziti uz muziku marijača Pedra Infantea.

Sangrita je vrlo omiljeno piće, nastalo takođe u gradu Tekila, u državi Halisko. Nastala je početkom dvadesetog veka, među bogatim vlasnicima hacijendi, odgajivačima magueya, agave iz koje se dobija meskal. Koktel je stvorila kompanija Vijuda de Romero; sangrita ublažava alkoholnu oštrinu tekile kako bi joj se mogao osetiti ukus.

S vremenom je sangrita postala nerazdvojni pratilac tekile, njena ženska strana. Gutljaj sangrite popije se za gutljajem tekile. Retko koja pića se tako dobro mešaju u ustima. Ova kombinacija je najbolja.

Do mesta snimanja nije bilo puta, moglo se stići samo morem ili na magarcu. Sve zalihe, oprema i materijal prevozili su se motornim čamcima zvanim *panga*. Čamci su polazili iz Puerto Valjarte, s doka na *Playa de los Muertos*, s Plaže mrtvih. Loše ime za plažu. Loše ime za bilo šta, naročito ako si mrtav.

Uhvatio sam čamac za Mismaloju zajedno s nekim ljudima s filma. Plovidba do seta bila je prijatna; naš čamac plovio je uz obalu prolazeći pored mesta na koja noga savremenog čoveka još nije kročila. Mada mislim da bi malo koji savremeni čovek želeo da kroči na mesta puna komaraca i svakojake gamadi.

Stigli smo do tačke na kojoj su dva velika ostrva izranjala iz mora. Bila su prostrana i strma, ali ne sasvim pusta. Bezbrojne ptice letele su oko njih - galebovi, pelikani, kormorani i ostali pljačkaši riba.

„Ovo zovu *los arcos*, lukovi. U njima se ptice gnezde“, rekao je čovek za kormilom čamca. I ptice su ga čule, pa su prhnule uvis i napravile skandal.

Posle pola sata stigli smo do male plaže, nabrane kao čaršav. Pored plaže, na litici, stajala je gradevina u kolonijalnom stilu kao izvađena iz crtaća o Brzom Gonzalesu. Bio je to set filma *Noć iguane*.

Čamac je pristao uz dok u podnožju stena. Iskrcao sam se bez teškoća i popeo se uz stepenište podignuto između obronaka kako bi se ova zabit učinila prikladnijom za život. Kad sam stigao na zaravan, video sam pravi metež. Svi su išli tamo-amo noseći, vukući ili isporučujući stvari. Tipičan dan na snimanju filma.

Naleteo sam na čoveka u nebeskiplavoj gvajaberi i platnenim pantalonama ispeglanim na crtu. Savršeno ispeglanim. Toliko savršeno da su hodale same. Imao je bradu od tri dana i odavno proređenu kosu. Pretpostavio sam da je to jedan od pomoćnika producenta. Stezao je uz grudi debeli svežanj papira kao da mu je to nevinost.

„Tražim gospodina Starka.“

„Ako žuriš, dušo, uhvati prvi avion za Los Anđeles. On stiže tek sledeće nedelje“, odgovorio mi je na španskom, ali ne sasvim čistom; čuo se prizvuk plejboja iz Pasadene.

„A je li tu gospodin Hjuston?“

„Jesi li siguran da želiš da ga vidiš? Nije ništa snimio od juče. Progutaće te bez žvakanja.“

„Ako ne mogu do glavnih, zadovoljiću se tobom. Ja sam iz obezbeđenja. Gospodin Rej Stark mi je rekao da dođem.“

Nebeskiplavi se nasmešio. Okrenuo se i pozvao me rukom da ga pratim. Nije mi pružio ruku niti se predstavio.

On nije bio džentlmen. S druge strane pak u Filmogradu i nema džentlmena.

„Pođi sa mnom. Očekujem te od prošle sedmice. Jesi li pogrešno skrenuo kod Albuherkija?”

Krenuo sam za njim. Moj novi poznanik mešao je kukovima snažno kao da igra rumbu, u prepoznatljivom stilu Roka Hadsona ili Sala Minea.

„Imaš li ti neko ime? Ili da te zovem: 'Hej, ti' kao svakog drugog?”

„Zovem se Gorman, dušo. Ali ako hoćeš grubu igru, možeš me zvati i drugačije.”

Nasmešio sam se. Volim kad mi se nabacuju ljupki dečaci. Predstavio sam se.

„Ja sam Sani Paskal. Jesi li ti pomoćnik producenta?”

„Pomoćnik garderobe, šminke, dekora, nosač mleka i keksa gospođici Lajon. Danas sam zauzet raznošenjem scenarija. Hoćeš ti?”

„Mogao bih. Već znam kako se moja knjiga završava.”

Gorman mi je pružio primerak scenarija. Pročitao sam naslov. *Noć iguane* Tenesija Vilijamsa.

„Valja li ovo?”

„Takvi tekstovi kupuju se za sitniš na Bulevaru sumraka. Možda će nam doneti neku nominaciju za Oskara. Ali ne za najbolji film ili za najbolji scenario.”

Gorman me je iznenadio. Oštrouman filmski kritičar.

Stigli smo do filmskog bara. Zvezde i ekipa bili su na pauzi, sklonjeni s paklene vrućine. Gorman me je predstavio pomoćniku producenta, zatim pomoćniku reditelja i najzad nekakvom pomoćniku nečeg trećeg. Nisu se ni okrenuli da me pogledaju. Za njih sam bio samo ugovorna obaveza. Teret koji im je na leđa nabacio gospodin Rej Stark. Ništa više.

Treći tip rekao je Gormanu da mi obezbedi sve što mi treba. Više nije bio raznoslač keksa i mleka; postao je moj čovek za vezu. Ne znam je li mu se to dopalo ili nije. Samo mi je namignuo. Baš lepo.

„A šta ti treba ovde da radiš, njuškalo?” upitao me je Gorman.

„Mislio sam da ćeš mi ti to reći.”

Seli smo. Želeo sam da razgledam scenografiju.

„Čini mi se da si izvukao premiju. Ovde se ništa neće desiti. Možda malo vike ili čupanja za kosu. Nešto za *Holivud riport*.”

Zurio sam u šankera. Spremao je koktele bez alkohola za statiste. Zapitao sam se koliko daleko se protežu moje povlastice čoveka zaduženog za bezbednost. Sumnje su me proždirale. Odlučio sam da okušam sreću.

„Hoćeš nešto da popiješ, Gormane?”

„Tekilu sanrajz, dušo.” Okrenuo se šankeru i rekao: „I ne štedi višnje.”

„Martini. Ja sam zadužen za bezbednost”, rekao sam šankeru.

Momak je malo oklevao, ali je prihvatio porudžbinu. U svetu filma nije važan izgled, nego titula. Lanac komande ostao je očuvan još od vremena Limijera.

„Ako mi kažeš šta se ovde dešava, platiću ti još jedno piće”, rekao sam Gormanu. Muževno poput Ketrin Hepbern izvadio je kutiju cigareta i zapalio. Povukao je dim i pola cigarete pretvorilo se u pepeo.

„Film mora da se završi za manje od tri meseca. Ja ne predviđam nikakve nevolje. Nema specijalnih efekata, nema mnogo statista. Treba samo da se molimo da vreme bude milosrdno. Ali vreme nema milosti. Vreme ume da bude gad. Ovo je filmska verzija pozorišnog komada, srce.”

„Koliko ima ljudi?”

„U ekipi je sto dvadeset ljudi. Gotovo svi smo smešteni u bungalovima. Sagradili su nam kupatila, trpezarije, dnevne sobe... kao u hotelu.”

„A radnici iz okoline?”

„Indijanci iz plemena Taraska. Žive u selu na plaži, pecaju i love iguane. Sada rade na izgradnji seta.”

„Meksička savremenost.”

„Hvala na piću”, rekao je. „Moram da podelim scenarija.”

„Ako nešto vidiš ih čuješ, nađi me, biću u blizini.”

„Računaj na mene, ah pazi, muškarčino, ruka ruku mije.”

S ovom otrcanom rečenicom iz petparačkog romana je i otišao. Holivud polako postaje parodija samog sebe.

Uz dok je pristao brzi čamac. Iz čamca se iskrcalo nekoliko ljudi. Svi su nosili naočari za sunce i elegantnu odeću. Dva lica bila su kao

iz časopisa. Ostala, lica osoblja, bila su bezlična. Pamučna haljina Liz Tejlor lepila joj se za oznojeno telo. Košulja Ričarda Bartona bila je raskopčana. Pratinja je išla za njima kao u kraljevskoj povorci. Između ostalih, pratili su ih njihov agent Hju Frenč i Majkl Vajlding, drugi muž Liz Tejlor, sada sveden na ulogu tipa koji čisti za konjima posle parade.

Jedan čovek, nešto sitniji od zgrade kantine, zastao je u podnožju stepenica s rukama na struku. Bio je obučen u gvajaberu koja bi lako poslužila kao nadstrešnica za kantu. Na njemu su se isticali crvena marama svezana oko vrata i žute čizme od zmijske kože; blistali su kao neonske table. Njegov slamni šešir bio je veći od prosečnog kišobrana. Lice mu je bilo zbrčkano kao šnicla s roštilja. Da nije imao brkove, mogli biste mu pojesti lice u lepinji.

Odmah sam ga prepoznao. Bio je to Emilio Fernandes, poznatiji kao El Indio. Filmski reditelj, glumac, pravi indijansko-meksički lik. Tipičan poput piramida, tipičan poput tekile.

Nešto je povikao i raširio ruke da zagrlji Liz Tejlor. Zagrljaj je bio tako jak da ste mogli da pometete glumicu u đubrovnik i istresete je u najbližu kantu za smeće.

„Hajde sa mnom, Liz! Svi vi, pođite za El Indiom. Dobro ćete učiniti ako se budete držali El Indija.”

Emilio Fernandes izvukao je pištolj kalibra četrdeset pet, veći od nacističke haubice. Nanišanio je u Bartonu u grudi, a ovaj je mrsio psovke na škotskom i penio kao besan pas kad se napije piva. Rđavog piva.

Kad sam video oružje, nagoni su mi živnuli u talasu adrenalina. Taj talas ne bih uspeo da uzjašem, pogodio me je pravo u lice.

Potrčao sam ka njima vadeći kolt.

Indijanac Fernandes, s pištoljem u ruci, i dalje je gnječio Liz Tejlor kao da je vočka s pijace. Ako je bila mango, sigurno je bila crvljiva.

Desnicom sam pogodio El Indija u bradu.

Ispustio je glumicu.

Ali moj udarac nije ga ošamutio. Ni za dlaku. I ovo je bilo tipično kao piramide.

Uz ovog čoveka moj kolt je delovao sićušno. Fernandes je sastavio obrve divlje se mršteći, u najboljoj tradiciji škole glume King Konga. Nije mi se dopala pomisao da me njegova pištoljčina izbuši kao

goblen. Te puce prave rane koje čak i ne bole jer si suviše mrtav da ih osetiš.

Nije bilo pucnja, samo me je šaka veličine srednjovekovnog ovna za razbijanje vrata pogodila među oči.

Onda je sve utonulo u tamu. Izradio sam sebi predah.

7

URAGAN

1 mera tamnog ruma
1 mera belog ruma
1 mera soka od narandže
1 mera soka od marakuje
1 mera soka od ananasa
zaslađivač
grenadin
malo soka od limete
kriška narandže i višnja za ukras

Pomešajte sve sastojke u šejkeru ili blenderu. Služite u visokim čašama u obliku lampe. Ukrasite kriškom narandže i višnjom.

Koktel uragan smišljen je za vreme Drugog svetskog rata ,u baru Pata O'Brajena u Nju Orleansu. Dobio je ime kad je koktel poslužen u lampi za uragan skinutoj s velikog lusteru; te lampe liče na petrolejke i tipične su za te krajeve.

Bar je i danas otvoren, i hvali se da je njihov recept za uragan jedini originalan. Svake večeri u tom baru svira se pesma *When the Saints Come Marching In*.

U glavi su mi se popalila svetla. Otvorio sam oči. Sjaj je bio nepodnošljivo jak.

„Ugasite reflektor“, promrsio sam.

„Izvinite, ali sunce po ugovoru mora da bude ovde još šest sati“, rekao mi je na engleskom ženski glas. Glas kakav dolazi u lepom pakovanju. Glas dive, rekao bi moj unutrašnji ego.

„Dajte mu onda dobru napojnicu i možda će otići.“

Usredsredio sam pogled ispred sebe. Glas je postao lice. Nije bilo loše, uopšte nije bilo loše. Bila je plavuša, tako plava da bi se druge plavuše pored nje osećale nedoraslo. Krupne zelene oči, sanjalački

izraz. Usne poput zrelih breskvi. Imala je sve što želite, sve što vam padne na pamet.

Prelepo lice s cigaretom među usnama reklo mi je: „Dobro došao u svet živih. Treba li ti nešto?”

„Dve tekile. Jedna za grlo, druga za obraz.”

Ležao sam na nekakvoj sofi od pruća. Život na setu nastavljao se kao da ništa nije bilo. Niko nije mario što sam neko vreme bio odsutan. Osim prelepe plavuše i Gormana, koji se smešio skrivajući usta ružičastom maramicom.

„Šta je bilo s gospođicom Tejlor?” upitao sam.

„Otišla je na piće s gospodinom Emiliom Fernandesom”, odgovorio je Gorman pokazujući bar.

Za stolom je Indijanac urlikao od smeha sedeći pored Ričarda Bartona, Liz Tejlor i Džona Hjustona.

Ležao sam na sofi, a obraz mi je plamteo toliko da sam mogao na njemu da ispržim kajganu. Baš sam odličan stručnjak za bezbednost.

„Sprečio si ga da je iscedi kao pastu za zube. Ti si heroj.”

„A šta koji moj *El Indio* uopšte radi ovde?” progundao sam pipkajući obraz. Činilo mi se da je velik kao Teksas.

„On je udruženi producent”, reče Gorman.

„Bilo bi bezbednije da ste se udružili s Hitlerom. On makar nije nosio top umesto pištolja”, rekao sam sedajući. Zemlja se vrtela oko mene, kao kad vas bacaju talasi, ili kad vam pajkan iz Tihuane uvežbava bokstersku tehniku na licu. Osećao sam isti stepen ljudskog poniženja.

„Ti si tvrd orah”, reče mi plavuša paleći cigaretu upaljačem zipo koji je škripao gore od madraca u jeftinom motelu. „Možda bi trebalo da razmisliš o promeni karijere. Tvoj posao prilično je opasan. Kroćenje lavova ili padobranstvo bili bi bolji.”

„Neko ovo mora da radi, a ponekad na poslu srećem lepe žene. Za danas sam ispunio normu.” Čak i igranje uloge tvrdog momka je bolelo.

„Vidim da ti je bolje. Seronja se vratio.” Izbacila mi je oblak dima pravo u lice. To mi se nije dopalo, ali ukus je bio prekrasan. Doneo je tračak njenog parfema.

„Pomogla bi mi masaža.”

„Ne preteruj“, rekla je, ustala i poslala mi poljubac. „Ako upadnem u nevolju, znam koji će mi pas priskočiti u pomoć.“

„Pazi se tog psa, ujeda.“

„Paziću, njuškalo“, rekla je ljupko odlazeći. Video sam njene lepo oblikovane noge. Kroz belu pamučnu haljinu nazirao joj se obris tela, nalik na barsku lampu. U nekom vrlo otmenom baru.

Fernandes se okrenuo da me pogleda s druge strane seta. Ustao je i dalje se smejući. Stavio je na glavu onu šeširčinu koja daje hlada koliko i krošnja povelikog hrasta. Koža mu je u senci bila još tamnija. Prišao mi je preko suncem izmućenog dvorišta.

„Ti si Paskal, je li, govнару?“ upitao je prskajući pljuvačkom.

„Aha.“

„Tvoj otac je onaj posrani skot kapetan Paskal?“

„Sada je zapovednik, gospodine.“ Mrzeo sam sebe što sam tako slab, ali ona pesnica u lice potpuno me je iscedila.

„Pa, ako si ti sin tog skota, popij tekilu sa mnom.“

Zgrabio me je za ramena i podigao me kao drvenu trбуhozborčevu lutku. Više bih i voleo da sam bio od drveta. Ramena su me zbolela.

„Tvoj otac je pravi kreten. Upoznao sam ga u Santa Barbari, kad sam radio za Amere.“

„Drago mi je što smo se upoznali.“ Nisam smislio ništa pametno da mu kažem. Uz prijateljski pljesak po leđima koji samo što me nije koštao plućnog krila, upitao me je: „Je li ti pričao zašto se petljam s filmovima?“ Nije sačekao odgovor. „Onaj kurvin sin i ubica Uerta⁷ me je proterao. Šta kažeš na to, Paskale? Taj seronja mislio je da *El Indio* stvara nevolje. Zato sam se udružio s Amerima. Zajebavam se s filmom. Tako sam upoznao tvog oca govнару. Išli smo na vašare i jurili ženske. Voleo je da kreše Meksikanke koje beru pomorandže.“

„On i ja retko razgovaramo. Ali pretpostavljam da znate da je služio na Pacifiku.“

„I povalio je gomilu Japanki. Sigurno negde imaš neku žutu sestru, sinko.“ Ponovo se grohotom nasmejao.

Svi su se nasmejali s njim. Niko nije čuo šalu, ali su shvatili suštinu. Nisu želeli da, kao ja, završe u pljeskavici. Oduvek sam uživao da dajem dobar primer.

„Pozdravi ga, drugar. Jesi dobro?“

„Dobro sam. Boli me samo kad dišem.“

„Još jedna šaljivčina, blago meni.“ Odvukao me je do bara.

„Ne vucite me, gospodine. Mogu ja sam. Umem sam i u toalet, a da ne isprskam dasku.“

„Zabavan si, baš kao tvoj stari.“

Dve čaše tekile već su nas čekale. Gurnuo je jednu u usta meni, a drugu sebi.

„Da sam znao da si Paskal, zviznuo bih te još jednom, da ubijem tog govvara u tebi.“

Ponovo je zaurao od smeha. Hor dupelizaca sledio je njegov primer.

„Znači, onaj seronja Stark unajmio te je da se staraš o nama? Kakav vic, jebote.“

„Siguran sam da će vam biti zabavno i kad vas zamolim da mi predate taj pištolj.“

Nastala je potpuna tišina. Smeh je zgasnuo kao čarolijom. Za tren oka svi su iščezli. Čak i ptice su umuknule. Usrale su se. To za njih nije ništa neobično, ali ovog puta usrale su se od straha.

El Indio Fernandes nije se ni pomakao. Uopšte. Bio je nepomičan kao spomenik Benita Huaresa⁸ u opštinskom parku.

„Ne možeš mi oduzeti pištolj, sinko. Pištolj je moja muškost. Moja muda. To bi bilo kao kad bi Samsonu odsekao kosu, kao kad bi mi otfikario jaja.“

„Da se dogovorimo. Ja moram da odradim posao, a nimalo mi se ne sviđa. Mnogo je gadno biti dadilja ovim Amerima. Vi znate da ne mogu da popiju ni dve tekile a da ne naprave sranje. Ali zbog prijateljstva s mojim ocem, mogli biste da mi pomognete. Moram ih navesti da veruju da ovde niko neće stradati. Zadržite revolver i dajte mi metke. Brinuću se o njima da ne nazebu. Ako se rasplaču, vratiću vam ih.“

S obzirom na katastrofu u tuči, odlučio sam se za politiku. To ponekad upali. Ne uvek. Ako ne verujete meni, pitajte Kenedija. Mada, za to će vam trebati lopata.

Sklopio sam oči i čekao sledeći udarac. Pretpostavio sam da će ovaj manje boleti. Ne zbog snage udara, nego zato što sam znao šta da očekujem.

Ništa. Nije me udario.

„Ovo samo zato što si Paskalov sin, seronjo." Iskapio je još jednu tekilu, ispraznio pucu i tresnuo metke na šank. Onda je slegnuo ramenima, potapšao me po leđima i isterao mi vazduh, pa se vratio svojim gostima.

Pokupio sam metke. Bili su hladni kao klupa u parku usred zime. Džon Hjuston stvorio se pored mene i progundao:

„Emiliova jedina slabost jeste što puca u ljude koji mu se ne dopadaju, na primer u svog prethodnog producenta. Imao si sreće što te nije upucao. To znači da mu se sviđaš. Nesuglasice s tobom rešiće drugačije."

I on se vratio glumcima. Ovo nisu bile reči ohrabrenja. Ostao sam sâm. Duboko iz džungle, iza trščanog krova pod kojim me je moja ljupka princeza probudila, grupa Indijanaca posmatrala me je s istim izrazom s kojim su gledali i Špance. U njihovom pogledu videlo se veliko pitanje: „Šta ćeš ti ovde koji kurac?"

To su bili radnici na setu. Bivši zemljoposednici kojima je zemlja oduzeta kako bi uvećala već neizmerno bogatstvo filmske industrije i možda joj donela kojeg Oskara. Ali ne za najbolji film, kao što reče Gorman.

8

VADIČEP

3 mere džina

1 mera soka od limete (poželjno Rouzovog)

led

Ohladite džin ledom i poslužite u čaši za koktel; ukrasite kriškom limete slušajući pesmu *Call Me Irresponsible* u izvođenju Vejna Njutna.

Hirurg i admiral ser Tomas Dezmond Gimlet (1857-1943) služio ga je za vreme Prvog svetskog rata. Kao oficir Ratne mornarice imao je pristup džinu, pa mu je palo na pamet da ga pomeša sa sokom od limete.

Vadičep je jednostavan i elegantan kao i njegov srodnik martini, ali ima ženstveniji ukus. Admiral Gimlet izmislio je koktel, ali je Rejmond Čendler u svom romanu Dugi oproštaj napisao: „Pravi vadičep je pola džina i pola Rouzovog soka od limete i ništa više.“ Ovaj koktel postao je ikona ilegalnih točionica za vreme prohibicije.

Nikad nisam gledao pozorišni komad po kom se snimao ovaj film, ali takve priče ne volim. Glavni junak, sveštenik alkoholičar, kog tumači Ričard Barton, seksualno je preopterećeni gubitnik i propalica. Na putu za meksičku plažu s grupom starica, seksualno uznemirava unuku jedne od njih, našu ozloglašenu Lolitu. Kako ne bi upao u nevolje sa zakonom, on sabotira školski autobus kojim grupa putuje i nalazi utočište u hotelu svoje nekadašnje ljubavnice. Tu su i slikarka, lik Debore Kar, i njen otac, samozvani najstariji živi pesnik sveta, star devedeset pet godina. Svi ovi likovi mnogo pate i deru se. To je priča.

Nikad nisam shvatio šta slavni starac uopšte radi na plaži. Da sam ja na njegovom mestu, kupio bih jaguar kao onaj što ga vozi Skot Čeris, i unajmio bih nekoliko druželjubivih devojaka. Tako bih umro s glupavim osmehom na licu.

Ali takav sam ja. Ne i film, koji mi je bio dosadan. Mnogo dijaloga i nijedna jurnjava kolima. Kad sam upoznao Tenesija Vilijamsa, znao sam da ne treba bogzna šta očekivati od pisca koji nosi bledoroze i ukrašava svog psića crvenim trakama.

Moj posao na setu svodio se uglavnom na to da ne radim ništa. Šanker je uredno donosio pića, a ja sam ih poslušno ispijao. I tako svaki dan. Obični smrtnici uglavnom se silno ozlojede kad dođu na snimanje i shvate koliko je to zamorno. Tri meseca surove stvarnosti kako bi se stvorila dva sata plitke maštarije. Trudnoća je manje bolna i zabavnija je za sve zainteresovane. Ali ako znate šta radite u trudnoći, izuzetno je zabavna.

Plavuša se povremeno pojavljivala na setu vukući za sobom svoju prijateljicu i štíćenicu Lolitu. Gorman Koketni objasnio mi je da je moja ljupka princeza Eva Martinei, nastavnica mlade Sju Lajon. Glumićica je još buljila u knjige, kad se nije ludirala naokolo sa svojim dečkom, slušala muziku ili se poigravala glumom. Plavuša je takode bila i maska za Lolitinu mamu, kako ova ne bi saznala da je Hempton Fančer, Lolitin dečko, okusio seks ne samo u kuhinji, nego i u motornom čamcu, u studiju zvuka, u sobi za montažu, u kolima, u školskom autobusu korišćenom za snimanje, na plaži, u džungli, iza šanka i, s vremena na vreme, u krevetu.

Jednog popodneva Plavuša Eva prošla je pored bara i videla da dokrajčujem peto piće. Lanula je na mene s raskalašnim osmehom. Odgovorio sam joj režeći kao besan pas, mada sam već bio toliko pijan da sam zvučao kao pas pod anestezijom kog vode na sterilizaciju.

Malo smo procaskali. Uz raskalašne šale. Ona je bila načitana svetska žena. Znala je sve, proživela je mnogo, a putovala još više. Bila je od onih obrazovanih devojaka koje se ne petljaju s barabama kao što sam ja. Ponekad je nestajala na nekoliko dana. Tada sam pokušavao da zaboravim njenu plavu kosu pomoću tri dodatna martinija.

Vreme je bilo toplo i vlažno. Kad god se temperamentni zvezde suviše rasplamsaju, onaj isti sebični bog slao je kišu da ih rashladi. Nije želeo da ovi beznačajni holivudski glumci kvare njegov raj. Snimanje se tada prekidalo i svi su se vraćali u „veliki grad“ Valjartu. U Valjarti su se Hjuston i Stark udubljavali u igre kartama, a Ava

Gardner udubljal je tuđe madrace. Ričard Barton udubljavao se u bocu, a Liz Tejlor u tortu od jagoda. Mi ostali raspoređivali smo se po raznim krčmama.

Te večeri nisam pio koliko obično. Obukao sam najbolje krpe i krenuo u krčmu. Nosio sam crnu gvajaberu s dugim rukavima, besprekorno čistu, crne pamučne pantalone i blistave nove meksikanske sandale koje sam kupio od nekog starca na pijaci za manje od tri pezosa.

Krenuo sam duž lukobrana. Svetionik je obasjavao more i prosecao maglu gustu kao u pušionici marihuane. Nekoliko parova iz grada šetalo je obalom. Prelepe devojke su se kikitale i dobacivale mi zamamne poglede kad se mimoiđemo. Neki američki novinar bez trunke sluha pevao je Sinatru. Uverio sam se u sebičnost boga koji sve ovo ne deli s ostatkom sveta.

Stigao sam do ugla na kom lukobran preseca Ulica Morelos; tu se nekada nalazila stara španska carinarnica. Bučna krčma me je dozivala. Da sam pušač, bacio bih cigaretu na ulicu i ušao u krčmu samouvereno kao glavni glumac. Ali ja ne pušim. Zato sam samo u usta stavio komad kolača od ananasa, u najboljem Bogartovom stilu, i ušao.

Džuboks je svirao jedan od novih hitova Elvise Prislija, koji trenutno služi vojsku u Nemačkoj. Zatim je usledila naša pop pevačica Anhelika Marija, manje plava od Doris Dej, ali devica koliko i ona.

Progurao sam se između stolova prepunih lovaca na vesti iz čitavog sveta, scenskih radnika iz doline San Fernando i radoznalih meštana. Činilo mi se kao da sam usred Drugog svetskog rata ušao u bar u kom prelepe Francuskinje rado i toplo dočekuju američke vojnike. I za njih je, kao i za lepotice iz Valjarte, to bila karta za bekstvo iz uskogrudih porodica.

Za šankom sam poručio vadičep, ali koktel koji sprema šanker opasan kuvarskom keceljom ne može da valja. To je piće za profesionalce. Amateri ga lako pretvore u katastrofu. Popio sam koktel u jednom gutljaju, ne puštajući vazduh unutra, da ga ne pokvari.

„Kako je u cirkusu, vojniče?“ čuo sam neki glas.

Na moje zaprepašćenje, pored mene je sedeo matori Amer iz Masatlana. Ne znam šta me je više prenerazilo, to što je tu ili to što

je u istoj onoj prljavoj majici, sada ukrašenoj svežim mrljama.

„Hej, gospodine! Vi stvarno umete da nađete dobru zabavu.”

„Bili Džo živetu ovde. Ti *elforastero*, došljak.”

„Odlazite u Masatlan samo po votku?”

„Imam i druga posla tamo.”

Podigao je čašu boje rubina. Cvet hibiskusa plutao je između kockica leda.

Nazdravili smo. Čaše su nam zvecnule kao zvonca kojima se u engleskim vilama poziva posluga. Otpio sam sa zadovoljstvom. Prijalo mi je što vidim poznato lice. Matori mi se zbog nečega dopao na prvi pogled. Uznemiravao me je, ali je bio prijatan. Kao jagnje s dve glave.

„Znači, živite ovde? Lepo mesto da se zaboravi rat. A ako se uželite rata, dodi jedan dan na snimanje na Mismaloju. Videćete kako neki Englezi pokušavaju da raspore neke Amerikance. Bolje je od iskrcavanja u Normandiji.”

„Vidim da nisi baš srećan, *nofeliz*. Ne možeš da zapovedaš sopstvenom operacijom. To rezervisano za generale.” Filozofija krčme, jeftinija od psihijatra i uvek praćena kockicama leda.

„Kako ste znali da idem u Valjartu? Nisam vam rekao.”

„Bili Džo zna mnogo. Kenedi mi je jednom rekao, ne mora vidi Hruščova da zna da su Rusi na Kubi.”

„Danas nije pogodan dan za zajebavanje. Ako želite slatko da se nasmejete, potražite neku drugu pijanduru. Ova je već iscedena.”

Nije mi odgovorio, samo se osmehnuo i zamolio šankera da donese njegovom drugaru još jedno ovo „devojačko” piće.

Stigla su dva pića. Pomislio sam kako ću večeras najzad moći na miru da se ispričam sa svojim novim drugarom u piću, ali nije bilo tako. Pre nego što sam otpio drugi gutljaj, čuo sam iza sebe tanušan glasić, prodoran kao da pripada nekome ko je upravo dobio metak u jaja.

„Morate da pođete na jedno mesto. Hitno je, gospodine.”

Dečak u prljavoj školskoj uniformi stajao je ruku stisnutih uz telo kao božićna krckalica za orahe.

„Molim?”, rekao sam.

„Gospođici treba vaša pomoć. Dala mi je adresu.”

Klinac mi je pružio presavijenu ceduljicu. Na njoj je, očigledno u žurbi, bilo nažvrljano: „Eva Martinei. Miramar 875.“ Nasmešio sam se pomislivši na Plavušu. Večeras će biti izuzetno zanimljivo. Kao na dan kad je Kolumbo otkrio Ameriku, ili kad su Merilin Monro našli predoziranu i mrtvu.

Kad sam podigao pogled, klinja je pružio ruku. Jednog dana možda će postati najbolji hotelski potrčko na svetu, kad poraste dovoljno da nosi koferu. Dao sam mu nekoliko novčića.

„Imam posla, stari. Sledeći put ja plaćam piće.“

Starac mi se nasmešio pokazavši zube nalik na klip kukuruza. Nije ništa rekao. Pitao sam kako da stignem na adresu s cedulje i izašao. Uz malo sreće, neka mlada meštanka već je ugovarala brak s američkim tehničarom.

9

BLADIMERI

6 cl votke
9 cl soka od paradajza
1,5 cl soka od limete
so i biber
3 kapi vusterskog sosa
2 kapi tabasko sosa

Pomešajte sastojke u blenderu i ohladite. Poslužite s ledom u visokoj čaši, a poželjno je da rub čaše umočite u so i biber. Kao završni potez, dodajte grančicu celera, uz ritam Geršvinove *Rapsodije u plavom*.

Bladi Meri se povezuje s nekoliko žena, stvarnih i izmišljenih, od kojih je najslavnija škotska kraljica Meri, poznata ipod tim nadimkom. Šanker Fernan Petio iz Harijevog Njujork bara u Parizu priznao je da je dvadesetih godina XX veka stvorio ranu verziju ovog koktela pomešavši jednake delove votke i soka od paradajza. Naziv ovog koktela zapravo je kombinacija naziva čikaškog kluba Kofa krvi i imena lepe igračice Meri. Kad je Petio došao u Njujork da radi u hotelu Sent Redžis, dodao je koktelu neke začine kako bi zadovoljio prefinjenija nepca Njujorčana. Bilo je pokušaja da se koktelu promeni ime u crvenperka, ali prekasno; legenda je već nastala.

Prošao sam oko četiri bloka i naišao na dugačke krivudave stepenice koje su vodile u planinu. Prokleo sam osnivača grada što ga je podigao na stenama. Popeo sam se uz stepenice, ostavivši za sobom bubreg, plućno krilo i parče kile. Na vrhu se pružala još jedna ulica, osvetljena lampama s prozora kuća. Bile su to velike kuće opasane visokim zidovima, kao u Turskoj.

Neke mačke su mjauknule kad sam prošao. Naišao sam na parkirani ford. Sigurno postoji način da se ovamo gore dospe i bez srčanog udara. Puerto Valjarta liči na Minotaurov lavirint. Ford je

stajao pred kućom s adresom koju sam dobio u cedulji. Dodirnuo sam haubu. Motor je bio mlak, kao grudi gimnazijalke.

Na starim drvenim vratima visilo je zvono, ali vrata su bila odškrinuta. Iz kuće se čuo džez. Prepoznao sam pesmu. Bila je s ploče *Berdi*, moje omiljene. Odlučio sam da uđem ne zvoneći. Zvona su dobra samo da pozivaju ljude na misu ili u borbu za nezavisnost.

U unutrašnjem dvorištu zagušenom zelenilom anđeo od tesanog kamena pokušavao je da se oslobodi bugenvilije. Nekoliko komada nameštaja u seoskom stilu stajalo je naokolo bez vidljivog reda. Čitav prizor obasjavala je mesečina.

Muzika je dopirala iz susedne prostorije. Lako kuckanje pratilo je ritam. Nastavio sam oprezno kao baletan. Namrštio sam se osetivši snažan miris. Na podu su se nalazili svi mogući tragovi velike žurke: male čaše za tekilu, prazne boce, džointi i mangal. Ali da sam pomislio da su me pozvali na žurku, pogrešio bih. Mirisalo je na svežu krv. Krvava mrlja na jednom kauču navela me je da izvučem kolt. Od hladnog metala trгнуo sam se kao da mi je neko sasuo kofu leda u gaće.

Video sam još jedna otvorena vrata. Vodila su u sobu uređenu kao manastirska ćelija. U jednom uglu stajao je razmešten krevet, a prilika umotana u čaršav micala se po njemu. Iz čaršava je virila jedinstvena kruna plave kose.

Prišao sam joj. Nije bila mrtva. Samo je ležala sklupčana kao zametak i kidala se od neobuzdanih jecaja. Od zadaha bljuvotine sam ustuknuo. Izmerio sam Plavušin puls. Bio je viši od koeficijenta inteligencije genijalnog fizičara, a zenice su joj bile tolike da bih šarenicu našao samo pomoću lupe.

Plavuša je bila dobro, malo izubijana po licu i urađena do daske. Miris koji me je dočekao kad sam ušao poticao je od opijuma. Lulica je ležala odbačena na podu, odmah pored razbijenog šprica. U njenim venama nastala je saobraćajna gužva opijuma, heroina i marihuane. Kao stvoreno za automobilski sudar.

„Hej, kuco! Očekivala sam te...prokrkljala je. Zvučala je kao brusni papir.

„Žurka je gotova, Plavušo. Vodim te kod lekara."

„Je li otišao?"

„Ko?"

Shvatio sam da zvuci koje sam čuo uz muziku nisu sa snimka. Neko je šmrcao, a čula se i lako prepoznatljiva škripa madraca za vreme seksa. Plavuša nije bila sama.

Povukao sam se. Ne može biti gore od ovoga. Stegnuo sam kolt da se očeličim. Vratio sam se u dvorište, a Plavuša. je povikala:

„Ne ostavljaj me!”

To je upalilo, baš kao da sam pozvonio. Zato u ratovima za nezavisnost zvonima i pozivaju ljude na oružje. Kad sam ušao u muzičku sobu, dočekala su me dva pucnja. Muškarac koji se trudio da navuče gaće posvetio ih je samo meni. Dobra vest je bila što se usredsredio više na oblačenje, a manje na ciljanje.

Morao sam da se bacim na zemlju.

Moj kolt nagonski je odgovorio na neprijateljstvo. Muškarac se trgnuo; bio sam siguran da su ga moji izrazi zahvalnosti zbog tople dobrodošlice makar očešali. To ga nije zaustavilo. Brzo mi je prišao i nogom mi izbio kolt iz ruke. Sledeći udarac pogodio me je u bradu kad sam pokušao da ustanem. Nisam video ptičice ni zvezdice, ali šut je bio dovoljno jak da me na trenutak ošamuti. Taj trenutak bio je dovoljan da muškarac navuče gaće i pobegne.

Kad sam ustao, čuo sam samo urlik motora koji širi krila. Ptičica je prhnula iz gnezda.

Vratio sam se u sobu. Bila je oskudno nameštена kao i ostale, uz dva izuzetka. Prenosivi gramofon na kom se izlizana singl ploča vrtela stalno od početka. Kamera na tronožnom stalku. Poklopac kamere bio je otvoren, a unutra je bila upotrebljena rolna filma. Izvadio sam je i stavio je u džep. Beli čaršavi na krevetu bili su poprskani krvlju od rane koju sam zadao Gaćanu. Nasred kreveta naga devojka šmrcala je kao zgaženi zrikavac. Nije imala ni dana više od petnaest godina.

10

HENKI-PENKI

4,5 cl džina
4,5 cl slatkog vermuta
2 kapi gorkog likera

Pomešajte alkohol i led u čaši da se sve ohladi. Služite u čaši za martini i ukasite višnjom slušajući operetu Gilberta i Salivena.

Henkt-penki bio je zamisao Ejde Kolman. Njen pokrovitelj bio je Rupert D'ojli Kart, koji je podigao hotel Savoj i producirao predstave Gilberta i Salivena u Londonu. Ejda Kolman proslavila je hotelski bar služeći Marka Tvena, princa od Velsa, princa Vilhelma od Švedske i glumca ser Čarlsa Hotrija. Ovaj poslednji jednom joj je zatražio nešto da ga razdrma. Kad je dobio ovaj koktel, ispio ga je u jednom gutljaju i rekao: „Sveca mu, ovo je baš henki-penki!”⁹

Niko ne želi da ima posla s pajkanima. Oni su hladni, izopačeni i zlonamerni ljudi. U Meksiku su još i gori. I za najmanje kršenje zakona će vas ubiti, opljačkati i baciti u ćeliju, i to tim redom.

Moglo bi se reći da ima izuzetaka i da su ponekad, u seocima kakvo je Puerto Valjarta, policajci pošteni i nepodmitljivi. Ali pošto mi je karta za pakao već obezbeđena, nemam razloga da lažem. Bili su kao i ostali - skotovi od glave do pete.

U Puerto Valjarti nema predstavnika savezne policije. S vremena na vreme poneko bi navratio iz Gvadalahare ili San Sebastijana, ali ne danas. Tu su bili samo gradski policajci, u prostačkim plavim uniformama i belim košuljama.

Pojavili su se kad sam pozvao hitnu pomoć bolnice Crvenog krsta, preko mog malog glasonoše koji se pojavio pred kućom.

U ovom gradu telefon ni izdaleka nije uobičajena blagodat. Stara ambulantska kola stigla su posle pola sata, truckajući se po kaldrmi. Plavuša je bila samo predozirana, mada joj je lice bilo preuređeno udarcima, ali sve to je moglo da se sredi s dosta odmora i sirovim šniclama.

Devojka je, kako se ispostavilo, bila sestra mog malog glasonoše. Onaj Gaćan ju je pokupio na obali rekavši joj da je vodi na zabavu. Drogirao ju je, napio je tekilom i onda je razdevičio.

Ni tu nije bilo ničega za lečenje, osim tuge njene majke koja je plakala kao da joj je ćerka mrtva.

Ali mene nisu pustili tek tako.

Pajkani su trljali ruke radujući se političkoj žetvi koju će požneti. Ova kuća bila je središte trgovine drogom i utočište za perverznejake. Informacija će se prodavati kao alva novinarskoj rulji koja čezne za sočnim plenom. Ja sam bio suvišan.

Jedan od najvažnijih glavonja u policijskoj stanici bio je narednik Kintero. Nizak čovek, smeđ kao pečurka, s namrštenim licem tužnog starog džukca. Nije vadio ruke iz džepova, čak ni da se pozdravi. Hodao je oborenog pogleda kao da ga je život već dotukao. Narednik Kintero objasnio je šta se dogodilo tako bezvoljno da bi i krojačka lutka bila živahnija. Pozirao je fotoreporterima s izrazom starog mastifa koji umire od dosade.

Imena žrtava nisu bila saopštena.

Kad su se novinari do mile volje nafotografisali kuće, otišli su u neki bar da nastave sa žurkom. Narednik Kintero i ja smo ostali sami. Rekao mi je:

„Mi ne volimo kad nam neko njuška naokolo, pogotovu došljak." Ton mu je nosio tako malo pretnje da sam se skoro nasmejao.

„Ja radim za Amere, ali rođen sam u Puebli."

„Boli me dupe. O, jebote", rekao je slegnuvši ramenima.

„Čovek koji me je upucao nije Amerikanac. Nisam mu video lice, ali sam siguran da ono što je hteo da pokrije gaćama ne može pripadati belcu."

„Ne volimo ni pametnjakoviće."

„Moj posao je da se staram da filmadžije ne upadaju u nevolje. Žao mi je zbog devojčice, ali to je vaš posao. A što se tiče guranja nosa, to zadržite za sebe, đubrite i zalivajte jednom nedeljno." Krenuo sam ka vratima.

„Vi ste već znali da je vaša devojka propalica, zar ne?"

„Nisam. Ali ako ste raspoloženi za seoska ogovaranja, dajte sapun pa da krenemo s pranjem prljavog veša", odgovorio sam okrenuvši se.

„Ta plavokosa dama hvali se kome god stigne da zna sve o drogama. Da je umela da puši opijum i po tri nedelje odjednom. Da je proputovala čitav svet u potrazi za novim iskustvima. Stručnjak. Pravi sladokusac.“

„Ljudi mogu sa svojim životima da rade šta god žele. Ja sam svoj ostavio iza boce tekile.“

„Ta mlada dama već ima dosije. Njena šefica, mlada glumica, postarala se da je izbavi iz ruku savezne policije u Gvadalahari.“

„Nemojte mi reći da ste poslušali Sju Lajon samo zato što tako slatko priča.“

„Prilozi nikad nisu na odmet, drugar.“

Pogledao sam s visine sićušnog kvarnog Kintera. Došlo mi je da ga zgazim kao bubu kad mi se osmehnuo.

11

TOM KOLINS

6 cl džina
sok od limete
mineralna voda
1 kašičica belog šećera
1 višnja
1 kriška pomorandže

Sok od limete i šećer mogu se pomešati u sirup, a može se upotrebiti i gotov. Ovaj koktel je jednostavni savez džina, vode i slatkog sirupa. Ukrasite ga uz ritam Džuli London.

Kažu da naziv koktela potiče od Old Tom, marke džina ,spočetka XX veka, mnogo slađeg od današnjeg. Druga verzija kaže da je koktel nazvan po svom tvorcu, barmenu iz Nju Džerzija, poreklom Ircu. Smislio je ovaj osvežavajući koktel za svoje prijatelje kako bi se opustili i oraspoločili posle napornog radnog dana po vrućini. Piće je postalo tako čuveno da su čak i visoke čaše u kojima se služi ponele njegovo ime. Zastava pod kojom je oplovio svet ima krišku pomorandže s višnjom na vrhu.

Časopis *Siempre!* objavio je veličanstven uvodnik o „zloglasnoj kući greha" i rulji razvratnih pijandura koje snimaju *Noć iguane*. Nešto je probudilo gnev ovog nazovilista. Možda je samo naše postojanje bilo dovoljno da izazove takav izliv besa. U Meksiku umeju da zamrze i zbog nečeg manjeg. „Ta grupa Amerikanaca - gangstera, nimfomana, alkoholičara i plavokosih zavisnica od heroina - navodila je našu nevinu, deset do petnaest godina staru decu, na seks, pijančenje, droge, poroke i polnu razuzdanost..." pisalo je. Časopis je pozivao vlasti da proteraju Džona Hjustona i njegovu grupu, zato što „još nije suviše kasno. Odgovorni rodoljubivi Meksikanci još mogu da spasu lepote Puerto Valjarte". Kako sam samo uživao u

Hjustonovom odgovoru na pitanje jednog američkog novinara o ovim optužbama.

„Dosta davno prestao sam da marim za napade štampe. Osim toga, suviše sam zauzet snimanjem filma da bih traćio vreme na 'polnu razuzdanost'." S tim se intervju i završio. Čitava ekipa mu je zapljeskala, uz glasan smeh. I ja sam mu tapšao sa svoje osmatračnice kod šanka. Moramo da opravdamo ugled pijandura.

Džon Hjuston ne ume da daje intervjuje.

Okrenuvši leđa dosadnim novinarima, u tri koraka stigao je na drugu stranu seta, gde ga je čekao njegov prijatelj inženjer Giljermo Volf. Upravo Volf ga je ubedio da snima film u nedodžiji Mismaloje. Volf je bio zdepast čovek, snažan ali pokretljiv. Od onih koji te pregaze pre nego što stigneš da im pogledaš tablice.

Delovao je uznemireno. Govorio je vrlo brzo, na engleskom začinjenom španskim prostaklucima. Hjuston je samo klimao glavom, pokazujući mu da ga sluša. Jedni zajednički znak nervoze bilo je to što su obojica gasili dopola popušene cigarete i odmah palili nove. Hjuston je opsovao na engleskom i vratio se grupi novinara. Ovog puta bila su mu potrebna samo dva koraka.

Upravo u tom trenutku Stark me je gađao časopisom *Siempre!*. Onda je bacio na mene nekoliko primeraka *Los Anđeles tajmsa*, i najzad neke tračerske novine. U svima je pisalo o nama. Ja sam Tomom Kolinsom lećio ranu na glavi koju mi je naneo Gaćan.

„Svaka čast, Paskale.”

„Bio sam na pogrešnom mestu u pogrešnom trenutku. To je priča mog života.”

„Danas neko stiže iz Pariza da intervjuiše Džona. Čitava Evropa priča o Sodomi i Gomori na pacifičkoj obali Meksika. Sviđa mi se to.” Snažno mi je stegnuo ruku. Onda je otišao da nastavi s intervjuima. Čekalo ga je mnoštvo intervjuja.

Vređalo me je što sam ispao tako glup. Sopstvena naivnost bolela me je jače od rane na glavi. Povećao sam dozu Toma Kolinsa da vidim hoće li proći. Starkova igra bila je jednostavna. Besplatna reklama je neprocenjiva, naročito ako si nezavisan.

„Mnogo mu se sviđaš, a mislim da nije moj tip”, reče Gorman sedajući. Ovog puta obukao je prugastu pletenu bluzu. Pruge kao da

je skinuo s televizora bez antene.

„A koji je tvoj tip, genije?”

„Onaj koji se kloni nevolja. Ja se pravim da radim, i za to sam plaćen.”

„Odlično. Sledeći put ja ću da jurim tračeve, a ti idi da dobiješ batine.”

„Neće ti ništa biti, dušo. Tvoja glava tvrđa je od oraha”, rekao je i osmehnuo mi se kao voditelj kviza.

„A pošto ti čuješ sve živo, ima li nečega što bi mene zanimalo?”

„Možda. A pošto ti piješ sve živo, ima li nečega što bi mene zanimalo da popijem?”

Gorman je bezočno iskorišćavao situaciju. S druge strane, umeo je da vam kaže koji broj cipela nosi Ava Gardner. I da li je Ričard Barton zaista tako dobar ljubavnik kao što se Liz Tejlor hvališe. I da li Sju Lajon kasni menstruacija.

„Tom Kolins”, rekao sam šankeru.

„Za to bih mogao da se izlanem da je film u novčanim nevoljama.”

„Imaju ugovor s prijateljem gospodina Hjustona. Daju nam tri obroka dnevno, a pića ima u izobilju. Do sada nisam imao primedbi.”

„Pa, kad gospodin Barton sledeći put poruči bocu, možda će mu reći da im je upravo nestalo...”

Poslao mi je poljubac i otišao, s tekstovima u jednoj i pićem u drugoj ruci.

„Inače, muškarčino, gospođica Sju Lajon želi da te vidi. Ona je u svojoj garderobi”, dodao je kao da se upravo setio.

12

LOLITA

1 pivo
1 mera džina
sok od limuna
led

Pomešajte sastojke i poslužite s ledom u visokoj čaši, ukrašeno kriškom limuna.

Lolita je čuveni roman Vladimira Nabokova o odnosu između maloletne nimfice i njenog očuha; ona ga uvlači u unutrašnji pakao i stvara od njega društvenog otpadnika. To nije puritanska priča, nego alegorija o potisnutim željama. Film koji je po ovom romanu režirao Stenli Kjubrik dobio je više komentara i kritika nego ijedan pre.

Ovaj koktel stvorili su neki mornari u jednom baru na jugu Francuske. Naziv je verovatno nastao zbog fotografije Sju Lajon u bikiniju zalepljene na zid, pošto redovni gosti ovog bara nisu bili ljubitelji Nabokovljeve proze.

Bungalov gde je bila garderoba Sju Lajon gledao je ka okeanu. Balansirao je na stenovitom brežuljku kao konobar s punim poslužavnikom na svadbi. Krov od crvenog keramičkog crepa bio je natrpan besmislenim ukrasima od kovanog gvožđa koji su se bezuspešno trudili da izgledaju meksički.

Zastao sam na verandi ukrašenoj bugenvilijama i šarenim cvećem. Iz bungalova se čula muzika. Prepoznao sam pesmu s radija. *Allways Something There To Remind Me* u izvođenju Sendi Šo. Borila se za prvo mesto na top-listi protiv četvorice balavih klipana iz Liverpula. Bili su dobri, ali Sendi je slatkiš.

Pesma se završila. Posle nekoliko škljocaja gramofona, počela je iz početka. Na kraju krajeva, Sju Lajon je možda poznata glumica, ali je još šiparica koja voli hitove s radija.

„Ako pusti tu pesmu još jednom, moraću da je upucam onim pištoljem koji mi je Džon dao“, rekao je glas iza mene. To nije bio

glas koji treba da se čuje na daljinu, nego samo na nekoliko centimetara od jastuka. Naglasak je bio oštar, ali nekako uzbudljiv.

Ispod palme bila je razapeta mreža za ležanje, zaštićena od sunca. Kad sam zastao pored nje, oči su mi se već prilagodile senci. Bila je najlepše stvorenje na svetu. Imala je dosta kilometraže, ali je pažljivo vožena. Jedna od najboljih šasija Holivuda. Znala je to, a udvaranja brojnih bogatih i slavni muškaraca dala su joj jedinstveno samozadovoljan izraz lica. Ako zanemarimo taj izraz, imala je krupne duboke tamne oči, vilicu koja se ne ulubi od poljupca i usne glatke poput fine svile. Skupe svile.

Ava Gardner bila je u tamnoplavom pamučnom penjoaru. Možda je ispod imala i kupaći kostim. Molio sam se da nema.

„Ako je ubijem, hoćete li me uhapsiti, gospodine Bezbednost?" Ovo poslednje izgovorila je polako kao što se sladoled od vanile rastapa na suncu. Spetljao sam se.

„Neću. Moj posao bio bi upravo obrnut, da se postaram da vas niko ne uhapsi, gospođice Gardner, i da se posle snimanja vratite u Madrid bez ijedne ogrebotine, čak ni na pasošu."

„Da, da, znam", odgovorila je bezvoljno. Pušila je cigaretu tiranski. U toj šasiji nije ostalo mnogo mesta za humor.

I ako ga je i bilo, čuvao se za onog koji može da ga kupi.

„Želite li da kažem nešto gospođici Lajon u vezi s njenim muzičkim ukusom?" upitao sam trudeći se da zvučim što je profesionalnije moguće s obzirom na činjenicu da preda mnom leži Ava Gardner u penjoaru.

„Neka je. Toj malo treba još sto ljubavnika i dve hiljade martinija da shvati svet oko sebe. Bez sumnje će završiti s neakvim kriminalcem. Ali recite joj da ja, kad jednom izgubim strpljenje, više ne mogu da ga nađem."

Bila je obavijena oreolom dima, ali nije delovala anđeoski; nego zapravo gotovo zlo.

„Mogu li nešto da učinim za vas?" pokušao sam da budem ljubazan.

„Naravno. Nađi sve one podlace koji vrebaju priliku za snimak od sto dolara i pobij ih sve do jednog. Izmišljaju skandale i pustolovine samo da bi prodali više časopisa. Znaš li šta pišu o meni i onom sirovom grubijanu Fernandesu?"

„Izvinite, ne čitam časopise. Vređaju moju glupost.“

„Kažu da sam ga poljubila.“

„A jeste li ga poljubili?“

„Sinko, u ovom ogavnom poslu svako ljubi svakoga. Ovo je najljublјiviji zanat na svetu.“

Nasmešio sam se. Dobio sam šalu zabadava. Drugi ih plaćaju zlatom. Još sam stajao ispred nje. Probadala me je pogledom, ali nisam se ni makao.

„Zar te ona ne očekuje?“ Rekla je ovo umorno, kao da samo što nije zaspala. Razgovor je bio završen. Nije to bio moj baš najuspešniji susret s filmskom zvezdom. Okrenuo sam se i produžio prema bungalovu Sju Lajon.

Vrata su bila otvorena. Muzika je i dalje svirala, jedna ista pesma iznova i iznova. Prvo sam samo gurnuo glavu unutra. Bilo je tiho, ali vladao je jak miris okeana i seksa, tako sladak da bih mogao da ga pakujem i prodajem kao miris ovog leta.

„Zdravo“, rekao sam da se najavim.

Iza kauča izvirio je neuredni momački torzo. Momak me je pogledao upitno, kao Duško Dugouško zatečen dok krade šargarepu. Pored njega se pojavila Sju Lajon, s grudnjakom na pola koplja. Videla joj se jedna dojka, bela poput belanceta. Bradavica joj je bila mala, sićušno žumance.

„Samo trenutak“, protisnula je kroz kikut.

Povukao sam se. Dok sam čekao da se zaljubljeni golupčići presvuku iz kostima Adama i Eve u nešto podesnije za filmski set, pogledom sam tražio Avu Gardner. Mreža je bila prazna. Nije mi pružila ni zadovolјstvo pogleda na svoje listove.

„Uđite, molim vas“, rekla je Sju Lajon glasom gimnazijalke. Odlično ga je skinula. Ušao sam u bungalov.

Pretpostavio sam da joj majka nije tu. Lolitin dečko zakopčavao je košulju i provlačio prste kroz kosu koja se tvrdoglavo uspravljala. Video sam Sju Lajon; sedela je u dnevnoj sobi. Na sredini sobe bio je sto, a na njemu boca tekile i dva džointa, nepopušena. Uzela je jedan džoint i zaškripala starim zipom - onim istim koji sam video u Plavušinoj ruci. Udahnula je plamen i izbacila oblak dima. Pružila mi je džoint i ne pitajući me.

„On nije jedan od nas“, rekao je njen dečko s izrazom mučnine na licu.

I ja sam se potrudio da što bolje napravim isti izraz. Uzeo sam džoint iz ruke Sju Lajon i povukao dubok dim. Zadržao sam ga dok nisam osetio da mi razjeda grlo. Onda sam ga izbacio. Uzeo sam bocu tekile sa stola i progutao dobar gutljaj.

„Zvali ste me i došao sam“, rekao sam ne skidajući pogled s dečka. Video je da ne nameravam da igram njegovu bednu igru, pa je izgubio zanimanje i uzeo neki časopis.

„Zaboravi, Sju, on ne zna kako je to biti slavan. Ja sam već glumac, a postaću i reditelj samo da se oslobodim bednika kao što si ti.“

„Aha. Glumio je on u filmu. Igrao je zombija.“

„Sigurno je nominovan za Oskara.“

Dečko se nije okrenuo. Ili me nije čuo, ili je odlučio da me ne sluša. Nastavio je da lista časopis.

„Želela sam da vam zahvalim na onome što ste učinili za Evu“, šapnula mi je Lolita.

„Nije to ništa, ali neću moći još dugo da zadržavam policiju. Ponekad baš gnjave glupim pitanjima o drogi ili o tome da li poznaje tipa koji je pobegao. Nemam dovoljno para da ih sve učutkam.“

Sju Lajon je na poslednju rečenicu iskolačila oči tako jako da samo što nisu izletele i otrčale da se sakriju.

„Ona je već razgovarala sa šefom policije. Drogirali su je i oteli. Pravo je čudo što ste stigli na vreme da je spasete.“

„Neki me zovu ser Lancelot. Ja sam vitez u blistavom oklopu subotom, nedeljom i praznicima.“

„Ona je odlična nastavnica. Proširila mi je vidike. Zna mnogo i putovala je mnogo. Nije đubre kao ostali. Neće dozvoliti da mi Holivud upropasti život kao što je upropastio Liz i Debori.“

„Aha, baš je grozno kad ste slavni i naplaćujete hiljade dolara. Nekoga bi trebalo streljati zbog toga.“

Istresao sam se na njoj, ali zapravo sam želeo da budem zajedljiv prema Plavuši.

„Ako želite da upropastite svoj život, mlada damo, ne treba vam Holivud. Već ste na dobrom putu.“

Zaprepastila se kad sam naglo ustao s kauča. Hampton Fančer razmetljivo je požurio ka meni.

„Uvredio si je... To će te boleti.“

Najavio mi je napad. Upotrebio sam isti udarac koji je Indijanac Fernandes upotrebio na meni - u lice, tačno među oči.

Poleteo je preko kauča i pao na stočić za kafu. Tekila i džointi lebdeli su dok sila teže nije obavila svoje. Očekivao sam vrisku i suze od Sju Lajon. Ali ona je samo zinula. Još jedno pojačanje odredu glupih plavuša Filmograda.

„Je li Eva dobro?“ upitao sam je pomirljivo.

Sju Lajon odgovorila je ne obazirući se na psovke svog dečka koji je pokušavao da ustane.

„Jeste. Zapravo, pitala je za vas.“

„Recite joj nešto lepo, nešto što će joj se svideti. U moje ime.“

Izašao sam brišući Sju Lajon iz svojih seksualnih maštarija.

13

BELI RUS

2 mere votke

1 mera likera od kafe, poželjno Kalue
mleko ili obrana pavlaka

Pomešajte votku, poželjno ohlađenu, s likerom. Služite s ledom u niskoj čaši. Dodajte pavlake po ukusu, ali polako, kako biste postigli naročiti prizor mešanja s alkoholom.

Ovo je koktel opšte namene. Dobio je naziv u čast „antiboljševika“, odnosno belih Rusa iz vremena revolucije. Nije ruski koktel, ali se priprema s votkom, pićem omiljenim među ženama. Džef iz filma Veliki Lebovski naziva ga od milja „kavkazac“. Cest si bon u izvođenju Anrija Renea i Erte Kit takođe nije ruska pesma, ali dobro ide uz ovo piće.

Sutradan nisam imao šta da radim na setu, pa sam otišao u hotel da se ispavam. Uz malo sreće, pokazaće se da je sve ovo bio samo ružan san.

Probudila su me dva snažna udarca u vrata. Mora da su bila vrlo jaka, pošto obično ne čujem ni zvona crkve u blizini hotela. Ustao sam. Bio sam zaspao potpuno obučen. U postelji pored mene ležala je prazna boca džina. Više bih voleo Plavušu.

Lupa na vratima ponovo mi je odjeknula glavom poput ratnih bubnjeva. Ovog puta bio sam siguran da se čuje sve do Kine. Predsednik Mao verovatno se pitao isto što i ja.

„Ko je?“

„Gospodin Barton i gospođica Tejlor hoće da te vide“, rekao je na šepavom engleskom glas olupan kao kanta za smeće u Harlemu.

Otvorio sam vrata.

Preda mnom je stajao najveći čovek kog sam u životu video. Na vrat mu je bilo nasadeno nešto nejasno slično glavi, s razvučenim

licem i zatupastim nosom širokim kao pramac putničkog broda. Grudi su mu bile ogromne, zamašne kao lokomotiva. Ruke su mu se vukle po tlu. Oči su mu bile smešno sitne u poređenju s trepavicama dugim kao nadstrešnice. Bio je u tesnoj sportskoj majici, kratkim pantalonama i patikama, pa je Učio na orangutana prerušenog u tenisera - samo što bi orangutan bolje izgledao. Šakama velikim kao baštenske stolice zgrabio me je za ramena i lakim pokretom izvukao me iz sobe.

„Gospodin Barton i gospođica Tejlor hoće da te vide" ponovio je istim tonom.

„Čuo sam te. Je l' znaš još neku rečenicu? Ili ti se ploča izgrebala?" odgovorio sam. Stopala su mi landarala pedalj iznad poda. Na moje pitanje me je pustio. Iskoristio sam priliku da zakoračim u stranu i vratim se u sobu.

„Jesi ti Sani Paskal?"

„Samo kad mi odgovara." Sad se zamislio, ne znajući šta da radi.

Naše ćaskanje počelo je da mi prija. Dalo mi je vremena da se umijem dok je majmunčina čežnjivo mislio na banane. Pogledao sam se u ogledalo i uverio se da sam pristojan i da ne ličim na pijanduru, a onda sam se vratio King Kongu.

„Rekao si."

„Šta sam rekao?" upitao me je češući se po glavi.

„Da gospodin Barton i gospođica Tejlor žele da me vide. Posle tebe." Tek tada mu je sinulo. Blentavo mi se nasmešio. Nedostajao mu je jedan prednji zub. Izgledao je kao debelo dete kome su upravo dali bombonu.

Ispred hotela *Rio* čekao je prelep kadilak kabriolet. Majmun je seo i upalio motor. Jedva sam uspeo da uđem. Vozio je kao sumanut strmim ulicama Valjarte prepunim rupčaga. Dva psa i jedan magarac samo što nisu prerano skončali. Pa, makar bi poginuli sa stilom; kadilak je bio izvanredan.

Stigli smo do kaldrmisane ulice u gornjem delu grada. Duž jedne strane miroljubivo je žuborila rečica. King Kong je parkirao auto preko puta ogromne fasade od belog tesanog kamena. Ulaz u kuću štitilo je veliko stablo manga prepuno plodova spremnih da popadaju na glave nedužnih prolaznika. Nekoliko voćki ležalo je zgnječeno na zemlji. U nozdrve mi se uvukao bljutavi miris prevrelog slatkog voća.

Na zidu je elegantnim slovima od keramičkih pločica pisalo „Kuća Kimberli“.

King Kong mi je spustio ručerdu na rame i gurnuo me unutra. U dvorištu, među cvećem i bugenvilijama, dva dečaka i prelepa devojčica prskali su se vodom iz kofa. Bila su to ljupka deca, plavokosa i plavooka, kakvu samo prelepa majka može da rodi.

Pod senkom krova od crepa dnevna soba puna rustične kože i nameštaja od borovine širila se kao penzioner na odmoru. Liz Tejlor se tu odmarala u svojoj jedinstvenoj pozi Kleopatre. Bila je u dugoj beloj tunici s prorezom sa strane da pokaže preplanulu sjajno oblikovanu nogu. Kosu je privezala velikom mašnom. U ruci je držala čašu s belim rusom, kako mi se činilo, a pored nje je ležala gotovo prazna kutija čokolade. Nosila je velike naočari za sunce, pa nisam video te slavne ljubičaste oči. Duboki izrez tunike završavao joj se negde u senci grudi ukrašenih ogromnom ogrlicom; dragulji su bili tako besmisleno krupni da su ličili na bižuteriju. Izgledala je kao kraljica; zapravo, bila je daleko lepša od one natmurene babe s britanskih funti.

Mali bar s bocama svih oblika i veličina stajao je u sobi kao oltar. U sredini sobe, umesto paroha, stajao je Ričard Barton. Umesto u mantiji, bio je u uzanim kupaćim gaćicama i širokoj platnenoj košulji. Izgledao je mnogo opuštenije nego na snimanju, gotovo dobroćudno.

„Ti si njuškalo, je li?“, upitao me je s onim svojim škotskim naglaskom; zvučao je kao da testerije stablo. „Video sam te na setu. Nisi lak protivnik.“

„Mislim da ste već pobedili, a ja čak i ne znam šta igramo. Ne mogu se nadati da ću nadmašiti ono što ovde vidim, gospodine Bartone.“

Zaurlao je od smeha. Jedno dete se okrenulo da ga oponaša. Liz Tejlor se nije ni osvrnula na mene. Nije skidala pogled s dece, kao lavica dok gleda laviće kao se igraju čegrtušom.

„Piće. Mislio sam na piće. Ti i ja ćemo doterati Starka do bankrota. Naš račun u baru veći je od troškova celog prokletog filma.“ Podigao je bocu bez nalepnice. Tečnost je bila prozirna kao dijamanti na grudima njegove devojke. „Može raisilja?“

„Samo ako vi vozite. Meni su uzeli dozvolu.“

Ponovo je urliknuo. Ovog puta nijedno dete nije se okrenulo. Nasuo je piće u dve čaše i pružio mi jednu. Sačekao je da noktima dodirnem staklo, a onda progutao piće naskap. Nisam hteo da zaostanem; i moja čaša ostala je prazna za tren oka.

„Ova raisilja je dobra za dušu. Prosto osećaš kako ti curka u utrobu.“ Seo je u stolicu i ponovo nam nasuo. „Razgovarao sam s Indijancima od kojih sam je kupio. Prave je od mageja, to je vrsta agave koja raste ovuda. Ima malo meskalina, kao pejotl. Zato se osećaš tako lakim.“

„Bolja je od anestezije.“

„Trebalo bi da je flaširam i prodajem u Americi. Zaradio bih više od svih posranih holivudskih glumaca.“ Ponovo gromki smeh. Čak ni Liz se nije osvrnula. Britanski humor je neobičan. Kao i volan s desne strane i čaj po podne.

„Trebalo da porazgovaramo o nečemu veoma osetljivom. Džon je rekao da ćeš možda moći da nam pomogneš“, promrmljao je Barton, ozbiljan.

„Daću sve od sebe, samo ako ne moramo nikoga da ubijemo. Ne podnosim krvave mrlje na odeći. Teško se peru.“

„Liz je nešto izgubila. Nešto do čega joj je veoma stalo. Želeli bismo to da povratimo...“ Okrenuo se i pogledao svoju ljubavnicu. Udelila mu je pogled mačke spremne na skok. „Naravno, ne mislim na njenu glumačku karijeru. To bi bio pravi junački podvig posle naših glavnih uloga u *Kleopatri*. Ne bismo želeli da poginemo u pokušaju.“ Ovog puta bio je na mene red da se nasmejem. Britanac je imao otrovan smisao za humor pijanca kog je upravo pregazio bicikl.

„Reč je o zlatnom prstenu s rubinima i biserima. Poklonio mi ga je kralj Indonezije“, prekinula je Elizabet Tejlor naše ćaskanje. Glas joj je bio tvrd i sladak, kao šamar posle poljupca.

„Ženim se njome zbog njenog nakita. Jedino što mogu da joj ponudim zauzvrat sam ja. A to je više nego dovoljno za svaku ženu.“ Elizabet Tejlor jako ga je udarila pesnicom u stomak dok se smeja. Očekivao sam da povade zlatne pištolje koje im je dao Džon Hjuston i da otvore vatru.

„Prsten je nestao iz kuće, sinoć“, nastavila je gospođica Tejlor.

„Pa, mislim da neće pokušati da ga prodaju u gradu. Bilo bi neupadljivije prodavati Kip slobode u Sahari. Vaš prsten je na putu

za Meksiko Siti, gospođo."

„Ne, još je ovde u gradu." Barton se okrenuo ljubaznom divu koji je i dalje stajao pored njega i rekao mu: „Bobi, pokaži mu poruku."

Gorila je otišao u jednu sobu. Vratio se s belim kovertom i spustio mi ga na dlan pažljivo kao King Kong kad spušta svoju draganu. Otvorio sam koverat. U njemu je bio presavijeni list. Na papiru je pisala svota novca i adresa. „Most preko Salada. Ponoć. Bez pajkana." Savio sam papir i vratio ga u koverat. Možda će ga sačuvati kao uspomenu iz Meksika.

„Pametno. Znaju šta rade. Ako pokušaju da beže, Interpol će ih naći u inostranstvu."

„Novac nije problem. Želimo samo da pođeš s Bobijem na primopredaju. Iskusan si u tim stvarima. Naš telohranitelj Bobi samo je bivši bokser."

Okrenuo sam se da pogledam grmalja, a on mi se ponovo osmehnuo. Zavoleo sam ga još više.

„Želite li da ih uhvatim?"

„Ne želimo pucnjavu i ne želimo da izigravaš heroja. Ne želimo više publiciteta nego što već trpimo. Liz je usred razvoda od Edija Fišera, a ja se razvodim od Sju, i to upravo ovde u Puerto Valjarti. Mesne vlasti bi se uznemirile. Vрати se s prstenom i bićeš dobro nagrađen."

„Mene plaća gospodin Stark. Ovo mi je u opisu posla. Još jedna čaša raisilje i kvit smo." Barton je pogledao svoju buduću ženu. Ona se premestila na kauč i grdila je jedno dete koje se valjalo po bašti.

Barton mi je nasuo još jednu raisilju. Pretpostavio sam da je pogodba sklopljena.

14

PRIKOLICA

6 cl brendija

3 cl soka od limete

3 cl koantroa ili likera od pomorandžine kore

Pomešajte i ohladite ledom. Poslužite u čaši za koktel. Po želji ukasite rub čaše šećerom. *Makin Whoopee* Ele Fildžerald oslikava predratni duh ovog pića.

Prikolica je stvorena u jednom pariskom baru. Vlasnik bara bio je poznat po svom motociklu s prikolicom. Dejvid O. Emberi, poznati istoričar koktela, skloniji je legendi da je prikolicu napravio neki kapetan u Prvom svetskom ratu, kad je u francuskom bistrrou poželeo da pije daikiri, ali nije bilo ruma, pa se zadovoljio brendijem.

Moj majmunoliki vozač imao je ime. Zvao se Bobi la Sal. Bio je telohranitelj Ričarda Bartona, njegov trener i saigrač u stonom tenisu. Unajmio ga je jedan Bartonov agent, onaj isti koji je i bivši muž Elizabet Tejlor. Pitao sam Bobija Gorilu da li taj tip ima dovoljno petlje da glanca cipele svoje bivše žene. Nije ukapirao pitanje. S njim se, kao s malim detetom, nije mogao voditi iole složeniji razgovor.

Barton mi je dao još jedan koverat, pun krutih čistih novčanica od sto dolara. Nikada u životu neću ponovo videti toliko novca na gomili, čak ni ako opljačkam banku. Barton je strusio s nama još nekoliko pića čekajući da padne večer i da krenemo na sastanak, a onda se povukao da obavi dužnosti privremenog oca i glave porodice.

Zamolio sam Bobija da me odveze u hotel. U poruci je pisalo da ne nosimo oružje, ali ja sam znao da se ulicama ne ide s toliko para bez nekakve podrške. Bobi je bio dobar za početak, ah više sam verovao koltu. Manji je.

Bobi mi je pričao o svojim slavnim bokserskim danima. Rekao mi je i da želi da bude glumac. Osokolio sam ga. Bio je nezgrapnan kao lik iz crtaća, a svi vole crtaće. Ja sam njemu govorio o surfovanju.

U ponoć su zazvonila crkvena zvona. Krenuli smo auto-putem prema izlazu iz grada. Nije bilo mnogo vozila, samo poneki traktor s prikolicom na putu za Gvadalaharu. Nije bilo slobodno veče za filmsku ekipu.

Vozili smo se, a mesec se trudio da nadsija svog brata, onog na površini mora. Palme su se njihale na noćnom povetarcu namirisanom morskom travom. Stigli smo do mosta preko reke Salado. Kadilak je skrenuo ka kopnu. Provezli smo se pored placeva obraslih džunglom. Čuli su se samo zrikavci i žabe. Došli smo do čistine uz reku; nekoliko ribarskih čamaca plutalo je uz obalu pored raširenih mreža. Isključio sam motor. Žabe i zrikavci postali su glasniji. Mesto je delovalo bezbedno, ali u tom žbunju lako bi se sakrio nemački tenk.

„Mi smo usred nedodžije. Ovde se čak i gušteri dosađuju" rekao sam Bobiju. Oko nas se ništa nije micalo. Nekoliko žaba je pljusnulo u vodu. Obaveštavale su nas da nismo sami.

Mlaz baterijske svetiljke zasijao nam je u oči. Dopirao je od lisnatog stabla desetak metara od kola. Osetio sam se kao jelen uhvaćen u farove.

„Ostani u kolima, ja ću se postarati za ovo", rekao mi je Bobi Gorila i uzeo novac. Zatim je izašao iz kola i podigao obe ruke. Uspeo sam da razaznam ljudski obris iza svetla. Čovek je prišao bivšem bokseru. Glasovi su im se pomešali s razgovorom stanovnika vode. Uspeo sam da čujem tek poneku reč.

Ostao sam u kolima, ah nešto me je kopkalo. Nije mi se dopadalo da Bartonovi pomisle kako su svi Meksikanci obične lopuže. Morao sam nešto da preduzmem. Izvadio sam kolt iz ramene futrole. Nisam mario ni ako ozebe. Biće vremena za oporavak. Izašao sam iz kadilaka.

„Jesi doneo pare, seronjo?" čuo sam glas. Govorio je na španskom, brzom i začinjenom. Tako se ne govori na obali, nego u gradovima. Bio je to španski jezik profesionalnih kriminalaca.

„*Dinero, aquí*¹⁰ uspeo je Bobi da izgovori obe španske reči koje sam ga naučio. Čuo sam gundanje. Glasove. Prepirku.

Pucanj.

Otkočio sam kolt. Postajalo je sve zanimljivije. Nisu pucali ni zrikavci ni žapci. Oni što nose puce su druga vrsta gamadi. Čuo sam

Bobija kako psuje. Bila je to vrlo glasna psovka, i sumnjam da ju je ikada izgovorio pred majkom.

Još jedan pucanj.

Dva kuršuma su previše za jednu noć. Pre nego što sam se i makao, nečiji prst dodirnuo mi je rame. A za njim cev pištolja. Još pamtim glas koji mi je, pre nego što sam se onesvestio, rekao:

„A ovo ti je što si me ranio u ruku.“

Nazovite to nagonom pijandure ako hoćete, ali to je bez sumnje bio Gaćanov glas.

15

PLAVA LAGUNA

3 cl votke

3 cl plavog kirasoa

10 cl limunade trešnja

Pomešajte sastojke i led. Možete staviti i rum i liker od kokosa ili zasladiti šećerom. Ukasite trešnjom i pesmama Mela Tornea.

Plavu lagunu stvorio je Endi Mekelon, slavni barmen i sin vlasnika Harijevog bara u Parizu. Nazvao ga je po filmu reditelja Frenka Londera iz 1949. godine snimljenom po romantičnom viktorijanskom romanu Henrija de Vera Stakpula. Mnogo godina kasnije, 1980, snimljena je nova verzija tog filma, kojom se proslavila Bruk Šilds.

Kad sam došao k svesti malo mi se vrtelo u glavi. Pateći od najgoreg mamurluka u životu, čuo sam glasove kako mi govore kroz noć.

„Ti si neodgovorna pijandura. Misliš da se tvoj otac ponosi tobom?”

„Ovo je moj život. Ja nisam ti.”

„Baš si opasan, a?”

„To su moje greške, ne zajebavaj se sa mnom...”

Malo sam puzio po vlažnoj zemlji. Uspeo sam da se dignem na jedno koleno. Glasovi su nastavili, ali samo u mojoj glavi. To sam samo ja pokušavao da dođem svesti. Probao sam da ustanem oslonivši se na obe ruke. Bile su pune vlažnog peska, pa sam opet pao.

Malo sam se pribrao. Drugi pokušaj bio je bolan ali uspešan. Ustao sam oprezno kao klizač koji je upravo tresnuo na dupe. Pridržao sam se za kvaku prtljažnika. Zglobovi su mi još bili utrnuti.

Opipao sam glavu. Činila mi se otečena i meka kao prezreli mango. Pošto me je već pre šutnuo, Gaćan mi je pridodao još jedan udarac

u lobanju. Prošao sam prstima kroz kosu i osetio vlažno. Krvario sam, i to obilno.

Vid mi se usredsredio. Preda mnom je stajao kadilak. Ključevi su još bili unutra. Mogao sam samo da otvorim vrata i uvučem se unutra kao slina. Nisam bio sposoban za bilo šta drugo. Bio sam prva slina sveta. Na trenutak mi je palo na pamet da bi trebalo da se okanem pića. Ali samo na trenutak. Onda sam rekao sebi da mi treba još jedna ona raisilja.

Tamo gde je stajao Bobi bio je samo mrak. Preko zrikavaca čulo se bolno ječanje.

Iz daljine sam čuo predenje motora. Farovi su obasjali kadilak i čistinu. Video sam da Bobi leži metar-dva dalje od mene.

Ako su to oni isti tipovi, gotovi smo. Moj kolt je nestao. Farovi su sijali sve jače. Kola su stala ispred mene i zaslepila me kao reflektori mladog glumca na prvom nastupu. Bio je to džip s platnenim krovom. Uspomena iz rata. Napoleonov vojnik imao bi bolju i savremeniju opremu.

Moj surferski nagon rekao mi je da od ove krtije ne pretili nikakva opasnost, pa sam odlučio da vidim kako je bivši bokser. Stigao sam do njega uz neizmerne napore. Bobi je bio živ; ječao je, na ivici nesvestice. Metak mu je prošao kroz butinu. Ništa strašno. Bilo bi šteta da svet izgubi ovakvu buduću filmsku zvezdu. I on je dobio udarac kao i ja, možda dva, dovoljno da ga omame. Pored njega je bilo dosta krvi. Nije bila njegova.

Jedna senka zamračila je sjaj farova. Okrenuo sam se, trudeći se da nešto vidim kroz blistavi mlaz svetla. Razaznao sam snažnu ali pogrbljenu siluetu, bradu i kratke pantalone. Ne znam jesam li prepoznao glas ili smrad majice.

„Vojnik, sledeći put i mene zvati na žurku. Ovde zabavnije nego u krčmi.”

Bili Džo, moj drug u piću iz Masatlana, kleknuo je pored mene da pregleda Bobija la Sala. Našao mu je puls, kao što sam i ja. Bilo je nemoguće da obojica grešimo.

„Tvom drugaru trebati lekar. Rana nije opasna, ali mogao bi da iskrvari.”

Starac je, pokazavši neverovatnu snagu, podigao boksera kao vreću krompira. Odvukao ga je do džipa i izručio ga na zadnje

sedište pažljivo kao aerodromski nosač prtljaga.

„Drugar, izgledaš grozno. Daj da ti vidim ranu.“

Pognuo sam glavu. Starac mi je pregledao kosu. Zazviždao je i odmakao se od mene. Pomislio je da su moja rana i loša sreća možda zarazni. Naslonio se na branik džipa, pa podigao cigaretu do usana. Zapalio je, a onda ponudio i mene.

„Ne, hvala, cigarete škode zdravlju.“

„Baš kao i tvoj posao, vojnik.“ Povukao je dim i osmehnuo mi se isto kao ranije, poput Božić Bate kome dete traži nemoguć poklon. Prokleti Bata. „Voziš kadilak.“

„Šta je s parama?“

„Tvoj drugar čist.“

„Nije. Nosio je koverat pun gotovine. Mislim da naš partner nije želeo da vrati prsten, a uzeo je otkup.“

„Prstenje, pare, udarci u glavu... Sjajan posao.“

„A otkud ti ovde usred ničega, prijatelju? I da znaš da mi se ne dopada to tvoje kurvanjsko vrđanje. Ako mi kažeš da si došao da loviš guštere, kunem ti se, završićeš gore nego ovaj Bobi.“

„Bili Džo je išao u selo. Ovo ovde je put jeftinih kurvi. Video vaša svetla. Mnogo je hladno da se neko tuca...“

„Ne znam, nisam nikoga video.“ Zujanje u glavi je prestalo. Sada je samo bolela. Izašao sam iz kola. „Spasao me je stari mudrac. Narednik Kintero će uživati kad bude slušao.“

„Bili Džo je uvek duhovitiji od tebe, vojnik“, rekao je matori sedajući u džip. „Vozi za mnom. Ne bih da neko ovde umre, molim lepo. I dalje hoću jeftinu kurvu.“

„Ti si šaljivčina kakvog nema“, odgovorio sam, a glava me je i dalje bolela. Seo sam u kadilak i krenuo. Trudio sam se da ne sletim s puta, ali pre Puerto Valjarte morao sam da stanem i isповраćam se. Usvinjio sam kadilak. Bila je to ona raisilja koju sam popio s Ričardom Bartonom. Jednostavno sam mu uzvratio ljubaznost.

16

NEGRONI

1 mera džina
1 mera kamparija
1 mera slatkog vermut

Promućkajte led i sastojke. Poslužite u čaši za koktele i začinite s nekoliko kapi limunovog soka.

Tradicija kaže da negroni potiče iz Firence, i da ga je posle Prvog svetskog rata stvorio grof Emilio Negrone zamolivši barmena da doda malo džina u američki koktel. Ali naziv negroni pojavio se u SAD tek 1947. Ovo je koktel koji otvara apetit dok Semi Dejvis peva The Girl From Ipanema.

Baš kao što sam i pretpostavio, naredniku Kinteru se moja priča silno dopala. Na svoj osobeni način podvriskivao je i bacao se u zidove. Na vrlo osoben način; naime, podigao je jednu obrvu i istim onim ugnjavljenim tonom rekao:

„Jebote.“

Naravno, priču sam malo začinio. To je kao kad nasledite kulinarski recept - nešto dodate, a nešto oduzmete, i uvek začinite po svom ukusu. Bobi la Sal i ja izašli smo da vežbamo gađanje, a mete su nam bili gušteri. Te noći sigurno je bio roditeljski sastanak ili tako nešto, jer se nijedan gušter nije pojavio. Onda nas je napala razbojnička banda. Bila je to drumska pljačka. Pravo je čudo što nisam poginuo, a sigurno bih poginuo da nije bilo junačnog boksera. Dok me je branio, dobio je metak u nogu. Zlikovci su nestali u oblaku prašine. Možda su kasnili na roditeljski. Ostavili su nas u jadnom stanju, kao hranu za svoje drugove guštere. Bili Džo je čuo pucnjavu i dovezao se da vidi šta se to dešava.

Nisam lagao za jeftine kurve.

„Jebote“, ponovio je Kintero.

Bobi je oborio glavu. Bila je umotana u zavoj, pa je ličila na kokos uvijen za poklon. Drugi zavoj pokrivaio mu je ranu na nozi. Dobro je prošao - samo pet kopči. Ja sam dobio sedam šavova na potiljku. Bolelo je gore nego prvi šut u jaja u školskom dvorištu.

Bili Džo se smešio s onim izrazom Božić Bate. Prokleti Bata.

„Momak govori istinu. Pijani mornari možda“, završio je starac svoju priču; kao da je utaknuo suncobrančić Kinteru u piće da vidi hoće li ga ovaj progutati naskap.

Matori je pušio svoju tanku englesku cigaretu. Ne želeći da izostane, Kintero je iz džepa svoje smešne plave košulje izvadio paklicu alasa, jeftinih cigareta bez filtera. Zajedno su pravili više dima nego pokvareni kamion. Gorila Bobi se zakašljao. Dopalo mi se to što ne puši; pravi sportista.

„Gospodine Propalice, odavno nam niste zadali nikakve nevolje. Da li zaista želite da gurate nos u ovo i završite krvavih ruku zbog ove dvojice mamlaza?“

Iznenadilo me je što ljubazni pajkan grada Puerto Valjarte ume da sklopi ovakvu rečenicu. Pomislio sam da možda ima i nešto škole, možda i svih šest razreda.

„Naredniče, ono sa zvonima smislio je Manuel, đavo ga odneo.“

Mora da sam izgledao zbunjeno, pošto se Bili Džo okrenuo da mi objasni.

„Pre neko veče sam uhapšen. Napio sam se s onom barabom Manuelom Lepeom, pa smo zvonili crkvenim zvonima.“

„U četiri ujutru“, dodao je Kintero ozlojeđeno.

Probao sam da se suzdržim, ali slika starca koji izvodi detinjaste nestašluke - viri u ženski toalet, stavlja nekome rajsradlu na stolicu ili zvoni u gluvo doba noći - bila je neodoljivo smešna.

Upoznao sam tog Manuela Lepea jedne pijane noći. On je bio mesni umetnik i čitav grad ga je znao. Njegove slike ličile su na divne maštarije. Detinji crteži dece, magari, ptica. Svi su se na njegovim slikama široko osmehivali i leteli poput anđela. Heroin obično ne izaziva tako prijatna priviđenja.

„Sve bi bilo u redu da nismo našli leš“, saopštio nam je Kintero tužno. Tužno kao rđav glumac na meksičkoj televiziji. „U reci, korak-dva od čistine na kojoj ste vi završili. Bačen je s mosta. Srećom pa je vodostaj bio nizak. Plutao je duž autoputa.“

„A ima li taj leš ime?", upitao sam. Naivnost je najbolje oružje protiv pajkana.

„Verovali ili ne, ima. Zvao se Hose Antonio Kontreras. Iz Meksiko Sitija. Prvoklasan primerak. Tražen zbog ubistva, pljačke i prebijanja kunića nedeljom. Osumnjičen za umešanost u ozloglašeno ubistvo dveju žena, Mercedes Kasole i Isilio Masine. Član bande pod vođstvom Karlosa Zipa, Đuzepea Barija i Nave."

„To je nemoguće. Ta imena ste izmislili", rekao sam mu uz osmeh.

„Naravno. Baš kao i leš."

„Pa i nije neki gubitak. Možda mu je neka slomila srce pa se bacio s mosta", zaključio sam trudeći se da nas izvučem iz ovoga.

„Naravno. Takva samoubistva dešavaju se samo u Meksiku. Metkom u grudi. Možda je to bio mali poklon od vas?" upitao nas je Kintero.

Zavladala je potpuna tišina. Ni s ulice se ništa nije čulo. Čak su i prokleti zrikavci čekali naš odgovor.

„Nismo mi. Ja sam poneo kolt, ali nije se ni nakašljao", rekao sam kako bih prekinuo neprijatnu tišinu. Zrikavci su se ponovo oglasili. „A kako ste toliko saznali o mrtvacu za manje od jednog sata? Džems Bond bi se ponosio policijom

Puerto Valjarte." Zbijanje šala takođe pomaže kod pajkana. Naročito ako pucaju u tebe.

„Već smo ga ganjali. Njegova banda uglavnom pljačka nakit. Jedan dostavljač rekao nam je da je Kontreras radio po gradu za Bernabea Hurada. Uz ovoliko turista, Puerto Valjarta je lopovski raj."

Pogledao nas je. Sva trojica izgledali smo kao ukoreni đaci. Sažalio se.

„Gubite se odavde pre nego što nađem nešto zbog čega ću morati da vas zatvorim na nedelju dana."

„Ma može, vojnik. Kafa u zatvoru bolja nego u hotel *Rosita*", morao je da doda Bili Džo. Ovo je tek ozlojedilo Kintera. Psovao nam je sve po spisku dok nismo izašli na ulicu.

17

MOHITO

6-8 cl ruma

1 limeta

2 kašike šećera

2-4 listića nane

mineralna voda

Izgnječite listiće nane da oslobodite aromu. Dodajte šećer i sok od limete, pa mešajte sve dok ne osetite miris nane. Poslužite u visokoj čaši s rumom i ledom. Dopunite do vrha mineralnom vodom.

Mohito se pojavio početkom XX veka na popularnoj kubanskoj plaži Marijano, ali proslavio se tek kada je izvesni gospodin Martines otvorio restoran La bodegita del Medio. Ernest Hemingvej otkrio je mohito u ovom čuvenom restoranu za vreme svog boravka na Kubi, gde je nastavio da živi i posle revolucije kako bi mogao da uživa u ovom koktelu. Mohito su volele i druge slavne ličnosti, na primer Brižit Bardo, Pablo Neruda, Net King Kol i Erol Flin, a svi su u njemu uživali uz Maracaibo.

Nisam mogao da se vratim u Kimberli i stanem pred Ričarda Bartona. Nisam želeo da mu objašnjavam kako je njegov novac ispario kao čarolijom. To se prosto ne radi, kao što ne treba ići i psovati crnce po Harlemu. Ali Bobi la Sal nije imao izbora. Samo mi je rekao da mi duguje uslugu pošto sam ga pokrio kod pajkana. Dobro je to stvorenjce. Treba ga samo obilno i redovno hraniti.

Ostavio je mene i Bilija Džoa pred hotelom *Río*.

U baru su se još opijali neki novinari iz Čikaga. Šanker ih je gledao i dosađivao se. Bili Džo platio mu je turu mohita. S tim i napojnicom koju je dobio, šanker je zatvorio bar. Novinari su pozaspali za svojim stolom dok smo pili.

„Kako ti postao njuškalo, vojnik?“ upitao me je starac iznebuha.

„Duga je to priča.“

„U ovo doba noći nema više jeftine kurve.“

Bio je u pravu. Plavuša, najbolja mogućnost za gašenje moje vatre, sada verovatno negde broji opijumske ovce. Noćas će mi društvo praviti samo ovaj starac.

„Imao sam šesnaest godina kad sam otišao iz majčine kuće. Nije tu bilo ničeg ličnog, samo više nisam mogao da traćim život na porodična okupljanja subotom i mise nedeljom. To se protivi mojoj veri.“

Nije mi bilo prijatno da govorim o sebi. Njuškala ne govore o sebi, nego samo ispaljuju zajedljive primedbe. Zbog toga smo tvrdi momci.

„Mislio sam da će mi biti bolje s ocem. Sve je bilo u redu dok mu nisam uzvratio udarac. Ali makar je krv ostala u porodici - moja na njegovim pesnicama, a njegova u mojim ustima.“

„Divno.“

„Unajmio me je jedan stari losanđeleski detektiv. Majkl Karmandi. Bio je privatni detektiv za vreme prohibicije, jedan od najboljih. Samotnjak, pijanac, nepotkupljiv. Do tada je već postao legenda. Imao je deset pomoćnika i tri sekretarice, a jedna je bila prava lutka, gotovo lepotica.“

„Ona ti je prva slomila srce?“

„Ne, ali među nama su postojale nepomirljive razlike. Ona je želela decu, kuću u San Dijegu i vikendicu u Akapulku. Ja sam želeo piće, zabavu i rekreacione droge. Kad se udala za nekog arhitektu iz Čikaga, i to Meksikanca, dao sam otkaz. Karmandi me je preporučio svojim klijentima.“

„Njega voliš više nego svog oca?“

„Musolini bi bio bolji od mog starog.“ Završio sam priču naglo i spustio zavesu. „Sada radim samostalno. Zarađujem dovoljno za stan i poroke.“

„Pravi si pobednik.“

Nije mi se dopala starčeva opaska. Nije mi se dopadao ni njegov osmeh. Čak ni moja životna priča nije mi se dopadala.

Bili Džo i ja popeli smo se u moju sobu. Bar je bio zatvoren već toliko dugo da su novinari zahrkali. Bio sam siguran da neka boca

džina u mojoj sobi još ima šta da pruži. Bilo je tek tri ujutru. Ne može da bude gore nego što jeste.

Mrzim kad nisam u pravu. Postalo je gore. Moja soba izgledala je kao da ju je iznenadni uragan dobro isprebijao. Zapravo, možda bi uragan bio blaži. Zbolelo me je kad sam video dasku za surfovanje slomljenu na pola. Bilija Džoa je zboleo prizor razbijene boce džina. Odeća mi je bila u neredu kao da je u mom stanu na Venis Biču, ali tamo bih makar znao gde je šta. Ko god da je ovo uradio, nastupio je sa strašću. Gaćanov miris zagolicao mi je nozdrve. Lako sam ga zamislio kako uživa u svom smislu za unutrašnje uređenje.

„Ovo nije iz osvete. Imaš nešto. Zato te nije ubio na obali“, rekao mi je Bili Džo.

„Nema ovde ničeg vrednog. Uvek sve nosim sa sobom, a večeras sam izgubio kolt koji mi je Karmandi poklonio.“

„Imaš nešto“, ponovio je Bili Džo pušeći englesku cigaretu.

Gledao sam nered, ozlojeđen. Ali sve što imam bilo je tu. Osim, naravno, ako se nije radilo o nečem što nije moje. „Rolna filma. Ona koju sam našao u kući. Zadržao sam je jer nisam hteo da je pajkani vide. Zbog majke one devojčice.“

Starac se okrenuo ka meni i uputio mi pogled čoveka koji zna kako se film završava i pre nego što kroči u bioskop. Zbog toga sam ga još jače zamrzeo. Prokleti Bata.

„Bili Džo ide na spavanje. Sledeći put kad imaš sudar, a treba ti dobra puška, zovi.“

Poželeo sam mu veoma prijatnu noć i rekao mu da sanja ljupke anđelčice, onakve kakve slika Manuel Lepe.

18

DAIKIRI

6 cl belog ruma
sok od dve limete
1 kašičica šećera
10 kapi maraskina

Pomešajte rum, šećer i sok od limete u šejkeru. Ako volite penu, izmešajte električnim mikserom. Poslužite u širokoj čaši s kriškom pomorandže. Onda napravite povorku za kongu i igrajte u ritmu Desija Arnasa i njegovog hita *Babalu*.

Daikiri je zapravo čitava porodica koktela. Osnovni sastojci su rum i sok od limete. Vrsta daikirija ima koliko i ukusa voća, ali verzija koja je stekla svetsku slavu rođena je na Kubi, u jednom od najčuvanijih barova na svetu - u La floriditi u Havani.

Daikiri je naziv plaže pored Santjaga na kojoj je pronađena ruda gvožđa. Kažu daje američki inženjer Dženings Koks smislio koktel i nazvao ga jednostavno „prirodni daikiri“. Preuzeo gaje Konstantino Ribalaigva Vert, barmen i vlasnik Floridite, pa je i sam bar postao poznat kao palata daikirija. Pošto je probao Vertovu verziju, Ernest Hemingvej koktel je nazivao „velika postojanost“. Imperijalističko poreklo daikirija imalo je odjeka šezdesetih godina; daikirije bio omiljeno piće uz obrok Džona F. Kenedija.

Spavao sam čitav dan i čitavu noć. Ustao sam samo nekoliko puta da mokrim. Poručio sam doručak u sobi. Dva jajeta na rančerski način, s čitavim žumancima, prženi pasulj s malo pavlake, tost i bokal kafe. Sve sam smazao.

Istuširao sam se bez žurbe, kao gimnazijalka pred prvu igranku.

Kad sam pogledao u ogledalo, video sam sliku drugog čoveka. Prilično je ličio na mene. Lice je bilo isto, ali on je delovao uzdrmano, umorno i pretučeno. Zgadio mi se, toliko da sam poželeo da on nije ja.

Obukao sam se i krenuo na posao. Unajmio sam motorni čamac da me odveze sve do plaže Mismaloja. Otmeno sam zakasnio na jutarnju prozivku. Sve je bilo isto. Svi su jurcali naokolo, uzimali, prenosili ili menjali nešto. Prešao sam preko seta do svog mesta uz šank. Bilo mi je drago što Ričard Barton nije tu. Bezbednosti radi, u kući Kimberli okovala ga je njegova lavica Liz Tejlor.

Naručio sam daikiri kako bih iskušao veštinu našeg barmena. Na kraju koktel nije ispao ni tako loš. Pio sam bolju mokraću po javnim toaletima. Bilo kako bilo, naslonio sam se na šank, s uzdahom zamolio onog sebičnog boga da dovede na set Plavušu, i pio.

U poslednje vreme radim samo ono što najbolje umem - pijem.

Hjuston je žvakao cigaru tako besno da ju je sveo na veličinu naprstka. Gabrijel Figeroa odabrao je operu *Mikado*. Njegov italijanski nije bio ništa bolji od njegovog engleskog, ali glasom je drmusao boce na šanku. On je verovatno najbolji filmski snimatelj među operskim pevačima.

Plavuša se nije pojavila.

Pogled mi se ponovo sreo s pogledima grupe Indijanaca koji su nas ćutke posmatrali iz džungle. Bili su porodica. Čovek nije bio stariji od mene. Oko usana mu je štrčao pokušaj brkova i brade. Žena je bila trudna, ali je dojila bebu. Troje dece sa skorenim slinama ispod nosa je sedelo i odmaralo se.

Pogledi su nam se sreli. Oči Indijanaca bile su tamne, duboke i lišene svake nade.

Moja sanjarenja prekinula je buka - zvuk pucanja nečeg velikog i pada s velike visine. Odmah sam shvatio da taj zvuk znači krv, bol, možda i smrt.

Ljudi su potrčali prema jednom bungalovu. Ustao sam sa stolice koja je već poprimila oblik mog dupeta. Posegao sam da izvučem kolt, a onda se setio da sam ga izgubio.

Stigao sam do bungalova s osećajem da sam go. Jedan balkon sa scenografije se srušio, a s njim i dva čoveka.

Balkon je pao na hridinu između krnjavih stena. Situacija nije delovala obećavajuće. Dva čoveka bila su zarobljena među kamenjem na metar-dva od uzburkanih talasa. Jedan je bio Tom Šo, pomoćnik reditelja. Dobar tip. Činilo se da je on gore stradao. Pokušao je da progovori, ali krv mu je navrla na usta. Svi su vikali i

dozivali pomoć. Nalazili smo se predaleko od utabanih staza kola hitne pomoći.

Bez oklevanja zatražio sam konopac. Neko mi ga je dodao. Svežao sam jedan kraj za stub, a drugi sebi oko struka. Pomolio sam se bogu pijanaca da me pusti da poživim i popijem još jedan martini, a onda sam krenuo niz liticu.

Tom je i dalje pokušavao da viče. Krv je već prljala stenu mešajući se s ptičjim izmetom. Ostali su pošli za mnom. Ja sam se plašio da ga pomerim, ah kad nas je bilo četvorica, podigli smo ga zajedno i brzo ga poslali u Puerto Valjartu. Drugi motorni čamac odneo je njegovog sapatnika.

Vratio sam se na mesto nesreće. Tu više nije bilo nikoga. Scenografija je bila rđava, jeftina i sklepana na brzinu. Samo tako se pobeđuje u filmskom poslu. No, koliko god da su radnici obavili loš posao, to nije bio razlog da se sve sruši kao kula od peska.

Sagnuo sam se da pogledam ostatke koji su visili sa srušene terase. Jasno sam video da su nosači greda bili pretesterisani. Ovo nije bio nesrećan slučaj. Neko je želeo da prolije krv.

„Prokleti Indijanci, sve prave od peska“, gundao je Hjuston iza mene.

Uspravio sam se i okrenuo se. Stajao je tik uz mene. Lako i je mogao da me gurne preko ivice. Da se samo jače nakašljao, odleteo bih. Progutao sam knedlu. Bio je za čitavu glavu viši od mene. Žvaknuo je cigaru dvaput. Tišina je bila neprijatna, onakva kakva nastane kad se izrekne presuda, ili kad vam devojka kaže da je trudna. Džon Hjuston je prosto otišao, rekavši mi:

„Tako mi svega, biće dobro ako završimo ovaj prokleti film pre nego što nas džungla žive proguta.“

Kad je otišao, ponovo sam prodisao. Pomerio sam se s ivice. Bio sam siguran da sam se upišao od straha.

19

MENHETN

6 cl viskija
5 cl slatkog vermuta
višnja maraska
led

Mešajte led i sastojke u šejkeru dok se ne zamagli. Poslužite u čaši za koktele. Ukasite višnjom. Pijte uz Širli Besi i *I'd Like To Hate Myself in The Morning*.

Menhetn je prvi put smućkan krajem XIX veka, kada je čuvena zvezda zabava Dženi Džerom¹¹ zatražila da se nešto posebno posluži guverneru države Njujork Semjuelu Dž. Tildenu. Koktel je postao omiljen na Volstritu, Brodveju i u Holivudu tokom zlatnog doba.

Svi smo se vratili u svoje hotele. Snimanje je obustavljeno na dva dana kako bi se čitava scenografija pregledala.

Ja sam među poslednjima uhvatio prevoz do Puerto Valjarte. U hotel *Rio* stigao sam trezan, što je bila moja ogromna pobeda. U Los Anđelesu još je bilo rano, pa sam odlučio da razjasnim neke sitnice. Zatražio sam međugradski razgovor s kancelarijom Skota Čerisa.

„Sani! Mislio sam da si zauzet orgijanjem.“ Glas mu je bio potpuno izobličen, kao da je na drugom kraju sveta, možda i na drugom kraju galaksije.

„Do sada nisam imao prilike da učestvujem u orgijama. Sve počinju u ponoć. Ja u osam sati popijem vruć kakao i idem na spavanje.“

„A žene? Sigurno te juri neka ženska.“

„Obična narkomanka. Ostale su zauzete pokušajima da osvoje onog drugog raspusnika, Ričarda Bartona.“

„Sigurno me nisi zvao da mi poželiš srećan Dan zahvalnosti.“

„Tako je. U tu svrhu sam ti već poslao čestitku sa slikom ćurke. Ovde je zovu *gvaholote*, inače. Jedemo je s gustim začinjanim

prelivima, da je niko ne prepozna na obdukciji." Proguta sam knedlu. Ne volim da tražim usluge. Nastavio sam ozbiljnije.

„Moram da naplatim nešto usluga koje mi duguješ.“

„Važi, ali ne očekuj napojnicu.“

„Da li se još družiš s onim generalom koji je hteo da ti proda svoje memoare iz Koreje? Pitaj ga za jednog čoveka...“

„Ako taj čovek nema ime, možemo da počnemo s telefonskim imenikom. Danas ću mu zatražiti imena od A do F.“

„Bili Džo Ruž. Tvrdi da je bio vojnik.“

„Važi.“

„Kako napreduje tvoja veza s onom sekretaricom konzulata u Los Anđelesu?“

„Ako te zanima moj lični život, onda mora da umireš od dosade.“

„Zašto je ne pozoveš na večeru u *Luau* na Rodeo drajvu? Ja plaćam. A usput, u ćaskanju, možeš da je pitaš za film. Da navedeš razgovor na Starka.“

„Mislim da bi to bio zanimljiv razgovor. Mogu li još nešto da učinim za tebe?“

„Dobro se pokrivaj noću i ne zaboravi da se pomoliš.“

Spustio je slušalicu.

Što se mene tiče, odlučio sam da zaboravim jutrošnje neprijatnosti radeći nešto što nisam radio otkako sam stigao u Puerto Valjartu. Ne, nisam mislio na seks. To sam već potpuno zaboravio. Mislio sam na surfovanje.

Uzeo sam čitavu dasku. Ona druga bila je već iscepkana za potpalu. Obukao sam stari šorts za kupanje i otišao na Plažu mrtvih, gde su se sunčali turisti i novinari ozlojeđeni zbog otkazanog snimanja. Trudili su se da im tela boje kiselog mleka dobiju onaj preplanuli ton filmskih zvezda.

Neke mesne lepotice pljuskale su nožicama po vodi oko lukobrana i ulepšavale popodne.

Duboko sam uzdahnuo. Sačekao sam da mi zvuk talasa ispuni srce. A onda sam se bacio u vodu. Osetio sam olakšanje.

Upao sam u tunel i nisam mogao da izađem. Time želim reći da me je talas bacakao tamo-amo. Izašao sam iz vode i pripremio se da uzvratim. Kad sam krenuo u novi pokušaj, video sam da mi neko maše s plaže. Legao sam na dasku i doveslao do obale.

Izlazeći iz vode čuo sam buran pljesak svojih gledalaca.

„Dobiti batine od okeana deluje glupavo kao i dobiti batine zbog guranja nosa tamo gde mu nije mesto” rekao mi je narednik Kintero držeći pivo.

„Želite li da probate, naredniče? To je dobra vežba. Kad vas posle pajkan izudara, boli mnogo manje.”

„Jebote.”

Već je bio spreman i vrebao novu priliku da upotrebi svoju omiljenu poštapalicu.

„Zar nema zločina u ovom gradu? Zar ne bi trebalo da tražite zlikovce?”

„Iskreno rečeno, ovde je prilično mirno. Dok neki radoznalac ne uskomeša baru. Onda smeće ispliva na površinu.” Iskapio je pivo u jednom dugom gutljaju. „Došao sam da ti kažem da je onaj mrtvac izgleda bio neka faca.”

„Mislite, bio je čuven?”

„Kao haljine velikih kreatora, ali nisam zato ovde. Ustreljen je metkom od najfinijeg srebra. U juvelirnicama ovde u gradu nema tako čistog srebra. Razmišljam da ga pretopim i napravim prsten.”

„Srebrni metak?” upitao sam brišući se.

„Raspitao sam se po hotelima da li se negde prijavio Usamljeni Rendžer,¹² ali nema ga nigde. Da ti on nije prijatelj?”

Nisam odmah odgovorio. Pretpostavio sam da Kintero ne zna sitnu pojedinost da svi glavni glumci na snimanju imaju zlatne pištolje sa po pet srebrnih metaka. Ako se izlajem, daću mu prednost, a to nisam želeo.

„A kako bi bilo da odete u rudnike srebra u Tasku? Možda ćete, uz malo sreće, tamo naći krivca.”

„A kako bi bilo da se ti nosiš do đavola?” uzvratio je nemilosrdno.

Bacio je bocu u more i otišao.

Nisam bio spreman da brinem zbog ovoga. Seo sam na plažu i spokojno gledao pelikane kako pljuskuju loveći ribu. Konobar iz obližnjeg restorana doneo mi je pivo s tabaskom, sokom od limete i solju.

Zalazak sunca bio je prelep. Što se mene tiče, Kintero i njegovi osumnjičeni mogu da se bace u bunar.

Velika žuta lopta sunca upravo se spremila da zaroni u more kad me je ponovo omeo moj bivši glasonoša, brat silovane devojčice. Veran sebi, opet je bio u staroj školskoj uniformi. Danas je svoj ozbiljni izraz lica dopunio kopajućim nosom.

„Imam poruku za vas“, rekao je, izvukao lovinu iz nosa i razmazao je po nogavici.

„Pouzdan si kao telegraf. Da i ne spominjem da si bolje obučen.“

„Rekli su mi da vas čekaju u Mismaloji u deset.“

Nisam imao pojma o čemu balavac priča. Zgrabio sam ga za ramena i malo ga prodrmusao. Nisam želeo da ga povredim, samo da mu stresem slinu s pantalona.

„Ko te je poslao?“

„Ne znam. Dali su mi ovo za vas.“

Izvukao je iz džepa pantalona zgužvanu masnu papirnatu kesu. Bila je teška. Gurnuo sam ruku u kesu i napipao hladan čelik. Bilo je to moje oružje, moj kolt.

Mali se iskezio i pružio ruku.

Dao sam mu deset pezosa. Dok sam se ponovo okrenuo ka pučini, palo je veče. Sunce je otišlo na spavanje.

20

KAMIKAZA

1 mera votke

1 mera soka od kore pomorandže ili koantroa

1 mera soka od limete

Pomešajte sve sastojke. Promućkajte s ledom u šejkeru. Zasladite po želji šećernom trskom. Ako volite svetlucave tonove, dodajte jednu meru plavog kirasoa. Ako želite nešto živahnije, dodajte *Summertime Blues* Edija Kokrana.

Kamikazaje dobio ime u čast japanskih pilota-samoubica iz Drugog svetskog rata. Zapravo, ko god ga proba strada, ali da bi se dejstvo pojačalo, treba da se ispija naskap.

Vratio sam se u hotel da se istuširam. Pripremio sam se za večernji sastanak napunivši kolt. Mrak je već potpuno pao kad sam izašao da nađem prevoz do Mismaloje.

Na dokovima nije bilo gužve. U ovo doba čamci nisu išli na moju stranu. Raspitao sam se pokušavajući među malobrojnim pijanim mornarima da nađem nekoga ko bi mi iznajmio čamac i zaradio dovoljno da nastavi s pijančenjem.

Baš kad sam hteo da odustanem, jedan dečak povukao me je za košulju. Prepoznao sam ga. Bio je to klinac one porodice Indijanaca Otomi koju sam stalno viđao pored seta.

„Gospodine, moj tata kaže da možete s nama.”

Splav koji me je čekao bio je opremljen olupanim vanbrodskim motorom. Otac porodice pokušavao je da ga upali. Trudnica se već ukrcala, s bebom u naručju. Drugo dvoje dece pomagalo je da se otisnu.

„Za Mismaloju?”, upitao me je muškarac, smrtno ozbiljan.

„Nadoknadiću vam trud ako me...”

Nije odgovorio, samo mi je pokazao rukom da se ukrcam. Seo sam preko puta žene i stidljivo je pozdravio. Dojila je dečaka, otkrivenih

smeđih grudi. Deca su se smejala na pramcu. Splav je bio teško natovaren pasuljem i kukuruzom. Izgleda da njihova ishrana ne obuhvata meso.

Motor se nakašljao i splav se s naporom odvojio od doka. Svetla su se smanjila, a zvuci grada su jenjavali. Pratila nas je morska struja. Nekoliko koliba na obali videlo nas je kako plovimo ka svom cilju. Bilo je toplo i vlažno. Dečji smeh remetio je noćni mir.

„Vi živite u Mismaloji?“ pokušao sam da zapodenem razgovor.

„Da, gospodine, moja porodica oduvek je živela tamo“, odgovorio mi je muškarac suvo. Beonjače su mu sijale u mraku.

„Dolazite li često u Valjartu?“

„Kad ulovim hobotnicu. Zaradim malo prodajući ih po bungalovima. Ranije sam gajio kukuruz, ali uzeli su nam zemlju.“

„Jeste li našli posla na snimanju filma? Možda bi vam platili više nego što dobijete od prodaje hobotnica.“

„Neću da imam ništa s tim.“

Poslednju rečenicu izgovorio je tako oštro da sam odlučio da okončam razgovor. Čutke sam sedeo i gledao kako splav polako plovi.

Onda nas je obujmila setna pesma. Stresao sam se od nožnih prstiju do korena kose. Nikad nisam osetio ništa slično. Okrenuo sam se da pogledam muškarca. Pokretom ruke pokazao nam je da budemo tihi.

Isključio je motor.

Vazduh je ispunio novi zvuk - ravnomerno brujanje koje se završilo zviždukom. Iz dubina mora izronila je masivna senka i podigla se nekoliko metara, a onda se pokazala u punom sjaju. Ustao sam, bez daha. Da sam pružio ruku, dodirnuo bih veliko telo kita koji je odlučio da nas preskoči.

Bio je ogroman. Najveći kog sam ikad video. Samo što nisam pao u more kad je veličanstveni sisar zaronio, prskajući nas i dižući talase.

Ječanje i pesma su se nastavili. Kitova leđa promolila su se iz vode nekoliko metara dalje, izbacujući visoki mlaz vode i pene. Mnogi su čuli za grbave kitove, slavne posetioce Puerto Valjarte. Dolaze svake godine sa severa, ne u potrazi za vestima o grešnim pustolovinama Ričarda Bartona i Liz Tejlor, nego za toplim okeanskim strujama.

Srce samo što mi nije iskočilo iz grudi. Okrenuo sam se da pogledam splavara. Indijanac se smešio. Zavereničkim osmehom. Deca su i dalje pokazivala kitove koji su plivali nešto dalje, a splav je sekao vodu prema Mismaloji.

Ostavili su me na doku ispod seta.

Dao sam splavaru pet dolara. Nije hteo da primi novac dok nisam uzeo korpu hobotnica. Makar su bile mrtve.

Na setu je vladao mir. Igranka u ženskom manastiru bila bi živahnija. Nekoliko prozora svetlelo je na kućama tehničara. Glavni objekt, hotel u kom se odvija radnja, bio je mračan. Deo garderobe visio je uz neke ostavljene reflektore.

Krenuo sam polako, trudeći se da ne pravim više buke nego miš u veterinarskoj ordinaciji.

„Reci svojim gazdama da će biti još nesreća ako se ne dogovorimo.”

Glas je zvučao kao da pripada radijskom spikeru, a došao je iz barake uronjene u senku. Naglasak je bio gradski, iz Meksiko Sitija. Bio je mastan, prezačinjen, kao takosi na meksičkoj koridi.

„Reci mi šta želiš i rado ću im to preneti. Čak ću da dodam i malo hobotnica za roštilj.”

„Ne pravi se pametan sa mnom, barabo”, rekao je glas iza mene.

Prepoznao sam ga i setio se kako je njegov vlasnik navlačio gaće preko bubuljičavog dupeta.

„Pa, ako nisi za ćaskanje, idem ja svojim putem. Narednik Kintero iz gradske policije rado će porazgovarati s tobom”, blefirao sam bez ijednog aduta u rukavu.

Okrenuo sam se i pošao nazad prema doku. Na putu mi se isprečio luger. Iznenadio sam se videvši da je ruka koja drži luger pričvršćena za telo, lice i sve ostalo. To lice bilo je oštro poput britve, takođe rošavo od bubuljica, s kosom toliko masnom da biste mogli na njoj da ispržite hobotnicu na galicijski način. Uzani nos štrčao je iz tog lica kao cev pištolja. Staromodni tanki brkovi smešili su mi se iznad zlatnog zuba. Gaćan je bio u crvenoj svilenj košulji, nabranim pantalonama i lakovanim cipelama. Ne biste mu baš dali da reklamira poslednji krik mode, ali nije bio ni toliko ružan da ga se i rođena majka gadi. Čak i silovatelji imaju majke.

„Vrlo je nepristojno okrenuti leđa advokatu, kretenu“, rekao je ne spuštajući pištolj.

„Šta još hoćeš? Imaš i prsten i pare“, rekao sam senci. Luger mi se utisnuo između rebara. Poskočio sam kad me je zagolicao.

„Hoću rolnu filma, ali i komad kolača. Moji klijenti su veoma uznemireni. Ne vole kad su izostavljeni“, odgovorila je senka.

Nasmešio sam se. Najzad sam dobio par kraljeva; ovi mi nisu preuredili sobu. Misle da je film još kod mene.

„Ne“, odgovorio sam.

Luger se zario dublje. Ovog puta nisam poskočio. Već me je nerviralo to što me Gaćan maltretira kad god se sretnemo.

„Ja želim prsten, novac i još deset hiljada.“ Osećao sam se vrlo muževno blefirajući ovako. Prizor kita ulio mi je hrabrost. Čuo sam smeh. Dopro je iz senki.

Gaćanu se nije dopalo moje razmetanje, pa mi je gurnuo pištolj u rebra tako da mi je cev očešala gornju krivinu želuca.

Onda su se čuli udarci i vika. Pojavila su se još dva čoveka. Jedna je delovao kao savezni policajac. U beloj košulji i smeđim pantalonama, ošišan na kratko. Nije imao značku. U ruci je držao revolver. Verovatno ga je kupio na rasprodaji u robnoj kući. Drugi je bio Gorman, sav izubijan.

Zlikovac ga je gurnuo na mene. Gorman je pao na kolena. Plakao je kao devojčica kad joj oduzmu lutku. Ružna rana cepala mu je čelu sve do čela.

„Gospodine Paskale, vi pojma nemate šta je sve u igri... Zašto mu ne objasniš, Felikse?“ saopštila je senka spokojno.

Okrenuo sam se Gormanu. I dalje je klečao i plakao. Ruka mu je bila nespretno umotana krvavom krpom. Učinilo mi se da mu nedostaju bar tri prsta.

„I Feliks je pokušao da ispadne pametan. Ne želimo da se ovo ovako završi, zar ne?“, rekao mi je Gaćan i pokazao mi zube.

„Prsten, novac i dvadeset hiljada.“

„Rekao si deset. Pamćenje ti slabi?“ požalio se Gaćan.

„To je kamata što me držiš ovde. Za pet minuta biće dvadeset pet hiljada.“ Blefirao sam naveliko i više nisam mogao nazad, pogotovo s pištoljem na pedalj od srca. „Pucaj ako želiš, ali onda nikad nećeš videti fotografije. Znaš gde sam odseo.“

Pomogao sam Gormanu da ustane. Morali smo da se izgubimo odavde. Moju predstavu držale su čiode i uskoro će se srušiti kao kula od karata.

„Gospodine Paskale, upali ste u slivnik. Ako ne pripazite, odneće vas u more“, rekla mi je senka.

Otišli smo ne osvrćući se. Očekivao sam u najmanju ruku povik, pucanj ili još jednog kita kako izranja pred nama.

Nažalost, usledio je pucanj. Zažmurio sam da sačekam bol.

Metak je daleko promašio. Gorman je pao na tlo. Krvavi jecaj izbio mu je iz usta. Drugi kuršum prošao je na nekoliko centimetara od mene.

Gaćan se nije ni maknuo. Iznenadio se koliko i ja. Njegovo oružje nije ni zucnulo. Nije čak ni ciljao u mene.

„Ima još nekoga! Ovo je klopka, advokate! Beži!“, povikao je bandit s licem saveznog policajca i počeo revolverom da remeti tišinu. Bez razmišljanja sam privukao Gormana kao štit. Moj kolt se umešao u galamu. Meci su odleteli u tamu džungle. Gaćan je po treći put utekao i ostavio me. Makar je ovog puta neko drugi dobio metak.

Pogledao sam Gormana. Metak ga je pogodio u čelo. Neko ga je ubio, neko drugi.

Čuo sam iza sebe trk koraka ka džungli. Ostali su potrčali ka doku, a onda sam čuo kako se motorni čamac udaljava pod punim gasom. Najzad sam čuo i viku ekipe probuđene paljbom.

Bio sam siguran da Gorman nije čuo ništa.

21

PINJA KOLADA

6 cl belog ruma
3 cl sirupa od kokosa
18 cl soka od ananasa, najbolje svežeg
½ šoljice leda

Penasto izmešajte sastojke u blenderu. Poslužite u visokoj čaši ili izdubljenom ananasu. Ukrasite trešnjom i kriškom ananasa.

Pinja kolada je sladak koktel, najbolje piće za lenčarenje pored bazena i na plaži. Nastalo je 1954. godine, kada je barmen iz portorikanskog grada San Huana pokušao da pomeša sve osobene mesne ukuse u jedan koktel. Nije ni sanjao da će pinja kolada doživeti međunarodni uspeh. Danas sam spomen ovog koktela podseća na turistička odmarališta sa slikovitim plažama.

Ovo piće proslavio je Rupert Holms, pevajući prilično rđavu pesmu Escape (The Pina Colada Song).

Najzad sam obavio svoju dužnost. Niko nije završio u zatvoru. Zvanično se na filmskom setu ništa nije ni desilo. Nije bilo policijskih izveštaja o ubistvu. Rušenje balkona bilo je samo još jedna neprijatnost. Dva dana posle mog susreta s kitom i Gaćanom, kamere su se zavrtele. Ni Gormanova mračna predviđanja nisu se obistinila. Zalihe i hrana stizali su redovno. Ja sam čak dobio i pomoćnike. Naoružani marinci dodatno su nas štitili patrolirajući u motornim čamcima. Nije više bilo opasnosti.

Nezvanično govoreći, zatražili su hiljadu dolara da se Gormanovo telo uvede u knjige bolnice Crvenog krsta kao žrtva saobraćajne nesreće. Plaćanje je trebalo obaviti neposredno Kinteru. Organizovao sam to čitav jedan dan. Pomoćnik producenta je vikao, stenjao i psovao, ali najzad je uspeo da stupi u kontakt sa Starkom. Ako želi da o filmu pišu u tračerskim rubrikama, a ne u crnoj hronici, moraće da odreši kesu.

Stark je u početku odbijao. Prestao je da se smeši kad sam mu rekao da je u jednom lešu nađen srebrni metak nekog iz njegove ekipe. Onda je ispljunuo soma u stotkama. Džonu Hjustonu najvažnije je bilo snimanje filma. Nije dopuštao da ga istraga ubistva zaustavi. Srećom, u Meksiku sve može da se sredi novcem i osmehom. Tako možete da dobijete i novog guvernera.

Stark me je na setu vedro pozdravio. Ričard Barton je pio martinije i zbijao šale o svojoj ljubavnici. Snimatelj Gabrijel Figeroa pevao je odlomke iz *Karmen* koliko ga grlo nosi. Debora Kar i Sju Lajon snimale su scene koje će se izbaciti u montaži. Fotoreporter žute štampe besomučno su snimali najslavniji par sveta. Što se mene tiče, ja sam čuvao stražu kod šanka, ispijao martini i gledao cirkus čijem stvaranju sam pripomogao.

Džon Hjuston mi je prišao i rekao: „Drži ih na oku, Sani. U Puerto Valjarti ima više novinara nego iguana.“

Gledao sam zaliv. Preko mora se valjala lenja magla. Vojni čamac patrolirao je u blizini. Nisu nam rešavali probleme, samo su ih držali pod tepihom.

Uhvatio sam prvi čamac za Puerto Valjartu. U hotelu sam zatražio telefonski razgovor s Los Anđelesom. Skot Čeris ovog puta nije bio tako veseo.

„Šta se to dole dešava, do đavola?“

„Ništa. Sve što dotaknem pretvori se u nevolju“ odgovorio sam.

„Mislio sam na snimanje. To su nezavisne pare, iz Njujorka i Čikaga. Takve pare se peru i peglaju zajedno s posteljinom.“

„Film se finansira od prljavog novca?“

„Stark ima podršku izvesnih grupa koje žele da preuzmu studije. Sani, mafija više nije kao u filmovima. Nisu to Džejms Kegni, Hamfri Bogart i Edvard Robinson. Mafijaši su sada najveće budže u Holivudu.“

„Hvala na preporuci. Pošalji mi venac na sahranu. Ali ne ljiljane, na njih sam alergičan.“

„Ne radi ništa nepromišljeno. Ovo nije prvi put da Holivud koristi takav novac. Holivud je najveća mašina za rublje na svetu. U osnovi se radi o borbi za vlast. Ako uradiš ono što se traži od tebe, biće ti večito zahvalni. Bićeš obezbeđen za čitav život.“

„A šta treba da uradim? Da poginem?“ upitao sam ga.

„Polako. To je samo posao, a nešto para čak i izlazi iz Meksika. Prijateljica iz konzulata rekla mi je da je meksička vlada izdala dozvolu za upotrebu zemljišta. Čitave Mismaloje, velikog dela Valjarte i nekoliko drugih plaža.“

„Pa, već znam da žele set da pretvore u hotel. Star i Hjuston su partneri, u to nema sumnje. Ali to nije sve.“

„Nije, mnogo je veće. Na kraju krajeva, ovo je samo film. Radi svoj posao i pazi da se ne sudariš s metkom. Spremiću led, a ti donesi tekilu za margarite.“

„Ima li novosti o Biliju Džou Ružu?“

„Dobre vesti sam ti već saopštio. Evo i loših. Kad sam pitao mog prijatelja generala, želeo je da zna ko je moj izvor. Rekao mi je da, ako ne želim nevolje s vlastima, treba da učim od mačke, od one koju je ubila radoznalost. Rekao mi je samo da je taj tip bio velika zverka na Pacifiku, a kasnije i u Koreji. Posle Zaliva svinja prešao je u tajne agente. Kloni ga se, ne volim duhove.“

„Nisam se osećao ovako opušteno otkako su me upucali iz automata.“

Spustio sam slušalicu.

Ako je ovo bio oproštaj, onda ništa nije valjao. Sada sam možda poslednji put čuo glas svog prijatelja.

Seo sam u hotelski bar i upoznao se s nekoliko koktela maj taj. Nisu mi pomogli, ali bili su dobri. Kad sam iskapio drugu čašu, narednik Kintero stvorio se u stolici do mene. Trebalo bi da sam oprezniji. Nisam ni video kad je došao.

„Izveštaj o tragičnoj saobraćajnoj nesreći danas je stigao na moj radni sto. Ne volim takve izveštaje.“ Poručio je pivo. Na moj račun.

„Poginuli ih verovatno vole još manje...“ Nasmejao sam se.

Spustio mi je metak na dlan. Još jedan srebrni metak.

„Našli smo ga između drugog rebra i prostreljenog plućnog krila tvog prijatelja Feliksa Gormana. Nešto mi govori da je na trećem metku ispisano tvoje ime. Niko ne voli njuškala.“

„Ni ja ih ne volim, ah šta da radim? Da se ubijem?“

„Ovaj Gorman bio je povezan s bandom homoseksualaca, narkomana i žigoloa iz Meksiko Sitija. Bio je čak blizak s Viljom i Havijerom Navom, glavnim osumnjičenima u ubistvu u Lucernskoj

ulici. Mi ne želimo takve ljude u Puerto Valjarti. Ovo je porodični grad, nećemo da se napuni izopačenjacima."

„Počnite da dižete zid, pošto ih je čitava gomila već tu."

„Možda bi ti mogao da mi pomogneš."

„Ja? A sad ipak valjam za nešto, je li?" začudio sam se.

„Ono s prstenom obavio je Bernabe Hurado. On plaća tipove da kradu nakit. Onaj pederčić Gorman zbližavao se s damama i prazio im fioke. Sumnjao sam u tog malog gada još od prvog ubistva."

„Ako želite da vam pomognem, moram da znam više o tom Huradu."

„Đavolov advokat. Svi oni su skotovi, ali on je najgori od svih. Zajebao je koga je stigao. Vadio je na kauciju ubice, političare i seksualne manijake. Spasao se zatvora pomoću rupe u zakonu. Upravo se vratio iz Argentine."

„I siguran si da je on glavni?"

„Potpuno. Zatražio je da se sastanem s njim sutra u restoranu *La palapa*."

S tim draguljem završio je govoranciju. Izgledao je zbunjeno, kao da je glumio fakira i progutao slomljeni mač.

„Ako se provukao kroz rupu u zakonu, ponesite mu na poklon lisice, zatvori ga u tamnicu i baci ključ. Možda ćete stići i u novine."

Odgovorio je jednoličnim tonom kao da broji kutije.

„To tako ovde ne ide. Već je platio koliko je morao da me izbaci iz priče. Možda bi ti mogao da učiniš nešto da se vratim u priču. Dosta bi nam pomoglo kad bi Hurado nekoga ubio."

„Mene, na primer?"

„Kao što sam rekao, ne želimo takve ljude u Valjarti. Neka idu u Akapulko. Tamo već ima đubreta na pretek." Ustao je i ostavio račun za svoje pivo. „Samo prenosim zadatak na tebe."

Ako Kintero ide na sastanak s đavolovim advokatom lično, onda treba da ponesem nešto teže od kolta. Moram da naplatim još neku uslugu. Uskočio sam u Drvenka i krenuo.

Stigao sam u najsiromašniji kraj grada. Na sve strane samo drvene kolibe i gola deca koja zure u mene vanzemaljskim očima. Bilo mi ih je žao, a sažalio sam se i na sebe.

Na kraju puta, uz obalu, stajala je kamp-prikolica, a oko nje nešto zaboravljenog nameštaja i hiljade praznih boca votke. Izašao sam iz

kola i ušao u prikolicu.

Unutra je sve bilo uredno - radio-predajnik, mnogo knjiga i još više boca. Zidove je krasilo nekoliko fotografija. Na jednoj se Kenedi rukovao s Bilijem Džoom, na drugoj Kastro. Na mene je najveći utisak ostavila ona s Merilin Monro.

„Šta Bili Džo može učini za tebe, vojnik?“ upitao je starac izlazeći iz klonje i navlačeći pantalone.

22

MAJ TAJ

4,5 cl belog ruma
3 cl tamnog ruma
2,5 cl soka od limete
3 cl soka od grejpa
3 cl soka od pomorandžine kore
1 kašičica falernskog slatkog sirupa
2 kapi gorkog likera angostura
led

Mešajte u blenderu 30 sekundi. Poslužite u starinskoj čaši, ukasite kriškom ananasa i trešnjom.

Koktel maj taj proslavio je restoran Trejder vik iz kalifornijskog grada Oklenda. Iako je dosegao vrhunac tek 1944. Don Bič je tvrdio da je izmislio maj taj još 1933. Godine. Njihovi recepti se razlikuju, kao i ukusi. Bilo kako bilo, maj taj je još jedan simbol tiki kulture. U Trejder viku tvrde da je vlasnik Viktor Beržeron spremio ovaj koktel za neke prijatelje s Tahitija; jedan je probao novo piće i uzviknuo: „Maitai roa!“ (Odlično!). Legenda je rođena, baš kao kad su Sem d Šem i Faraos snimili Wooly Bully.

Išao sam ulicom Olas altas. Zgrade su se sunčale, kao i njihovi stanari. Nije bilo toliko vruće, ali bio sam natopljen znojem. Išao sam prema Ulici Pulpito, koja se spušta prema moru kao ogromni jezik. U dnu ulice stajala je velika *palapa*, odnosno senica s krovom od lišća. Tu sam imao sastanak, u restoranu. Oglasi po ulici nudili su ribu na žaru sa začinjenim prelivom i marinirane škampe s limunom. Tipična hrana Puerto Valjarte.

Kad sam ušao u senku krova, hladan vazduh pogodio me je u lice kao grudva snega. Restoran je bio neugledan, ali pred njim je bilo parkirano nekoliko automobila. Ulazilo se s ulice, ali restoran je

gledao i na plažu i talase. Tu je bilo postavljeno 7-8 suncobrana. Nekoliko pocrvenelih tela sunčalo se u društvu pinja kolada.

Dočekala me je devojka u krinolini. Bila je ljupka, zelenih očiju naspram preplanule kože. Dopala bi se mom drugaru Skotu Čerisu.

„Dobro došli u restoran *La palapa*“, toplo me je pozdravila.

„Ja sam gospodin Paskal. Društvo me čeka.“

Uzela je jelovnik i povelala me do stola u sredini sale. Za susednim stolom porodica s decom uživala je u koktelima od škampa u velikim okruglim čašama. Mališani su neprestano srkali. Za drugim stolom sedeo je čovek nalik na advokata, s koferom za spise na stolu, i razgovarao s nekim meštanimom. Niko nije ličio na plaćenog ubicu.

„Želite li nešto da popijete?“, upitala me je tamnoputa devojka.

„Maj taj“, poručio sam. Možda će malo voća osvežiti ovu ludnicu. Devojka je otišla, njišući se u bokovima kao čamac na plimi. Ljubazni konobar doneo mi je piće za tren oka. Otpio sam dobar gutljaj. I dalje sam se znojio.

„Uvek sam mislio da čovek mora da zna kako se poručuje piće ako želi da se upozna s devojka“, rekao je čovek s koferom za spise. Njegov poznanik je iščezao.

Okrenuo sam se da ga pogledam, sav pretrnuo. Nije mogla biti slučajnost to što mu je glas bio isti kao onaj iz senki na setu.

„Volim kad čovek ume da podnosi piće. Znaš li šta je potrebno da bi žena bila zabavno društvo, Sani?“

Nije bilo nikakve sumnje - nalazio sam se u oči u oči s Bernabeom Huradom, zloglasnim đavolovim advokatom.

„Ne znam, ali kladim se da ćeš me ti obavestiti“, odgovorio sam. Hurado je uzeo svoju čašu, ustao od stola i seo preko puta mene.

„Piće i muškarac.“ Iskapio je piće. Sve mu je otišlo niz grlo, čak i led. Pozvao je rukom devojku da dođe i uzme porudžbinu. „Žene koje ne piju i ne tucaju se nisu vredne truda.“

Okrenuo sam se da bolje pogledam salu. Nije se izmenila. U jednom uglu pored vrata sedeo je tip nalik na saveznog policajca. Imao je istu onu odeću. Isto ono lice. Sigurno i isti onaj pištolj.

Za drugim stolom Gaćan je razmotavao salvetu. Još dva čoveka zauzela su položaj kod vrata prema plaži, metar-dva od nas.

Devojka se pojavila s osmehom.

„Lepotice, donesi nam ribu s pikantnim prelivom. Kaži kuvaru da je prži dok ne bude zlatnosmeđa. I neka bude velika, tri-četiri kilograma." Okrenuo se ka meni kao da smo stari prijatelji.

„Želiš li još nešto? Ja mislim da će nam riba biti dosta. Prste da poližeš ako hoćeš, možemo da poručimo i neko predjelo."

„Neka", odgovorio sam neodređeno.

„Donesi nam lepinje s rakovima dok čekamo ribu. A kad već ideš u kuhinju, donesi još po turu za mene i gospodina Paskala. Osušićemo se na ovoj vrućini."

Glasno ju je pljesnuo po zadnjici. Umesto da pobesni, devojka se samo nasmejala i otišla. Čovek je bio neodoljiv, prava lokomotiva.

„Ovde se najbolje jede. Spremaju i hranu za filmadžije."

Izraz lica me je odao.

„Ne, već sam shvatio da ne znaš ništa."

„Prosvetli me. Biću prilježan učenik."

Bernabe Hurado se grohotom nasmejao. Porodica se okrenula ka nama. Namignuo je deci.

„Mislim da im nisam još dao da te ubiju samo zato što si zabavan iako se petljaš u sve živo. Iskreno rečeno, mislim čak da mi se dopadaš, prijatelju."

„Ti nemaš prijatelje, samo moguće klijente."

„To mi se dopada. Trebalo bi da pišeš knjige. Znam neke pisce. Jednog sam izvukao iz buvare. Loče kao sunder, baš kao i ti. Ali drugačiji je, hoće sve da proba. Od heroína do mladića s igrališta."

Zgrabio me je za rame kao da smo stari drugari u piću. Obuzelo me je gađenje, ali priznajem da mu je glas bio hipnotičan.

„I tako se on jednom napio, pa mu je palo na pamet da se igra Viljema Tela sa svojom ženom. Pretpostavljam da znaš da je nemoguće pucati iz revolvera posle tri boce. Napravio je na ženi rupu veličine Jukatana. I pogodi šta je bilo posle?"

Devojka nam je donela predjelo i piće. Hurado joj se osmehnuo i nastavio svoju priču.

„Taj govнар Berouz sada je na slobodi. Izvukao sam ga. Objavljuje knjige kod Amera. Pre neki dan poslao mi je primerak svoje posrane knjige. *Džanki*, tako nešto. Za takvog govнарa nije uopšte loš. Trebalo bi da ga čitaš." Okrenuo se ka meni, vrlo ozbiljan. „Ne bih da ti kvarim ručak, ali film je kod tebe, zar ne?"

„Sadržina me veoma zanima. Mora da je nešto veliko kad su zbog toga ubijena dva čoveka.“

„Sinko, pre nego što sam otišao u izgnanstvo u Argentinu, imao sam ovde mali poslić. Jedna devojka predstavljala se kao plemkinja. Zacopala se u bogatog klinca iz grada. Ubedili smo malog da je trudna, i on je plaćao da bi je učutkao. To je bilo veliko. Ovo je samo usluga prijatelju.“

„A leševi?“

„To je druga priča. Sada govorimo o gomili para.“ Iskapio je i drugu čašu. Bio je bolji od mene. Bio je bolji i od Ričarda Bartona.

„Zamislili da ti je neko prodao parče zemlje u Akapulku pre nego što je postao ono što je danas? Čista lova!“

Ućutao je i progutao komad lepinje natopljen sosom, u tri zalogaja. Poručio je još pića i pogledao me. Za njega je ovo bio samo običan poslovni sastanak.

„Ovo mesto je rudnik zlata. Zato su im dali dozvolu za zemlju. Svi Ameri želeće da dođu u ljubavno gnezdo Ričarda Bartona i Liz Tejlora. Zemlja će koštati više nego francuska rivijera. To je najveći turistički projekt ove vlade.“

„A vojnici na setu?“

„Vlada se stara da meksički snabdevači ne zajebu stvar. Nikada im neće platiti ono što im se duguje za film. Prava investicija je zemlja. Brdo para...“

„A ti si...?“

„Šta, zar ti ne radiš za Starka?“ upitao je, zainteresovan. „Ja predstavljam one koji bi da se uključe - guvernere, senatore, ljude iz političkih stranaka. Želimo malo da ih uplašimo kako bi nam dali deo kolača.“

Nastavio je s jelom. Pogledao sam njegove gorile.

Bili su to penzionisani pajkani, ili, što je još gore, aktivni pajkani. Postaću sočna šnicla za krokodile kad otkriju da blefiram u vezi s filmom. Tu nije moglo bogzna šta da se učini; ja sam zvanični magarac filma.

„Stark mi je rekao da neće biti saopštenja. To je posao mesnih vlasti. On se vraća u Los Anđeles“, rekao sam, ozbiljan.

Ovo je zvučalo smisljeno. Nije se razlikovalo mnogo od onog što je zaista rekao.

„To ćemo još da vidimo. *Noć iguane* će otići iz Valjarte. Mi ostajemo. Na čelo će doći ili najgori ili najlepší kučkin sin.“

Nasmešio se. Imao je izraz čoveka kog boli dupe za sve. Čoveka koji zna da će uvek dobro proći. Ja sam pak gubio utakmicu bez obzira na rezultat.

„Sad mi daj taj film, pa da jedemo na miru“, rekao je i uvukao salvetu u okovratnik da se ne uprlja.

„Želim prsten i novac“ pokušao sam.

Hurado se nagnuo napred, besan.

„Kakav si ti kreten! Onaj posao s topazom markiza od Burbona bio je moje delo, pa ti vidi. Zbog toga sam morao da zbrišem u Argentinu. Misliš li da sam toliko glup da maznem prsten dok sam na uslovnoj, a čekaju me milioni od nekretnina?“

U tom trenutku došao je konobar noseći srebrni poslužavnik. Iz ogromne rasporene ribe isparavali su miomiris. Gaćan mi se nasmešio. Već mi je odbrojano. Ovo je moja poslednja večera.

Upravo tada s plaže je ušao novi gost. Imao je bradu kao Božić Bata. Prokleti Bata. To je bio znak. Skočio sam na noge i oteo poslužavnik od konobara. Riba je pljesnula Gaćana posred lica. Pištolj mu je pao na pod.

Dvojica s plaže izvukli su sačmaru i repetirku. Stvar je postajala bučna i ružna. Vrlo ružna.

Pajkan s prednjih vrata potrčao je ka meni ciljajući revolverom. Počela je pucnjava. Jedan metak razneo mu je vilicu i bacio ga na leđa. Lice mu više nikad neće biti isto, mada mi se činilo da to više nije važno.

Nagon mi je rekao da ovo nije povoljan trenutak za odlazak kod svetog Petra, pa sam se bacio na tlo i prevrnuo sto da me zaštiti. Nisam video gde su moji napadači. Molio sam se samo da mi nisu iza leđa. Pucanj iz sačmare razneo je sto u iverke. Neke su mi se zarile u lice. Moj kolt je najzad izašao iz džepa pantalona. Ovog puta neće se prehladiti. Provirio sam i video cevi sačmare uperene pravo u mene. Dve crne rupe ličile su na oči pacova. Ali pre nego što su te oči stigle da pucaju, metak je razneo treće oko. Bilo je to oko čoveka koji je držao sačmaru. Krv se pomešala s prelivom za ribu.

Vriska porodice omela je drugog tipa. Nije shvatio da moj kolt ume ponekad da bude vrlo precizan. Dva metka u grudi. Na podu su

ležala trojica. Gaćan je sigurno još tu negde.

Ponovo sam virnuo. Vriska nije prestajala. Ljudi su trčali po plaži. Hurado je ustajao i psovao, uprljan prelivom i hranom sa stola. Besprekorno odelo bilo mu je uništeno. Ovo nije bio dobar poslovni sastanak.

Skočio sam. Tačno preko puta sebe prepoznao sam rošavo lice. Pucanj u to lice izbliza bio je čisto zadovoljstvo. Lobanja, još ulepljena mrvicama ribe, eksplodirala je kao balon. Upravo sam osvojio premiju. I uživao sam u tome.

Mir se polako vratio. Prodisao sam. Bili Džo je pakovao svoju staru marinsku pušku. Nestao je čim su se oglasile sirene. Kintero je kasnio, kao i obično. Okrenuo sam se Huradu. Pružio sam mu ruku da mu pomognem da ustane. Advokat je i dalje pokušavao da obriše hranu sa sebe.

„Jesi li poludeo, *gringo*, jebote?" urliknuo je na mene ljutito. Više zbog hrane po odelu nego zbog pucnjave.

„Ja sam Meksikanac", odgovorio sam. „Bilo bi pametno da kreneš preko plaže, s obzirom na to da si na uslovnoj."

Jedan trenutak samo je besno zurio u mene. Samo jedan trenutak. Onda je uzeo kofer za spise, izvadio posetnicu i gurnuo mi je u džep košulje.

„Ako ti ikada zatreba advokat, pozovi me. Ja nemam ni neprijatelje, samo moguće klijente."

Advokat Bernabe Hurado sišao je niz stepenice na plažu i otišao. Kad su pajkani stigli, nije ga nigde bilo. Ostavio je meni da platim račun.

SANGRITA

(NA TEKSASKINAČIN)

2 šoljice svežeg soka od pomorandže
2 kašičice grenadina
¼ kašičice ljutog sosa
1 šoljica soka od paradajza
2 kašičice soli
1 limeta
10 cl tekile

Pomešajte sve sastojke osim tekile. Poslužite s ledom uz tekilu u običnoj čaši. Ukrasite kriškom limete.

Ovaj recept je varijacija originalne sangrite i može se naći u svakom baru u Teksasu i duž američko-meksičke granice. Glavni sastojak je čili u prahu, onaj koji se služi za pripremanje mesa. On je snažan i ljut. U Halisku bi se ovo smatralo svetogrđem, ali pije se pomešano s tekilom, kao koktel.

Stao sam ispred kuće Kimberli. Veliko stablo manga još je vrebalo nedužne prolaznike i gađalo ih svojim zrelim plodovima. Zastao sam na trenutak da ga pogledam. Video sam da mi se podsmeva. Čekalo me je da stanem pod njegovu široku krošnju. Nisam zagrizao. Obišao sam ga, stao pred vrata i pozvonio. Drvo je uzdahnulo od nemoćnog besa; crvljivi mango pao je na pola metra od mene.

Čekao sam nekoliko minuta. Najzad sam čuo korake kako prilaze vratima. Naglo su se širom otvorila. Preda mnom se pojavio moj omiljeni gorila Bobi la Sal. Kad me je video, osmehnuo se onim svojim dečačkim osmehom.

„Gospodin Barton i gospođica Tejlor su dole na plaži“, rekao je kao robot i pre nego što me je pozdravio. Prijateljski sam ga pljesnuo po leđima i ušao u kuću kroz uski procep između njega i vrata.

„Dobro jutro, Bobi, sačekaću ih unutra" rekao sam mu na španskom. Nije me zaustavio. Ostao je da stoji i misli, pokušavajući da prevede moje reči kao da sam mu se obratio na aramejskom. Dugim koracima krenuo sam u dvorište. Bobi je zakaskao za mnom. Prišao sam šanku, našao raisilju i natočio dve čaše.

„Mislim da bi bilo bolje da dođeš kasnije."

„Nemam drugog posla. Juče sam upucao trojicu ljudi. Od ubijanja uvek ožednim." Gurnuo sam mu piće po šanku, a svoje sam progutao naskap. „Nećeš da mi se pridružiš?"

Gorila Bobi zurio je u čašu kao da mu je ponuđena rajska jabuka dobra i zla. Ruke su mu se nervozno trzale, prepletenih prstiju kao zmije.

„Možda gospodin Barton neće imati ništa protiv."

„Tako treba, drugar" rekao sam mu, ponovo na španskom, sipajući sebi drugo piće. Bobi je popio svoje kao da je neki gorak lek. Seo na sam stolicu od platna i kože, prekrstio noge i uzdahnuo. Dan je bio vreo, ali svež povetarac probudio je u meni poriv da se naglavačke bacim u more. Bobi je ostao na nogama.

„Došao sam da porazgovaram s gospodinom Bartonom zato što bi pajkani voleli da mu postave nekoliko pitanja", rekao sam nehajno kao da govorim o vremenu.

„Kakva pitanja?"

„Mrtvac izvučen iz reke bio je član bande kradljivaca nakita iz Meksiko Sitija. Tajna prstena gospođice Tejlor otplovila je niz reku zajedno s tim mrtvacem."

„Aha, kladim se da je prsten davno nestao odavde."

Ustao sam da sipam sebi još jednu raisilju. Pomislio sam kako bi divno išla s pristojnom sangritom. Okrenuo sam Bobiju leđa i nastavio.

„A opet, palo mi je na pamet da taj prsten nije otišao tako daleko. Možda je načinio svega nekoliko koraka i još je u kući."

Raisilja se prelila preko ruba čaše i ostavila beli trag na drvenom šanku. Iza sebe nisam čuo ništa. Čak ni disanje. Od te tišine postalo mi je neprijatno. Naglo sam se okrenuo. Bobi je bio tik uz mene. Zadržavao je dah.

Iskapio sam piće.

Bobi je ponovo prodisao.

„Juče mi je izvesni advokat rekao da njemu prsten niko nije predao. Onda sam pomislio, zar zaista misliš da ćeš moći da ga prodaš u Los Angelesu kao neku tričariju?“ rekao sam mu otvoreno misleći kako ne treba da govorim s njim kao s detetom iako ima dečje lice. „Ta stvarčica vredi više para nego što si u životu video. Više nego što bi video i kad bi triput zaredom osvojio svetski šampionat.“

Stegnuo je pesnice. Nije bio ljut. Izraz mu je pokazivao strah i čuđenje. Mnogo više strah.

„Nemam pojma o čemu govoriš.“

„Je li reč o nekoj ženi? Imaš li kockarskih dugova? Siguran sam da bi ti gazda pozajmio novac, vidi se da si mu drag. Ti si njihova maskota od sto pedeset kila. Donosiš im novine, služiš im margarite i ideš da plaćaš otkup za nakit.“

U oči mu se uvukao strah. Na vratu su mu iskočile dve vene veličine autoputa. Šake su mu se zanjihale kao maljevi. Pretvarao se u lokomotivu bez kočnica koja se sprema da me pregazi.

Nadao sam se čudu.

Čudo se pojavilo u vidu dva ljubičasta oka. Liz Tejlor se pojavila, u dugačkom crvenom kombinezonu, s troje dece ulepljene peskom kao krofne posute prah-šećerom. Uletela je u kuću kao oluja i zauralala naređenja deci, koja su skakala naokolo kao izgubljena jagnjad. Ričard Barton ušao je za njima s ostatkom pratnje, raznim pomoćnicima natovarenim korpama, šeširima i suncobranima.

Barton me je ugledao, široko se osmehnuo i prišao mi. Bobi se opustio, ali nije skidao pogled s mene.

„U žurbi si, nisi me sačekao da počnemo zajedno.“ Okrenuo se svom telohranitelju. „Bobi, sipaj mi dve raisilje.“

Bobi se nije ni maknuo. Nije ni trepnuo. Pogled mu je i dalje bio prikovan za mene. Glumac je izgubio strpljenje i sam nasuo piće.

„Došao sam da vam saopštim dobre vesti“, rekao sam i digao čašu. Barton je zinuo kao bunar i piće mu je nestalo u ustima. Tresnuo je čašu na sto i grohotom se nasmejao. Snažno me je zagrlio i podigao me s poda.

„Znao sam da se mogu pouzdati u tebe, sinko. Takvi kao ti nikad me nisu izneverili. Našao si ga?“

Spustio me je na tlo i seo. Pomoćnici su stali levo i desno od njega. Jedan od njih bio je bivši muž Liz Tejlora i otac njeno dvoje dece. Ona

je pak nastavila da izdaje naredjenja. Bobi je stajao kao skamenjen.

„Našao sam ga. Ali ne bih uspeo bez pomoći Bobija la Sala. Zato sam i želeo da dođem ovamo rano, da mu lično zahvalim. Jeste li čuli za pucnjavu?”

„Ko nije? To je već postalo legenda u Puerto Valjarti.”

„Tu su uhvatili lopove. Bobi je dao njihov opis, što je omogućilo hapšenje.”

Barton se okrenuo ka svom omiljenom telohranitelju. Izgledao je kao ponosni otac čiji je sinčić upravo dao pobednički gol. Bobi je samo progutao knedlu.

„Želim da vas zamolim za uslugu, gospodine Bartone. Čuo sam za poklone od Džona Hjustona, za zlatne pištolje.

Voleo bih da vidim vaš. Ja sam veliki ljubitelj zanimljivog oružja.”

Ričard Barton se okrenuo i rekao: „Pokaži mu pucu, Bobi.”

Telohranitelj je oklevao. Pomerio je lako jedno stopalo, boreći se sa sobom, a onda je izašao u drugu sobu, zureći u mene usput.

„Dao sam ga Bobiju da ga čuva. Ima dece u kući, ne bismo da se desi neka nesreća.”

Bobi se vratio noseći finu drvenu kutiju. Otvorio ju je i pružio. U gnezdu od somota ležao je zlatni pištolj kalibra 22. Nije se sijao kao što sam se ja nadao, ali ne mogu poreći da je bio zanimljiv. Pored pištolja, u pet otvora, bili su meci, srebrnasti kao ogledalo iznad umivaonika u otmenom restoranu. Jedan je nedostajao. U njegovoj rupi ležao je najblistaviji komad, prsten s rubinima i biserima krupnim kao grožde. Prsten kakav bi samo Elizabet Tejlor mogla da ima. Jednim glatkim pokretom spustio sam kutiju na šank i izvadio pištolj. Iz njega je izbijao ljutkast miris...

„Prelep je.”

„Malog je kalibra, dobar je samo za ubijanje ptica i plašenje lopova” reče Barton prezrivo.

„Prosto da ne poveruješ da ovo s pola metra može da ti napravi rupu u stomaku.” Okrenuo sam se da pogledam Bobija. Strah u njegovim očima pretvorio se u divljenje. Počeo je da drhti kad sam u šali uperio pištolj u njega.

„Onaj ludak Hjuston misli da je to baš dobra šala, ali što se mene tiče, nije mogao da uradi ništa gluplje. Sačuvaću ga kao utešnu nagradu ako ne dobijem Oskara za ovaj film.”

Vratio sam pištolj u kutiju i zatvorio je. Prišao sam jedan korak Ričardu Bartonu i pružio ruku. Na dlanu mi je ležao prsten. Nije ga uzeo. Njegov pomoćnik uzeo ga je maramicom, kao da je zaražen. Odneo ga je u drugu sobu, a ja sam ostao pružene ruke čekajući da se oprostim.

„Sada moram da idem.“

„Svaka čast, sinko“, rekao je Barton. Nije se rukovao sa mnom. Više nisam bio prijatelj, nego samo još jedan član filmske ekipe. Ista stara priča. Nisam mario za to, prosto sam krenuo ka vratima. Osećao sam kako mi Bobi diše za vrat. Otvorio sam vrata. Drvo manga već me je čekalo napolju. Bobi me je pitao s praga: „I šta će sada biti?“

„Ti se vrati svom gazdi, pa igrajte stoni tenis. Moraćeš da smisliš dobar izgovor za to što jednog metka nema, nešto drugo osim da je metak završio u lešu neke sitne lopuže koju si unajmio da izvede igru s otkupom.“

Bobi me je posmatrao s praga.

„Nisam ja to smislio. Tražili su to od mene.“

„Znam, ali ti si smislio da zadržiš prsten. Nisi računao na to da će tvoj ortak uvesti još nekoga, nekoga ko bi nas ubio obojicu da bi zadržao lov. Nisi imao sreće. Sledeći put zatraži od ortaka preporuke.“

Načinio sam nekoliko koraka prema Drvenku. Bobi je potrčao ka meni. Spustio mi je ruku na rame i zaustavio me kao sidro. Okrenuo me je, izvadio koverat iz džepa i spustio mi ga u ruku. Bio je pun gotovine.

„Ubio sam ga u samoodbrani. Nisu mi uzeli lov. Sakrio sam je u kolima pre nego što smo stigli na mesto sastanka. Zadrži to. Dugujem ti uslugu.“

Nasmešio sam se. Gorila ipak nije tako glup. Uz još malo truda mogao bi da nauči da žonglira i izvodi mađioničarske trikove. Vratio sam mu novac.

„Plati dug. Ako nešto ostane, svrati do mene u Venis Bič, da mi platiš piće u *Trejders viku*“

Seo sam u Drvenka. Pre nego što sam krenuo, mango je obavio svoje ispustivši mi trulu voćku na haubu.

24

SLANI PAS

1 mera džina ili votke
2 mere soka od grejpa
so

Pomeštajte džin, sok i led u visokoj čaši čiji ste rub umočili u so.

Slani pas je varijanta hrta, a razlika je u soli. Kažu da je nastao za vreme rata, na pacifičkom ratištu. Popularnost je stekao zahvaljujući obilju soka od svežeg grejpa na ostrvima. Pedesetih godina doputovao je na igrališta za golf Palm biča, kao aperitiv posle dugih partija od osamnaest rupa. Din Martin bi uživao u njemu.

Slučaj je završen. Čuveni prsten Elizabet Tejlor vraćen je vlasnici. Banda zlikovaca koja je živela od preprodaje droge, ucena i krađa nakita bila je razbijena ili pobijena u poravnavanju računa. Oni su vodili kuću greha i regrutovali devojke za prostitutke. Kintero se čak usudio da kaže da je Gaćan glavom odgovoran za ubistvo u Lucernskoj ulici, za tu čuvenu nerešenu misteriju Meksiko Sitija. Niko mu nije poverovao.

Priča se svima dopala. Svima osim meni. Ali ko mene šta pita. Imao sam druga posla.

Prošao sam kroz set ne gledajući nikoga, čak ni Avu Gardner koja je odmarala neodoljivu zadnjicu u mreži. Ušao sam u bungalov Sju Lajon. Na gramofonu se vrteo drugi hit, ali ovog puta iz prošlosti: *Devil In Disguise*. Elvis Prisli pevao je o ženi đavolici. Elvis je uvek u pravu.

Nekoliko buketa krasilo je bungalov; ljiljani su bili prelepi, ali mirisali su pogrebno. Najlepši cvet uvek miriše na smrt. Plavuša je sedela na terasi, slušala Kralja i čitala roman na francuskom. Nisam razumeo naslov, ali sam prepoznao autorku Anais Nin. Čitao sam je dok sam radio za Karmandija. Sjajan pisac. Nije me iznenadilo što je Plavuša voli. Bila je u prugastoj mornarskoj bluzi i kratkim pantalonama,

kratkim da te znoj oblije. Zlatnu kosu privezala je mašnom u skladu s osmehom oko cigarete. Čekala je da joj pripalim. Ali Plavuša je iskusna, ne čeka dugo.

„Keru, najzad si došao da me vidiš“, rekla je otvarajući maslinaste oči.

Čaša s dve ogromne kocke leda stajala je pored nje. Uzeo sam je i otpio gutljaj; votka s ledom. Od nje ne bih očekivao ništa manje.

„Nisam hteo da te uznemiravam. Na kraju je sve ispalo kako treba. Još jedan blef bande loših kockara. Jedno je sigurno - više nikad neće pokušati da igraju poker s Džonom Hjustonom.“

„Šta? Hjuston? Kakve on veze ima sa svim ovim?“

Nisam joj odgovorio.

„Treba valjda da ti zahvalim što me nisi otkucao. Pajkani me ne vole, ne mogu da podnesu slobodan duh“, rekla je pomalo nadmeno. To mi nije smetalo, naprotiv; upravo njena zloba me je uzbuđivala.

„Znam, ali ne troši zahvalnost. Samo sam radio svoj posao.“

„Naći ću neki način da ti se odužim. Pada li tebi nešto na pamet?“ upitala me je šapatom.

Prišao sam joj i podigao je. Poljubio sam je. S uživanjem.

„Žene koje želim i žene koje dobijam žive u različitim svetovima“ promrmljao sam joj u uho. Stresla se. Još je držala cigaretu među prstima. Rekla je: „Zašto me se plašiš?“

„Zato što si tip ubice. I zato što znam da si ubila bar jednom.“ Ovo sam joj rekao polako.

Izraz joj je postao mačji, nalik na njušku tigra zatečenog dok se kupa. Hladno sam joj se nasmešio.

„To... nemam pojma o čemu govoriš“, rekla je tiho.

„Za tebe smo svi mi samo stepenici u životu. Stvari koje ti više ne trebaju pa ih bacaš, kao što si bacila sirotog Gormana. On je samo hteo nešto da zaradi valjajući drogu filmskoj ekipi. Nije mu palo na pamet da ti želiš mnogo. Zato te je i odveo u onu kuću.“

Plavuša je zaškiljila.

„Sigurno si im mnogo dugovala kad si rešila da im tako platiš. Seks u zamenu za drogu je kao ucena, samo što ucena ne zaudara toliko.“

„Ništa ti ne kapiraš. Ovo je Holivud. Treba ti nešto jače od cuge da bi mogao da stojiš na nogama.“

Lice joj se preobrazilo u komad gorkog voća. Otrovnog.

„Vidiš, mislili su da je rolna kod njega. Sigurno ga je mnogo bolelo kad su ga pitali za tu rolnu. Ne trudi se da objašnjavaš. Zapravo me baš briga jesi li ga ubila jer je suviše znao, zbog svojih dugova ili iz hira. Upotrebila si zlatni pištolj Sju Lajon. Shvatio sam da vi imate mnogo zajedničkog - tvoj upaljač, drogu i pucu.”

„Šta tražiš da bi držao tu jezičinu za zubima?” upitala je, sada potpuno ozbiljna. Odmakla se od mene kao da sam gubav.

„Ti si poslala dečaka da mi kaže da dođem na set, gde su me Hurado i njegovi banditi čekali. Hteo sam da znaš da ja nisam bilo koji momak kog možeš da baciš. Nisam progutao tvoju predstavicu. Želim taj film. To će biti dovoljno.”

Izvadila je zlatni pištolj iz pisaćeg stola. Nasmejala mi se.

„Ja sam te spasla. Fančer je bio sa mnom. Onaj drugi pucanj bio je za tebe. Hteo je da ti zada osvetnički udarac pred svojom devojkom.”

„Biću ti zahvalan do smrti, lutka.”

Načinio sam dva koraka prema njoj. Pištolj je i dalje bio uperen u mene. Kao i pogled maslinastih očiju.

„Opusti se, neće te niko strpati u meksički zatvor. Daj mi film, sve ostalo više nije važno.”

„Zašto misliš da je film kod mene?”

„Samo Gaćan, ti i ja bili smo u onoj kući. Devojka se ne računa. Samo ti si mogla da provališ u moju sobu i potražiš film.” Načinio sam još jedan korak. Pištolj mi je dodirnuo stomak.

„I dalje si gubitnik. I ostaćeš gubitnik.” Glas joj je zvučao kao uzdah. Ne spuštajući oružje, izvadila je film iz stola i predala mi ga. Lica su nam bila sasvim blizu. Spustila je pištolj. Na trenutak me je obuzela snažna želja da je ponovo poljubim. Okrenuo sam se i izašao kako ne bih podlegao iskušenju.

Mogla je da me upuca na mestu, i ja to ne bih nikako uspeo da sprečim. Pretpostavljam da je među nama ipak bilo nečega, pošto nije pritisnula obarač.

Vratio sam se na terasu besan. Želeo sam da odem odatle što dalje mogu, ili makar u moj hotel u Puerto Valjarti da ispraznim šank. Osećao sam se prljavo, skorelo od prljavštine koja se ničim ne da oprati.

Ali Džon Hjuston me je zaustavio. Stark je bio tik iza njega, okružen jatom pomoćnika. Ovo nije bio pravi trenutak da mi se neko ispreči na putu.

„Paskale, moraš da odeš na aerodrom i sačekaš Tenesija Vilijemsa. Pobesneo je jer sam priči dao srećan kraj.”

„Danas nisam raspoložen”, rekao sam bez razmišljanja i nastavio.

„Molim...? Prestani da se zajebavaš i radi šta ti se kaže, pijanduro.”

Okrenuo sam i vratio se do reditelja. Morao sam da podignem ruku kako bih ga pogodio pesnicom u bradu. Skot jedan, visok je kao palma.

Iznenadilo me je što sam ga gotovo oborio; znao sam da je vrlo dobar bokser. Istinski bes ume da ulije snagu.

„Ovo je sranje. Isplanirao si krađu prstena da me skreneš s traga. Čak i posrane pare za otkup došle su iz filmskog fonda. Ovim gradom ne kruži baš mnogo novčanica od sto dolara, zar ne?”, gundao sam škrgućući zubima.

Stark je samo zažmurio.

„Film je dimna zavesa kako biste se vas dvojica obogatili od tuđe zemlje. Holivud ne pravi film u Puerto Valjarti jebote, nego pravi svoju Puerto Valjartu.”

„Paskale, otpušten si”, rekao mi je Džon Hjuston veličanstveno kao božanstvo koje gazi smrtnu dušu. Stark je ćutao. Nisam mu bio važan, čak ni toliko da napravi skandal.

„Možda si u pravu. Makar će film imati srećan kraj.” Nisam odoleo, morao sam da mu zadam završi udarac.

„Osim toga, gospodine Hjustone, vrlo ste loš pokeraš. Nanjušio sam vas pre nego što je podeljena druga ruka.”

Bol na njegovom licu bio mi je dovoljna nagrada. Odlično. Onda sam otišao iz Mismaloje.

25

GIBSON

6 mera votke
1 mera vermuta
2 glavice vlašca
led

Mešajte led i alkohol u šejkeru dok se sve ne ohladi. Poslužite u čaši za koktel. Ukrasite glavicama vlašca na čačkalici.

Gibson je kršten u ilegalnim točionicama Čikaga za vreme prohibicije. Ime je dobio po osobenim glavicama vlašca, simbolima grudi čuvenih Gibsonovih devojaka. One su bile otelotvorenje ženskog ideala tog vremena tokom prve dve decenije XX veka crtao ih je slavni ilustrator časopisa Lajf Čarls Dejna Gibson. Mnoge dame pozirale su Gibsonu, među njima i Anais Nin. Drugi ilustrator, Hari Dž. Piter, upotrebio je Gibsonove devojke kao uzor za svoj strip Čudesna žena.

Po povratku u hotel dočekan sam hladno. Odjavio sam se mnogo bednije nego ikad. Čovek shvati koliko je usamljen kad pomisli da kupi ljubimca. Upravo o tome sam razmišljao dok sam se pakovao.

Nisam hteo da pustim skotove da se izvuku tako lako. Moja osveta će ih pogoditi pre nego što odem, odlučio sam. Ostaviću im toliki račun da bi od tih para mogli da snime još jednu *Noć iguane*.

Poručio sam gibson, slanog psa i vadičep, i to samo za početak. Kokteli su potrajali koliko otkucaj srca. Sručio sam sva tri.

„Ako baš moraš da popiješ sav alkohol na svetu, mogao si i mene da pozoveš. Umem da budem od pomoći kad to želim“, rekao je glas, onaj koji treba slušati izbliza. Podigao sam pogled i udavio se u njenim dubokim tamnim očima. Ava Gardner sela je do mene. Nije joj bio potreban poziv, ni za ovo ni za bilo šta drugo što poželi.

Tamnu kosu umotala je ešarpom. Nosila je svilenu bluzu, suviše raskopčanu da ne bih zurio u izrez, i široku suknju koja joj je otkrivala savršeno oblikovane noge.

„Hteo sam prvo da pozovem vašeg agenta i pošaljem mu spisak koktela da ga odobri“, odgovorio sam bez osmeha.

Ava Gardner stavila je cigaretu u usta nežno kao kobri kad uranja kljun u cvet.

„Verovao ili ne, ali duboko u sebi veoma sam površna.“ Počastila me je najblistavijim osmehom za naslovnu stranu. Dim mi je obavio lice. Imao je nebeski ukus.

Konobar je spustio još tri čaše ispred mene, a pred nju menhetn. Ava ga nije odmah popila. Prvo je izvadila trešnju i zagrizla je usnama iste boje.

„Čula sam da si ostao bez posla.“ Prekrstila je noge. Nisam sigurna da li me je izazivala namerno ili ne, ali izgubio sam nit razgovora.

„Vesti lete na sve strane. Je li sad koriste golubove pismonoše?“ odvratio sam zajedljivo. Ovakva žena ne izlazi s tipovima kakav sam ja. Došla je kod mene iz hira, kao mačka u štenaru. „Ne želim da budem nepristojan. Vaše društvo je premija od milion dolara, možda i više. Ali vi niste došli da biste pili sa mnom.“

„Misliš da ne primećujem muškarce kao što si ti?“

„Mislim da smo na različitim nivoima. Da nas deli jedno četrdeset spratova. Ljudi iz krovnih apartmana obično ne obilaze podrum.“

„Ja sam sa sela. Još imam jednostavan ukus seoske devojke.“ Povukla je dim. „Ima u tebi nešto što me zaista privlači.“

„Svašta mi pada na pamet. Ako želite da kažem nešto od čega biste pocrveneli, budite malo određeniji.“

„Film. Znam da si ga našao“, rekla je gledajući u daljinu.

„Čije su sve slike na tom filmu?“ Nisam imao šta da izgubim. Ustao sam i pogledao je s osmehom. „Promenili ste više kreveta od trgovačkog putnika. Sinatra, Hauard

Hjuz i onaj borac s bikovima čije ime ne mogu da upamtim. Niko ne mora da vas podseća na glas koji uživate. Zašto bi iko poželeo da vas ucenjuje? Bolje je ucenjivati nekog besprekorno čistog, a vi svoju čistotu gubite posle trećeg martinija.“ Hvatala me je vrtoglavica. Glava mi je bila teška kao mešalica za beton.

„Grešiš. Što manje imaš, to više plaćaš za to.“

Posle toga više ništa nisam čuo. Ono poslednje piće bilo je malo prejako.

Kad sam se probudio, video sam da sam ponovo u svojoj sobi. Video sam takode i da sam pod vodom. Nekoliko mehurića odlebdelo je na površinu. Prozor preko puta mene bio je mračan. Na trenutak sam se uspravio i pomislio kako ne treba da dišem jer ću se udaviti. Ipak sam duboko udahnuo. Vode nije bilo, kao ni mehurova. Pao sam nazad na krevet i prsnuo u smeh. Zvuk mog smeha nije mi se dopao.

Ustao sam, trljajući glavu. Ono ipak nije bilo naročito jako sredstvo. Droga mi više nije ometala čula.

U mene je bio uperen pištolj. Moj kolt. Iza kolta bio je Bili Džo. Sedeo je na ivici mog kreveta. Ovog puta nije na licu imao izraz Božić Bate. Zamenio ga je strogim vojničkim izrazom.

„Vojnik, kod tebe je bilo nešto što ti ne pripada“, rekao mi je, prvi put na čistom engleskom. „Već je uništeno.“

„Na čijoj si ti strani? Na strani pataka ili na strani lovaca?“

Zapravo se nisam naročito iznenadio videvši ga ovde. Već sam navikao da se pojavljuje svaki čas.

„Ništa lično. Kolege smo, vojnik. Tvoj zadatak je bio da se staraš da se na setu ništa ne desi. Ja sam pak radio na tome da sve ide po scenariju kako je planirano. Danas je Puerto Valjarta. Juče je bio Pariz. Sutra će biti Turska.“

„Za koga radiš? Za mafiju? Za vladu Sjedinjenih Država?“

„Ja sam slobodan agent. Radim za onog ko najviše plati.“

Pogledao me je i vratio mi kolt. Uzeo sam ga. Moj kofer stajao je u uglu, zajedno sa svime ostalim. Već sam bio prošlost.

„One noći kada sam došao da te zamolim za pomoć video sam fotografije u tvojoj prikolici. Nisi me lagao za Kenedija. Radio si za njega.“

„Aha. Na Kubi, a posle i u Berlinu. Čoveče, on je voleo baš suvi martini.“

Ustao je i gurnuo vojničke pločice u košulju. Ponovo se osmehnuo ovog puta kao prokleti Božić Bata kog sam dobro poznavao.

„Je li ovo kraj...? Ne mogu da verujem... Ovi ljudi će uništiti grad. Kupovaće hotele, placeve i strpaće te u zatvor. Oni misle da je ovo partija monopola.“

„To je naš svet. Ako ti se ne sviđa, možeš da odeš kad god poželiš.“

„Šta je bilo na tom filmu? Zašto su ga tako očajnički želeli? Nije samo Ava Gardner. Snimci neke krupne zverke?“, upitao sam misleći kako makar zaslužujem objašnjenje.

„Nemam pojma. I ne zanima me. Baš kao što tebe nije zanimalo kad si uzeo one slike u Tihuani.“

Znao je za moj poslednji posao. Ovaj starac zna više od samog đavola, i to ne samo zato što je mator.

Otvorio je vrata i pogledao me očinski.

„Ovo više nije za moje godine. Možda bi mi dobro došao saradnik... Znaš gde stanujem.“

Izašao je ne zatvorivši vrata za sobom.

MARTINI IGUANA

18 d džina

5 kapi tabasko sosa

2-3 kapi soka od limete

1 škamp, oljušten i ispržen

Pomešajte u blenderu džin, tabasko, sok od limete i led. Poslužite u čaši za koktel. Ukrasite škampom, kriškom limete i hitom iz šezdesetih *Surf Bird* grupe Trešmen.

Ovo piće nastalo je šezdesetih godina u Puerto Valjarti, kada je taj grad postao glavna turistička atrakcija Meksika jer je Džon Hjuston u njemu snimio Noć iguane. Novinari su pomno pratili romansu Ričarda Bartona i Liz Tejlor i tako reklamirali letovalište. Tvorac koktela je mesni vlasnik restorana koji je počeo s malom prodavnicom morskih plodova s roštilja. Otuda prženi škamp u koktelu. Taj čovek napravio je ovaj koktel u čast svog najboljeg gosta, šefa obezbeđenja filma i amaterskog jahača na talasima.

Sunce je izašlo iza mene i obasjalo zaliv. Ležao sam budan na plaži izvan grada i čekao svanuće da rano krenem na talase. Bili su mali, miroljubivi, kao da se okreću manjom brzinom od ostatka sveta.

Proveo sam nekoliko sati izgubljen u svom svetu, a onda se vratio u stvarnost na plaži. Seo sam na pesak da ispijem poslednju bocu džina. Drvenko me je čekao na putu prema plaži, a u njemu ono malo mojih stvari. Sve je bilo spremno za povratak kući, ili odlazak nekuda drugde. Neke *palape* s morskim plodovima s roštilja su oživele. Miris svežih tortilja me je primamio, pa sam krenuo po pesku ostavljajući tragove koje je vetar poslušno brisao za mnom. Kad sam stigao do palape, pogodila me je vrelna roštilja. Prijatno sam se iznenadio videvši oko sebe poznata lica. Bila je to porodica koja me je odvezla splavom na set. Kad me je video, otac mi se nasmešio. Deca su trčala oko mene i cikala. Žena je spremala tortilje koristeći priliku dok beba spava pored nje.

„Dobro jutro“, rekao sam i seo na staru drvenu stolicu.

„Dobar dan, gospodine“, odgovorio mi je muškarac, i dalje nasmešen. Videvši ga setio sam se našeg susreta s kitom. Za mene je to bio čaroban trenutak, za njih samo običan dan života u raj.

„Radite ovde, je li?“

„Da, ovde“, odgovorio je suvo kao i uvek.

Jeo sam takose sa škampima, hobotnicom i pasuljem sedeći pored roštilja, a povetarac mi je milovao lice. Kafa sa cimetom je obavila svoj posao i potpuno me razbudila. Platilo sam novčanicom od deset dolara, očekujući da će zadržati kusur.

Lenjo sam proteglio ruke. S bocom džina, krenuo sam prema talasima. Jutra u Puerto Valjarti su prelepa. Dolazak ovamo vredi svakog novčića i svake kapi krvi. Povukao sam dug gutljaj pa iz sve snage zavatlao bocu u more. Gledao sam kako je talasi odvlače sve dok nije nestala.

Poslednji gutljaj nije mi se dopao. Ponekad ni sve piće sveta ne može da izbriše iz usta gorki ukus života.

POSLEDNJA TURA

Pročitao sam Rejmonda Čendlera s dvadeset pet godina.

Sve njegove romane za mesec dana. Sledećeg meseca kupio sam sve knjige o detektivu Belaskoaranu španskog pisca Paka Ignasija Taiba Mlađeg. Kad sam s rancem na leđima putovao po Evropi, nosio sam sa sobom Čendlerov roman *Zbogom, lepojko* i Taibov roman *Neki oblaci*. Promenili su mi život, jer sam se zaljubio u krimiće. Ovaj roman je počast obojici pisaca. Rado mislim da i pored silnog mućkanja u njihovom ukusu još može da se uživa.

Većina likova iz ovog romana je postojala; radili su i govorili ono što je ovde napisano. Stvarnost ponekad nadmašuje maštu. Na svakom je čitaocu da otkrije šta je u knjizi plod mašte.

Kao i za svaki dobar koktel, i za ovaj roman najvažniji su sastojci. Glavni je upornost Bernarda Fernandesa da roman napišem. Njegova podrška i godine pouka načinili su od mene pristojnog pisca. Tu je i ohrabrenje koje sam dobijao od Fransiska Ruisa Velaska, Bačana i Edgara Klementa.

Od dede, novinara Eduarda Koreje, nasledio sam sklonost ka martiniju. Deda je želeo da neko od njegove unučadi postane pisac. Nažalost, ja nisam bio na njegovom spisku. Nadam se da je to prihvatio filozofski. Gde god da je on sada, siguran sam da se tamo sprema najbolji martini.

Zahvaljujem Ridovima na informacijama i anegdotama

O staroj Valjarti, i Skotu Čerisu (pravom) što mi je dao primerak knjige *Džon Hjuston, kralj buntovnika*. Zahvaljujem Pepeu Kinteru što je takav kakav je, čitavom gradu Puerto Valjarti što je prihvatio čudaka poput mene, gospođi Sonji Dijego i Tanji Hantington što su od mog teksta načinile bolju knjigu. Naravno, hvala i mojoj saučesnici u životu i mojoj najžešćoj kritičarki. Volim je još više otkako je odlučila da se odselimo iz Kondese u Meksiko Sitiju i dođemo da živimo u Valjarti. Moj život od tada nije ništa lakši, ali je daleko zabavniji.

Živeli!

F. H. Hagenbek

(Puerto Valjarta, Meksiko Siti, Los Andeles, 2005-2006)

BELESKA O PISCU

Fransisko Herardo Hagenbek rođen je u Meksiku 1965. godine. Radio je u muzejima i na televiziji, a onda se latio pisanja i izdavanja stripova. Koautor je stripova *Crimson* i autor stripa *Alternations*, a 2002. godine napisao je jednu epizodu *Supermena* kao jedini Meksikanac koji je doživeo tu čast. Za roman *Gorki gutljaj* 2006. godine dobio je nagradu *Una vuelta de tuerca*.

Živi u Puerto Valjarti, piše stripove i nove romane.

Sken i obrada – Dorothy555

Notes

[←1]

Tiki je naziv za velike čovekolike figure od kamena ili drveta, a u širem smislu i za kulturu istočne Polinezije. (Prim. prev.)

[←2]

Ajk (Ike) - nadimak Dvajta Ajzenhauera (Dwight David Eisenhower, 1890-1969), američkog generala, vrhovnog zapovednika savezničkih snaga u borbama u Evropi 1944-45. i 34. predsednika SAD. (Prim. prev.)

[←3]

Salvatore Mineo Mladi (Salvatore Mineo Junior, 1939-1976), američki glumac veoma popularan početkom druge polovine XX veka, najpoznatiji po ulozi Džona Kroforda u filmu Buntovnik bez razloga. (Prim. prev.)

[←4]

Fani Brajs (Fanny Brice, 1891-1951), popularna američka komičarka, pevačica i glumica. Barbra Strajsend ovekovečila ju je u predstavi i filmu Smešna devojka. (Prim. prev.)

[←5]

Laka sportska košulja kratkih rukava koja se nosi preko pantalona. (Prim. prev.)

[←6]

Fortino Mario Alfonso Moreno Reyes (1911-1993), meksički komičar poznat po filmskom pseudonimu Kantinflas; Marta de los Angeles Felix Guerena (1914-2002), slavna američka glumica meksičkog porekla, ikona zlatnog doba Holivuda. (Prim. prev.)

[←7]

Viktorijano Uerta (Jose Victoriano Huerta Marquez, 1850-1916), general i predsednik Meksika 1913-1914, zvani Šakal. (Prim. prev.)

[←8]

Benito Pablo Hwares Garsija (Benito Pablo Juarez Garcita, 1806-1872), meksički političar indijanskog porekla, predsednik Meksika u pet mandata od 1858. do 1872, nacionalni heroj. (Prim. prev.)

[←9]

Engl: hanky-panky, staromodni izraz za nešto zabranjeno, golicavo, naročito u seksualnom smislu. (Prim. prev.)

[←10]

Šp.: dinero - novac; aqut - ovde. (Prim. prev.)

[←11]

Dženi Džerom (Jenny Jerome, 1854-1921), kasnije ledi Čerčil, majka premijera Velike Britanije Vinstona Čerčila. (Prim. prev.)

[←12]

Usamljeni Rendžer {Lone Ranger) je popularni lik američkog radija i televizije, borac protiv nepravde. Njegov konj zove se Silver (srebro). (Prim. prev.)

Table of Contents

GORKI GUTLJAJ

1

SUVI MARTINI

2

ZOMBI

3

MINT DŽULEP

4

MARGARITA

5

KUBA LIBRE

6

TEKILA SA SANGRITOM
(NA HALISKANSKINAČIN)

7

URAGAN

8

VADIČEP

9

BLADIMERI

10

HENKI-PENKI

11

TOM KOLINS

12

LOLITA

13

BELI RUS

14

PRIKOLICA

15

PLAVA LAGUNA

16

NEGRONI

17

MOHITO

18

DAIKIRI

19

MENHETN

20

KAMIKAZA

21

PINJA KOLADA

22

MAJ TAJ

23

SANGRITA

(NA TEKSASKINAČIN)

24

SLANI PAS

25

GIBSON

26

MARTINI IGUANA

Notes